ORNAMO ART AND DESIGN FINLAND

DESIGN Pulssi

’25 0

Design Pulssi 2025

Raportti muotoilualan työmarkkinoista ja suhdannenäkymistä

KIRJOITTAJA	Suunnittelu- ja tutkimuspalvelut Pekka Lith
TOIMITUS	Emmi Putkonen
TAITTO	Emmi Putkonen
JULKAISIJA	Ornamo ry 2025
ISSN	3087-5730

ORNAMO

Ornamo ry on yli 110 vuotta toiminut muotoilijoiden järjestö, jonka tarkoituksena on valvoa jäsentensä ammatillisia etuja. Osana tätä työtä Ornamo on tuottanut vuosittain tietoa alan palkansaajien työmarkkinoista, yrittäjistä ja toimialan suhdannekuvasta, jolla on lisätty tietämystä jäsenistön ja sidosryhmien keskuudessa.

Oheinen raportti on yhteenveto Ornamo ry:n helmi-maaliskuussa 2025 tekemän kyselytutkimuksen tuloksista. Kyselyyn vastasi määräaikoihin mennessä 525 alan ammattilaista.

Vuoden 2025 kyselytutkimukseen on sulautettu yhteen aiempina vuosina erikseen toteutetut suhdanne- sekä työmarkkinakyselyt. Samalla erilliset suhdanne- ja työmarkkinakatsaukset on yhdistetty yhdeksi raportiksi. Raportissa kuvataan ensin kyselyyn vastanneiden profiilia, jonka jälkeen tarkastellaan alan palkansaajien teemoja ja lopuksi alan yrittäjyyttä. Raportin on laatinut tutkija Pekka Lith (Suunnittelu- ja tutkimuspalvelut Pekka Lith). Ornamo ry:n yhteyshenkilönä on toiminut tutkimus- ja kehittämispäällikkö Emmi Putkonen.

Sisällys

1 Vastaajien perusprofiili 7

OSA I: Muotoilualan palkansaajat 8

2 Palkansaajien profiili 9
2.1 Koulutus ja työtehtävät 10
2.2 Työuran pituus ja asuinpaikka 12
2.3 Työsuhde ja työnantajatyypit 13
2.4 Työnantajien toimialat ja kokoluokka 14

3 Ajankohtainen työllisyystilanne 16
3.1 Työllisyys Tilastokeskuksen tilastojen mukaan 17
3.2 Muotoilijoiden työllisyystilanne 18
3.3 Lomautetut palkansaajat 22
3.4 Alan työttömät 22

4 Palkansaajien kuukausipalkat 25
4.1 Palkkakehitys 2024–25 28
4.2 Ansiotasoon vaikuttavia tekijöitä 29
4.3 Tyytyväisyys ansiotasoon 34

5 Muotoilijan työ 36
5.1 Työviikon pituus ja ylityöt 36
5.2 Sivutöiden merkitys 37
5.3 Työtyytyväisyys 41
5.4 Koulutuksen sopivuus työtehtäviin 42
5.5 Muotoilun asema työpaikoilla 42

OSA II: Yritystoiminta muotoilualalla

6 Yritysten profiili 46
6.1 Yritysten ikäjakauma 48
6.2 Yritysten kokoluokat 49
6.3 Yritysten toimialat 50
6.4 Freelancerit ilman y-tunnusta 51

7 Keskeiset markkinat ja asiakassegmentit 53

8 Ajankohtainen suhdannekuva 55
8.1 Tulevaisuuden odotukset myönteisiä 56
8.2 Toimeksiantojen määrä ja palkkiotaso 58

9 Kasvuyrittäjyys 61
9.1 Kasvuhakuisuus muotoilualalla 62
9.2 Kasvukeinot 63

OSA III: Muotoilualan tulevaisuuden näkymät 65

10 Usko alan tulevaisuuteen 66
10.1 Muotoilu pitää pintansa
10.2 Koulusta työelämään 67
10.3 Muotoilutyötä ristipaineessa 68

Yhteenveto 69

Lähteitä 74

1 Vastaajien perusprofiili

Ornamon vuoden 2025 kyselytutkimukseen vastasi määräaikoihin mennessä yhteensä 525 henkilöä. Kyselyt suoritettiin pääosin helmi-maaliskuussa 2025. Kyselyyn osallistuneista palkansaajia ja heihin rinnastettavia yhä työsopimussuhteessa olevia lomautettuja henkilöitä oli 312 henkilöä vastanneista. Yrittäjiä ja yritysten edustajia sekä yrittäjiin rinnastettavia freelancereita oli yhteensä 147 henkilöä vastanneista. Työttömiä työnhakijoita oli 50 henkilöä. Muihin ryhmiin kuuluneita vastanneita, jotka saattoivat olla opiskelijoita tai eläkeläisiä, oli kuusitoista henkilöä.

Muihin ryhmiin kuuluvat vastanneet eivät kuuluneet kyselyssä tarkemman tarkastelun piiriin, eikä heille esitetty jatkokysymyksiä. Siten kyselytutkimus kattoi varsinaisesti 509 henkilöä, jotka ovat jaettavissa kolmeen pääryhmään. Näistä palkansaajia (ml. lomautetut) oli noin 61 prosenttia, yrittäjiä (ml. freelancerit[1]) ja yrityksen edustajia 29 prosenttia sekä työttömiä työnhakijoita kymmenen prosenttia (Kuvio 1).

KUVIO 1 Ornamon kyselyyn vastanneiden (509 kpl) profiili vuonna 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

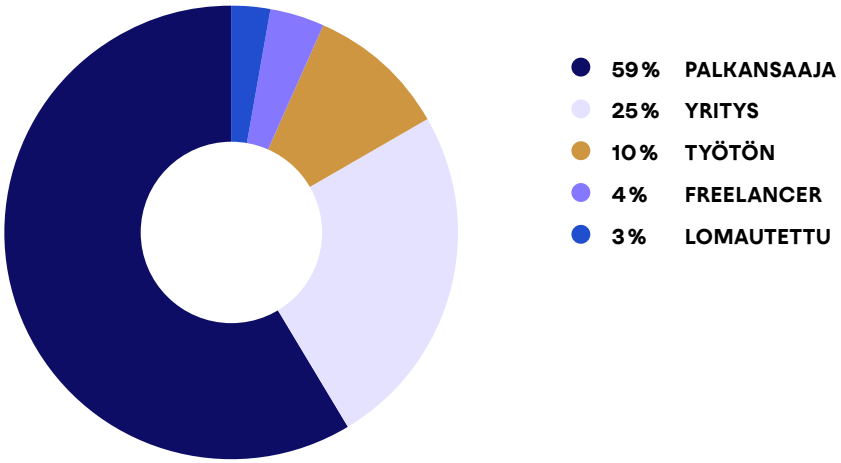

[1] Freelancerit ovat ilman pysyvää työsuhdetta työskenteleviä henkilöitä, joilla on yksi tai useampia työnantajia. Freelancer voi toimia yrittäjänä, työntekijänä tai hän voi saada työkorvauksia olematta yrittäjä tai työsuhteessa. Varsinaisesti sana freelancer on lainattu englannista, joissa se tarkoitti alun perin keskiaikaista palkkasotilasta.

OSA I

Muotoilualan palkansaajat

Ornamon vuoden 2025 kyselystä ilmenee, että muotoilualan ammattilaiset ovat keskimäärin korkeasti koulutettuja. Vastanneista 57 prosentilla oli ylempi korkeakoulututkinto (maisteri, YAMK, tohtori) ja 40 prosenttia oli suorittanut alemman korkeakoulututkinnon (AMK, kandidaatti).

Alan ammattilaisista 75 on naisia. Ala on keskittynyt vahvasti Uudellemaalle. Kyselyyn osallistuneista pelkästään pääkaupunkiseudulla asui 69 prosenttia. Noin 90 prosenttia vastanneista kuului työllisen työvoimaan. Työllistä työvoimaa ovat ne vastanneet, jotka eivät ole työttömiä.

Ornamon kyselyn mukaan muotoilualan palkansaajista 77 prosenttia toimi yksityisissä yrityksissä ja yhteisöissä (säätiöt, yms.) vuonna 2025. Julkisyhteisöissä heistä työllistyi 23 prosenttia. Huomionarvoista on, että keskisuurten ja suurten vähintään 50 henkilön työorganisaatioiden osuus alan työllisyydestä oli 70 prosenttia, vaikka esimerkiksi tämänkokoisia yrityksiä on alle prosentti Suomen yrityskannasta.

Alan palkansaajien kuukausiansioiden keskiarvo oli 4 524 euroa ja mediaani 4 260 euroa alkuvuonna 2025. Palkkataso on parempi kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden palkansaajien kuukausiansiot ovat Suomessa keskimäärin, mutta se on heikompi kuin ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneilla. Alan palkkahaitari on lavea, sillä runsas kolmannes ansaitsi yli 5 000 euroa ja kymmenesosa alle 3 000 euroa

2 Palkansaajien profiili

Kyselyyn vastanneista 21 prosenttia oli ammatiltaan sisustusarkkitehteja ja 16 prosenttia oli palvelumuotoilija. Kolmanneksi eniten oli digitaalisia suunnittelijoita (10 %). Muissa ammattinimikkeissä osuudet olivat alle kymmenen prosenttia (Kuvio 3). Sukupuoleltaan vastanneista naisia oli 75 prosenttia, miehiä 23 prosenttia ja tuntemattomia kaksi prosenttia. Iältään vastanneista alle 35-vuotiaita oli 31 prosenttia, 35–44-vuotiaita 31 prosenttia, 45–54-vuotiaita 29 prosenttia ja vähintään 55-vuotiaita yhdeksän prosenttia (Kuvio 2).

KUVIO 2 Muotoilualan palkansaajat ikäluokittain 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

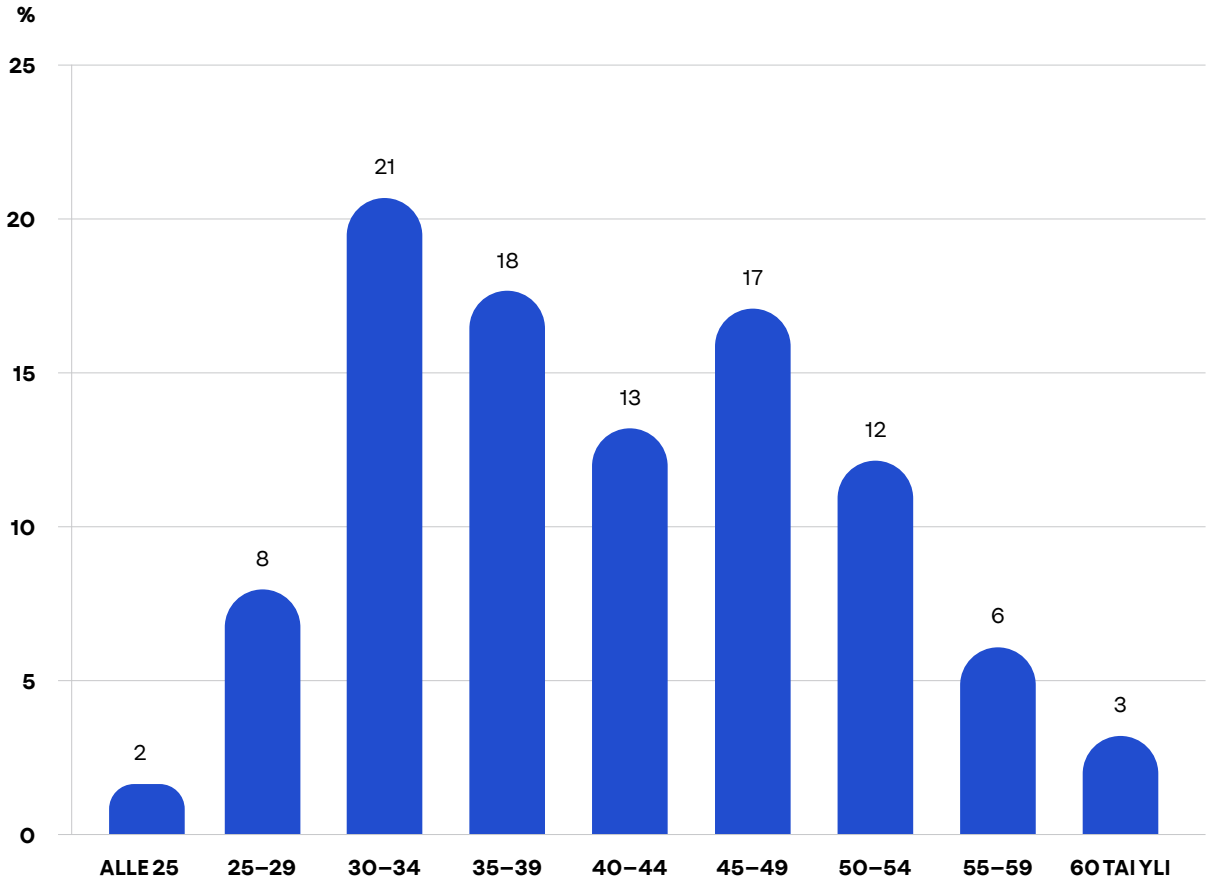

KUVIO 3 Ornamon kyselyyn vastanneiden muotoilualan palkansaajien ammattinimikkeittäin vuonna 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

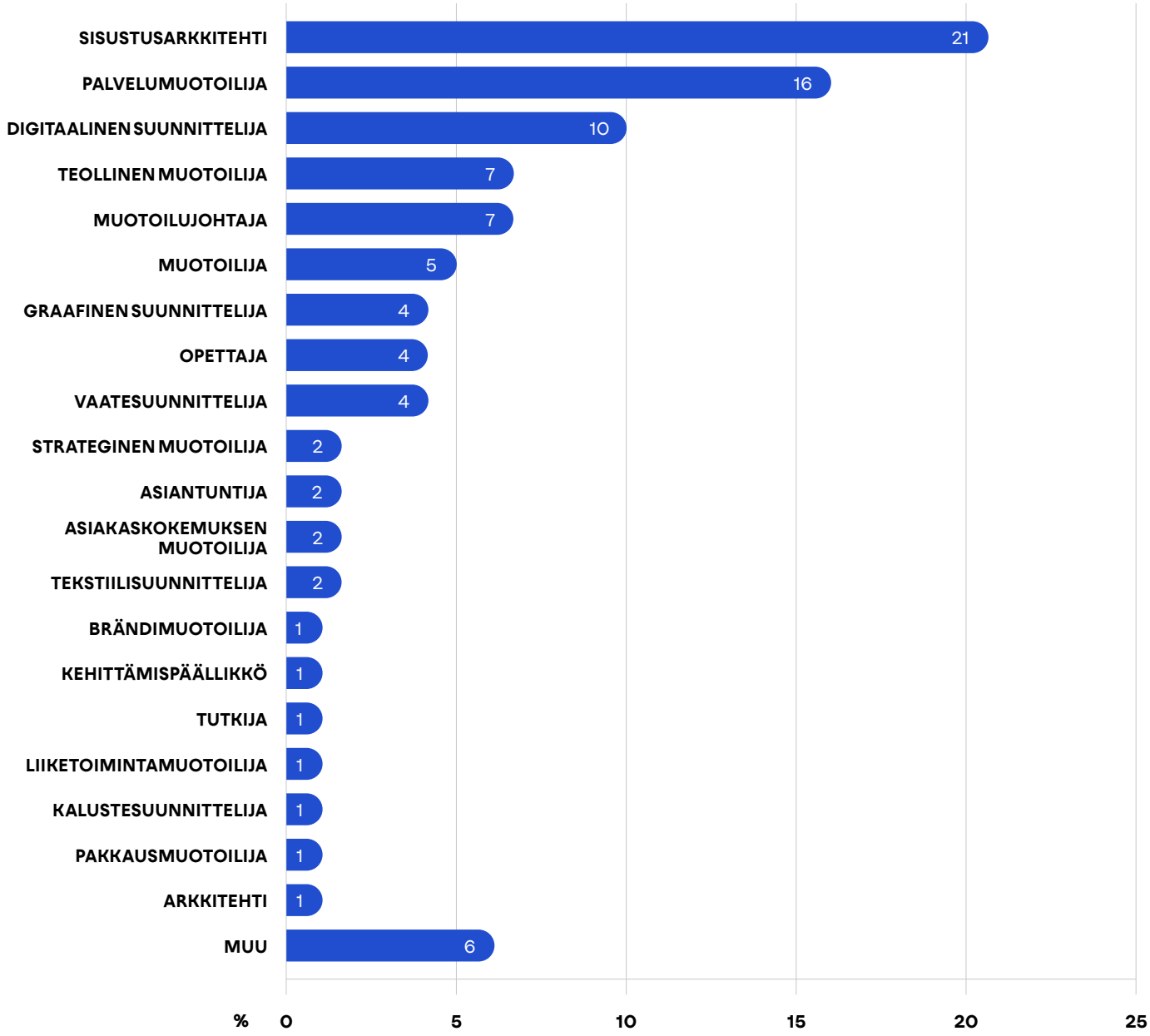

2.1 Koulutus ja työtehtävät

Muotoilualan palkansaajat ovat varsin korkeasti koulutettuja, sillä 57 prosentilla Ornamon vuoden 2025 kyselyyn osallistuneista oli ylempi korkeakoulututkinto (maisteri, YAMK, tohtori) ja 40 prosentilla oli alempi korkeakoulututkinto (AMK, kandidaatti) (Kuvio 4). Ammattinimikkeestä tai koulutustaustastaan huolimatta muotoilualan ammattilaisten työnkuva on käytännössä hyvin moninainen, vaikka 64 prosenttia palkansaajista nimesi tehtäväkuvakseen suunnittelu- ja asiantuntijatehtävät. Toiseksi eniten (9 %) oli koulutus- ja opetustehtävissä työskenteleviä (Kuvio 5).

KUVIO 4 Muotoilualan palkansaajat koulutustason mukaan 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

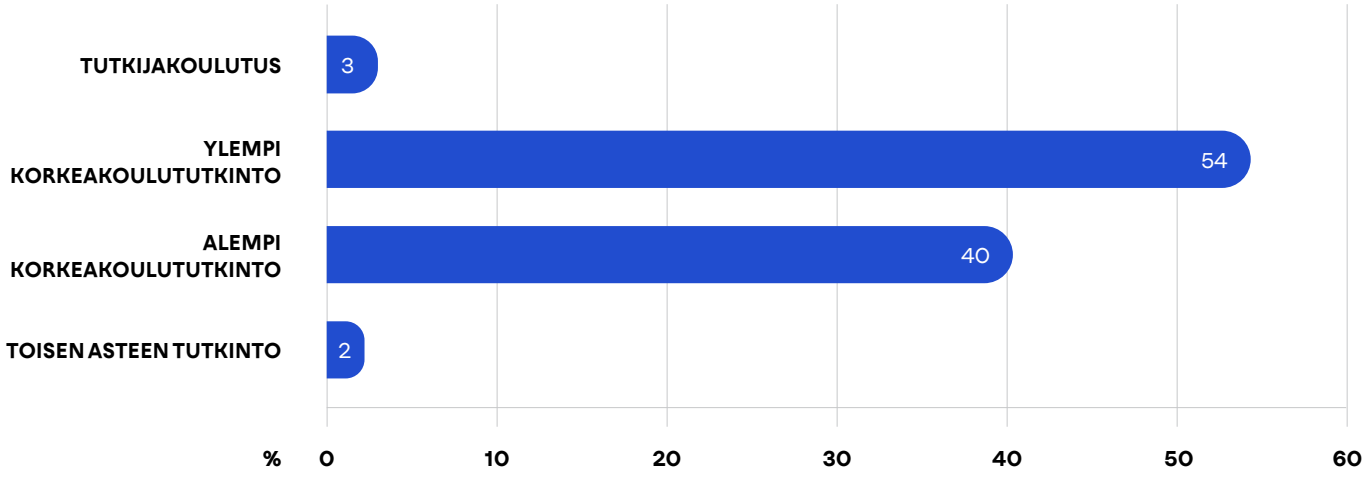

KUVIO 5 Muotoilualan palkansaajat työtehtävien mukaan 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

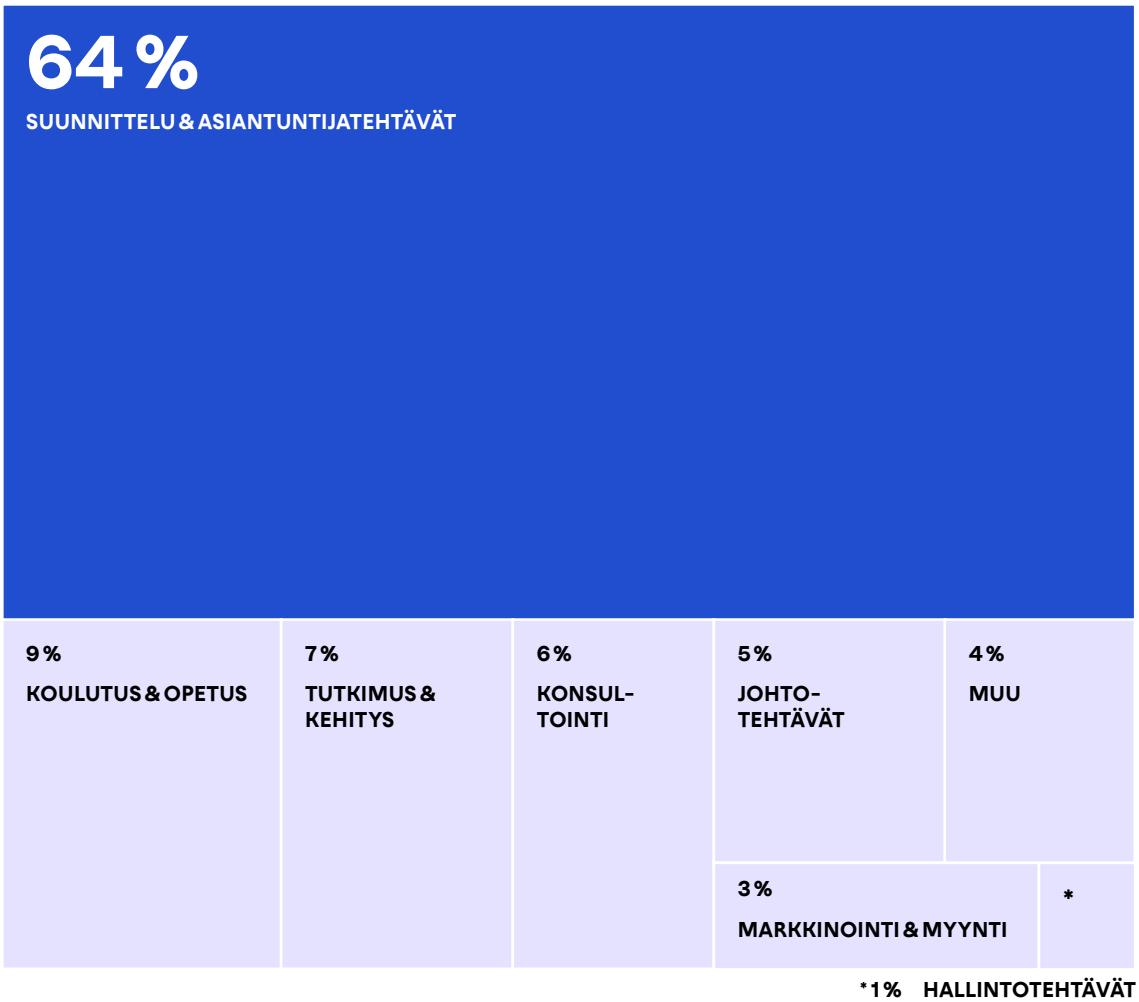

2.2 Työuran pituus ja asuinpaikka

Monilla kyselyyn vastanneilla on pitkä työura ja paljon kokemusta takanaan, sillä melkein 60 prosenttia on ollut työelämässä yli kymmenen vuotta. Pelkästään yli 20 vuotta alalla toimineita oli lähes kolmannes (Kuvio 6). Lisäksi lähes 70 prosenttia oli Uudeltamaalta ja heistä vähintään 65 prosenttiyksikköä asui pk-seudulla (Vantaa, Espoo, Kauniainen ja Helsinki), mikä johtuu alan koulutuksen, erityisosaamisen ja asiakkaiden keskittymisestä alueelle. Toiseksi eniten heitä oli Pirkanmaalla, mutta maakunnan osuus jäi vain seitsemään prosenttia vastanneiden määrästä.

65 %

Muotoilualan palkansaajista asuu pääkaupunkiseudulla.

KUVIO 6 Muotoilualan palkansaajat työuran pituuden mukaan 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

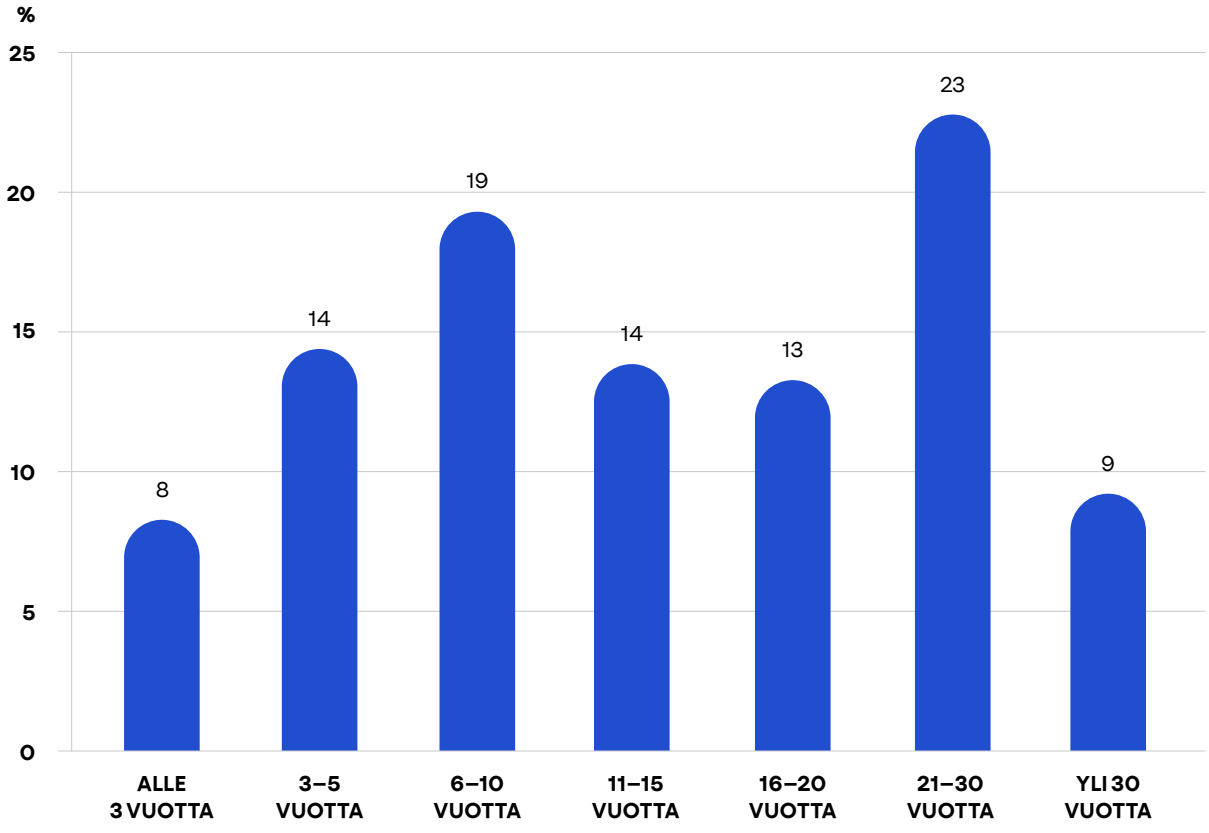

2.3 Työsuhde ja työnantajatyypit

Ornamon vuoden 2025 kyselyyn vastanneista muotoilualan ammattilaisista 61 prosenttia (312 henkilöä) toimi toisen palveluksessa palkansaajan alkuvuonna 2025. Palkansaajista kolmetoista prosenttia oli lomautettuina kyselyajankohtana. Lomautetuilla on työsuhde voimassa, joten heitä käsitellään kyselyaineistoon perustuvissa tilastoissa palkansaajina, ellei asiasta ole eri mainintaa.

Muotoilualan palkansaajista (pl. lomautetut) 90 prosnetilla oli kokoaikatyö alkuvuodesta 2025. Heistä 79 prosentilla oli vakituinen kokoaikatyö ja yksitoista prosenttia oli määräaikaisessa kokoaikatyössä. Vakituisessa osa-aikatyössä oli kuusi prosenttia ja neljä prosenttia työskenteli määräaikaisessa osa-aikatyössä.

Muotoilualan ammattilaiset poikkeavat Suomen kaikista palkansaajista siinä, että vakituisessa ja määräaikaisessa työsuhteessa olevien osa-aikatyöntekijöiden osuus palkansaajista on pienempi kuin Suomen työllisessä työvoimassa keskimäärin. Sen sijaan kokoaikaisten ja vakituisten työsuhteiden osuus on alalla keskiarvoa yleisempää (Taulukko 1).

Alan palkansaajista 73 prosenttia työskenteli yksityisissä yrityksissä. Julkisyhteisöissä (kunta- ja valtio-organisaatiot, oppilaitokset) oli 23 prosenttia palkansaajista ja kolmannella sektorilla yleishyödyllisissä yhteisöissä (säätiöt, yhdistykset) neljä prosenttia (Kuvio 7).

TAULUKKO 1 Muotoilualan palkansaajat 2025 ja Suomen kaikki palkansaajat työsuhdetyypeittäin 2024, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025; Työvoimatutkimus, Tilastokeskus

	Osuus Ornamon kyselyyn vastanneista 2025, %	**Osuus Suomen kaikista palkansaajista 2024, %**
Kokoaikatyössä	**89,9**	**81,9**
— Vakituinen kokoaikatyö	78,6	72,0
— Määräaikainen kokoaikatyö	11,2	9,9
Osa-aikatyössä	**10,2**	**18,1**
— Vakituinen osa-aikatyö	5,8	11,8
— Määräaikainen osa-aikatyö	4,4	6,3
Yhteensä	**100,0**	**100,0**

KUVIO 7 Muotoilualan palkansaajat työnantajatyypeittäin vuonna 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

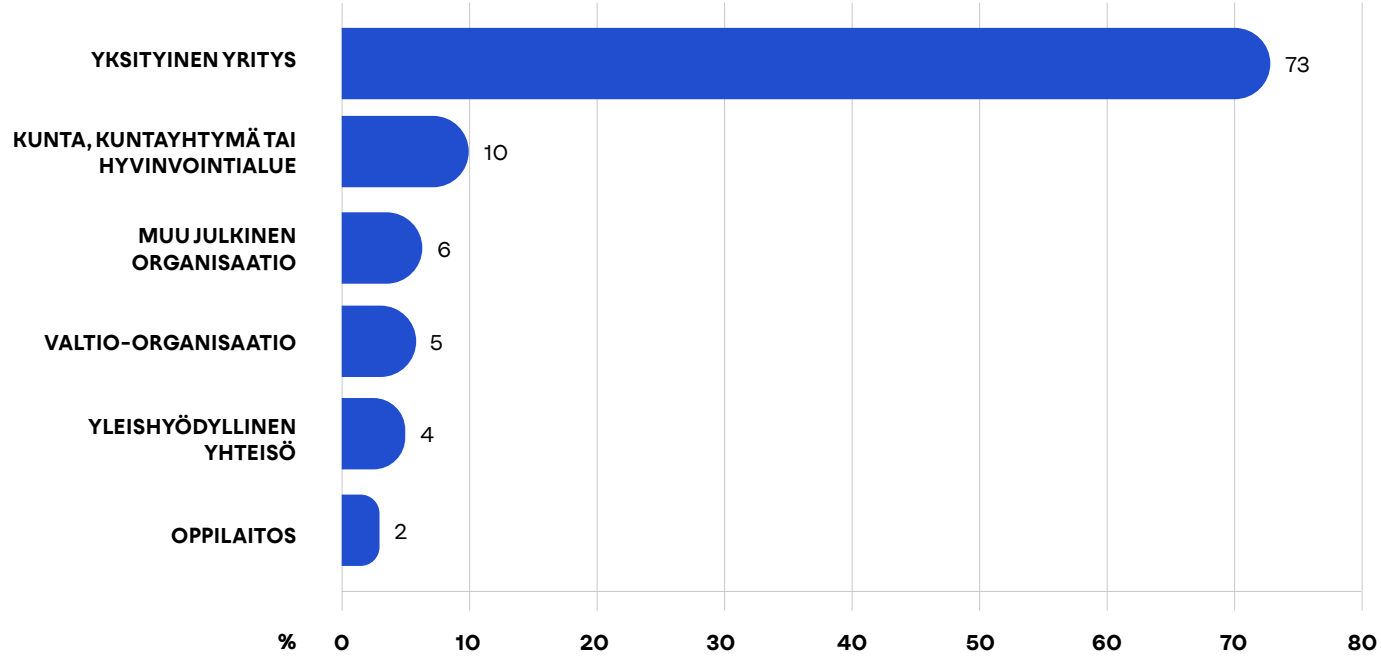

2.4 Työnantajien toimialat ja kokoluokka

Toimialakohtainen tarkastelu osoittaa, että valtaosa (44 %) muotoilijoista työskentelee palvelualoilla (Kuvio 8). Heistä edelleen 15 prosenttiyksikköä toimi ICT-alalla vuonna 2025, mikä korostaa digitaalista muotoilua tai digitaalista palvelumuotoilua, sillä erityisesti tekoälyteknologioilla on tulevaisuudessa alalla kasvava merkitys. Palvelualoista toiseksi ja kolmanneksi tärkeimpiä työnantajia ovat insinööri- ja arkkitehtitoimistot sekä muotoilutoimistot, jotka työllistivät kumpikin 11 prosenttia vastaajista. Seuraavaksi yleisin ala oli teollisuus, jossa teknologiateollisuus työllisti 5 prosenttia vastaajista.

Kyselystä ilmeni myös, että 54 prosenttia palkansaajista työllistyi suurissa vähintään 250 henkilön yrityksissä ja organisaatiossa. Keskisuurissa organisaatioissa työllistyi kuusitoista prosenttia. Osuudet ovat suuria, sillä esimerkiksi keskisuuria ja suuria yrityksiä on vain 0,8 prosenttia Suomen yrityksistä (pl. alkutuotanto), joskin ne työllistivät 58 prosenttia yritysten henkilöstöstä. Myös pienten 10–49 henkilön työnantajayritysten osuus (23 %) oli muotoilualalla huomattavasti suurempi kuin yrityskentässä keskimäärin (3,5 %). Mikroyritysten osalta tilanne on täysin päinvastainen. [2]

[2] Muotoilualan palkansaajista ainoastaan seitsemän prosenttia työllistyi alle kymmenen henkilön mikroyrityksissä (mikrotyöantajilla), mutta koko Suomessa esimerkiksi alle kymmenen henkilön mikroyrityksiä oli yhteensä 95,6 prosenttia yrityskannasta (pl. alkutuotanto) vuonna 2023. Niistä 12,4 prosenttiyksikköä työllisti 2–9 henkilöä ja 83,2 prosenttiyksikköä alle kaksi henkilöä.

KUVIO 8 Muotoilualan palkansaajat työnantajan toimialan mukaan vuonna 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

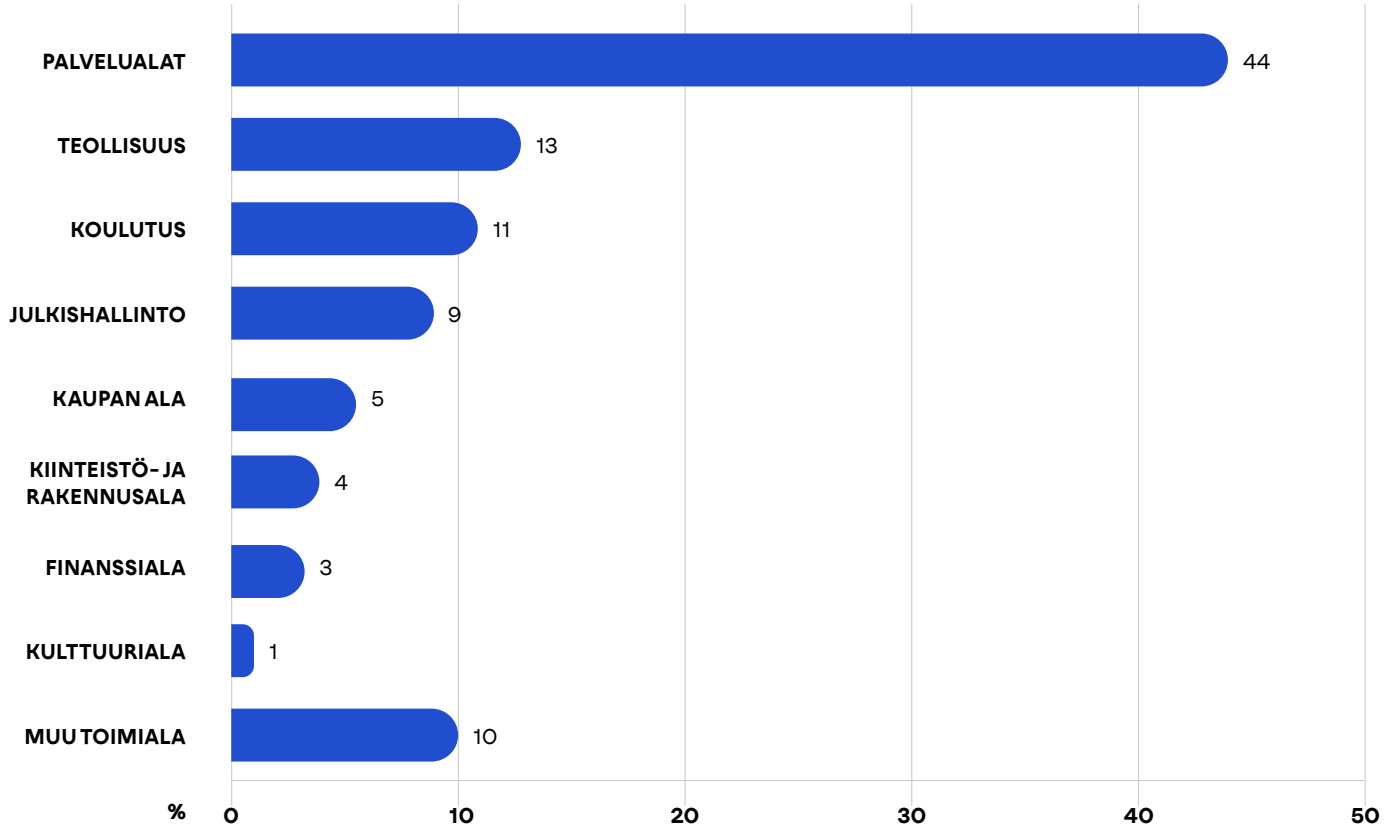

KUVIO 9 Muotoilualan palkansaajat työnantajan kokoluokittain 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

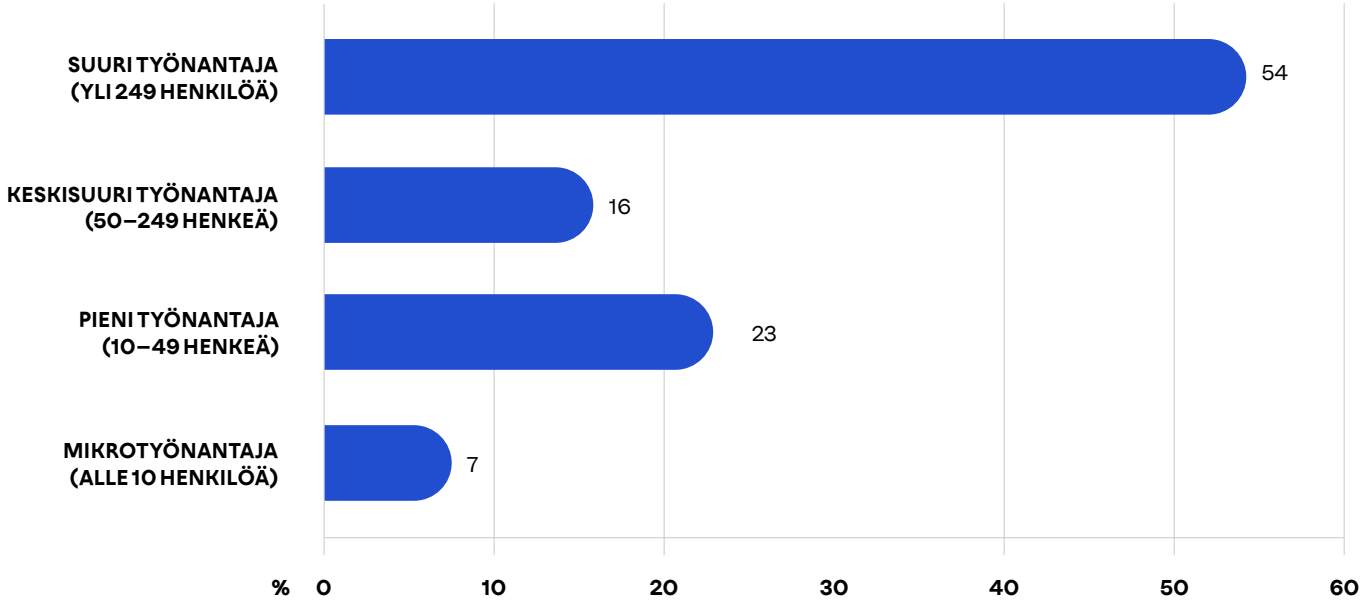

3 Ajankohtainen työllisyystilanne

ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen (KEHÄ-keskus) työllisyyskatsauksen mukaan kuntien työllisyyspalveluissa oli maaliskuun 2025 lopussa 320 400 työtöntä työnhakijaa, mikä oli 34 200 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin. Edellisestä kuukaudesta työttömien määrä aleni 6 000 henkilöllä. Työttömistä työhakijoista kokonaan lomautettuja oli 27 000 henkilöä. Edellisestä vuodesta lomautettujen määrä väheni 6 800 henkilöllä. Keskimäärin työttömiä työnhakijoita oli 11,8 prosenttia työvoimasta, mikä oli 1,1 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuotta aiemmin.

Työttömien työnhakijoiden määrän laskusta huolimatta Suomessa asuvien ulkomaan kansalaisten työttömyys on kuitenkin lisääntynyt. Yhteensä työttöminä työnhakijoina oli 48 700 ulkomaan kansalaisia maaliskuussa 2025, mikä on 6 400 henkilöä enemmän kuin edellisen vuoden maaliskuussa. Ulkomaalaisista työttömistä työnhakijoista maaliskuun lopussa 11 800 henkilöä oli EU/ETA-maiden kansalaisia, mikä oli 800 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten. Pelkkä ulkomaan kansalaisuus ei tosin kerro koko totuutta koko ulkomaistaustaisen väestön työllisyystilanteesta.[3]

Alle 25-vuotiaiden nuorten työttömyys kasvoi 5 700 työhakijalla edellisestä vuodesta ja yhteensä heitä oli työnhakijoina 37 200 henkilöä maaliskuussa 2025. Ikääntyviä yli 55 –vuotiaita oli työttöminä 82 200 henkilöä eli 8 000 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin. Maaliskuussa 2025 yli vuoden yhtäjaksoisesti työttöminä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli 115 000 henkilöä, mikä oli 23 600 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin. Yli kaksi vuotta yhtäjaksoisesti työttöminä olleita oli pitkäaikaistyöttömien joukossa 57 100 henkilöä eli suunnilleen 50 prosenttia.

Laajan työttömyyden käsitteen mukaisesti työttömien työnhakijoiden ja erilaisten työvoimapoliittisten toimenpiteiden tai palvelujen piirissä oli yhteensä 416 800 henkilöä maaliskuussa 2025. Palvelujen piirissä oleviin lasketaan palkkatuilla tukityöllistetyt, starttirahan saajat sekä työvoimakoulutuksessa, valmennuksessa, työharjoittelussa tai työ- ja koulutuskokeilussa olevat. Heihin luetaan myös kuntouttavaan työtoimintaan

[3] Tilastokeskus ei julkaise ulkomaalaistaustaisuus -käsitteet mukaisia työttömyystilastoja, mutta työssäkäyntitilaston mukaan vieraskielisiä työttömiä oli 70 prosenttia ulkomaan kansalaisten työttömien määrästä vuonna 2023.

osallistuvat ja omaehtoisessa opiskelussa työttömyysetuudella olevat henkilöt, mutta vuorottelusijaisia ei ollut enää maaliskuussa 2025.

Työttömyys on kasvanut melkein kaikilla koulutusasteilla. Eniten työttömyys nousi ylemmällä korkeakouluasteella (24 %), alemmalla korkeakouluasteella (24 %) erikoisammattikoulutusasteella (21 %) ja tutkijakoulutusasteella (19 %) vuoden 2024 maaliskuuhun verrattuna. Alueelliset työttömyyserot olivat myös suuria maaliskuussa 2025. Työttömyysaste oli korkein (yli 13 %) Kaakkois-Suomessa ja Keski-Suomessa ja se oli yli kolmetoista prosenttia myös Hämeessä. Alhaisin (alle 10 %) se oli Pohjanmaalla, Etelä-Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla.

Avoimia työpaikkoja oli työmarkkinatorilla 46 500 maaliskuussa 2025, mikä oli 9 500 työpaikkaa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Yhteensä maaliskuussa oli 105 300 avointa työpaikkaa, mikä oli 29 000 työpaikkaa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Avointen työpaikkojen määrä väheni lähes kaikissa pääammattiryhmissä. Eniten vähennystä oli palvelu- ja myyntityöntekijöiden, asiantuntijoiden, muiden työntekijöiden, erityisasiantuntijoiden joukossa. Sen sijaan rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden ja johtajien ammattiryhmässä avoimet työpaikat lisääntyivät.

3.1 Työllisyys Tilastokeskuksen tilastojen mukaan

Työllisyyttä ja työttömyyttä seurataan Suomessa myös Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen perusteella. Työvoimatutkimuksen ja KEHÄ-keskuksen työnvälitystilaston työttömyysluvut poikkeavat toisistaan, mikä johtuu tilastointiperusteiden eroista työnhaun aktiivisuuden ja työmarkkinoiden käytössä olon osalta. KEHÄ-keskuksen työnvälitystilasto perustuu lainsäädäntöön ja hallinnollisiin määräyksiin. Tilastokeskuksen työvoimatutkimus noudattaa sen sijaan Kansainvälisen työjärjestön ILO:n tilastointisuosituksia ja EY:n tilastoviraston Eurostatin käytäntöjä.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimus on perustunut 15–74-vuotiaasta väestöstä poimittuun otospohjaiseen kyselytutkimukseen. Työvoimatutkimuksessa työtön on henkilö, joka tutkimusviikolla on työtä vailla (ei ollut palkkatyössä tai tehnyt työtä yrittäjänä), on etsinyt työtä aktiivisesti viime neljän viikon aikana palkansaajana tai yrittäjänä ja voisi aloittaa työt kahden viikon kuluessa. Myös henkilö, joka on työtä vailla ja odottaa sovitun työn alkamista kolmen kuukauden kuluessa, luetaan työttömäksi, jos hän voisi aloittaa työt kahden viikon kuluessa.[4]

[4] Työttömäksi luetaan myös opiskelija ja työpaikastaan toistaiseksi lomautettu, joka täyttää yllä mainitut kriteerit.

KEHÄ-keskuksen työnvälitystilastossa työttömälle ei ole asetettu yhtä tiukkoja työnhaun kriteerejä kuin Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksessa. Työnvälitystilastossa työtön on työnhakija, joka on ilman työtä eikä työllisty päätoimisesti yritystoiminnassa. Työnvälitystilastossa työttömiin luetaan työnhakijaksi ilmoittautuneet kokonaan lomautetut. Sitä vastoin työttömiksi työnhakijoiksi ei lueta työttömyyseläkkeen saajia eikä päätoimisia koululaisia ja opiskelijoita – ei edes loma-aikoina. Käytännössä työnvälitystilasto kattaa työttömät, jotka saavat työttömyyskorvausta.

Työvoimatutkimuksen mukaan työttömiä oli vuoden 2025 maaliskuussa 285 000, mikä oli 35 400 henkilöä vähemmän kuin KEHÄ-keskuksen työllisyyskatsauksessa oli työttömiä työnhakijoita. Työvoimatutkimuksen työttömyysaste oli 10,1 prosenttia. Edellisestä vuodesta työttömien määrä kasvoi 31 000 henkilöllä ja työttömyysaste nousi 1,1 prosenttiyksiköllä. Suurin Tilastokeskuksen ja KEHÄ-keskuksen työttömyyslukujen eroja selittävä tekijä on piilotyöttömyys. Piilotyöttömyyden tärkeimpiä syitä ovat työnhausta luopuminen, opiskelu, lastenhoito tai terveydelliset syyt.[5]

Kaikkiaan Suomessa oli 2 546 000 työllistä henkilöä maaliskuussa 2025. Työllisyysaste, joka kuvaa 20–64 –vuotiaiden työllisen työvoiman osuutta samanikäisestä väestöstä, oli 75,6 prosenttia. Vuotta aiemmin työllisyysaste oli tässä ikäryhmässä 76,1 prosenttia. Työllisten työvoimaosuus 15–74-vuotiaista oli puolestaan 68,0 prosenttia maaliskuussa 2025. Varsinaisesti 15–74-vuotiaiden työllisten kokonaismäärä väheni 13 000 henkilöllä vuoden takaisesta. Kuluneen vuoden aikana työllisyysaste on pienentynyt ja työttömyysaste on noussut enemmän naisilla kuin miehillä.

3.2 Muotoilijoiden työllisyystilanne

Ornamon kyselyyn vastanneista muotoilun palkansaajista 38 prosenttia ilmoitti, että henkilöstö oli vähentynyt heidän työpaikallaan. Henkilöstön määrän lisäyksestä ilmoitti 29 prosenttia, joten henkilöstön määrän muutoksen saldoluvuksi saadaan miinus yhdeksän. Kolmasosassa työpaikkoja henkilöstön määrä oli pysynyt suurin piirtein ennallaan. Vuosia 2021–24 kattava vertailu osoittaa, että henkilöstön määrän lisäyksestä työpaikallaan ilmoittaneiden palkansaajien osuus on pienentynyt. Vastaavasti henkilöstön vähennyksistä kertoneiden osuus on kohonnut (Kuvio 10).

Palkansaajista kuitenkin kaksi kolmasosaa piti työpaikkansa säilymistä täysin tai melko varmana vuoden 2025 alkupuolella, jos kysymykseen ”en

[5] Käytännössä piilotyöttömäksi luetaan työvoiman ulkopuolella oleva henkilö, joka haluaisi ansiotyötä ja olisi työhön käytettävissä kahden viikon kuluessa, mutta ei ole aktiivisesti etsinyt työtä neljän viime viikon aikana.

osaa sanoa” -vastanneet jätetään tarkastelun ulkopuolelle (Kuvio 11). Epävarmuutta työpaikkansa säilymisestä kokee kolmannes vastaajista. Osuus on tosin kasvanut edellisestä vuodesta, mikä on linjassa nykyisen sumean taloustilanteen ja edellä kuvattuun yleisen työllisyyskehityksen kanssa. Epävarmuutta lisäävät sopeutustoimet, joita oli tehty vajaassa kolmasosassa työpaikkoja (pl. en osaa sanoa -vastanneet).

Sopeutustoimia ovat esimerkiksi työtehtävien muutokset, vuosilomien ja vapaiden pitäminen ennakkoon. Järeämpiä sopeutus- ja säästötoimenpiteitä ovat irtisanomiset, lomautukset ja niitä edeltävät yt-neuvottelut. Ornamon kyselyn mukaan irtisanomisia ja lomautuksia olikin tehty noin kuudesosassa ja kolmasosassa työpaikkoja ne voivat olla todennäköisiä tai mahdollisia kuluvan vuoden 2025 aikana. Työtehtävien muutoksia oli tehty myös kuudesosassa ja yli 60 prosentissa työpaikkoja niiden katsotaan olevan todennäköisiä tai mahdollisia (Kuvio 12).

KUVIO 10 Henkilöstön määrän kehitys muotoilualan palkansaajien työpaikoilla 2022–24, %

Lähde: Ornamon Työmarkkina- ja Pulssikyselyt 2023–25

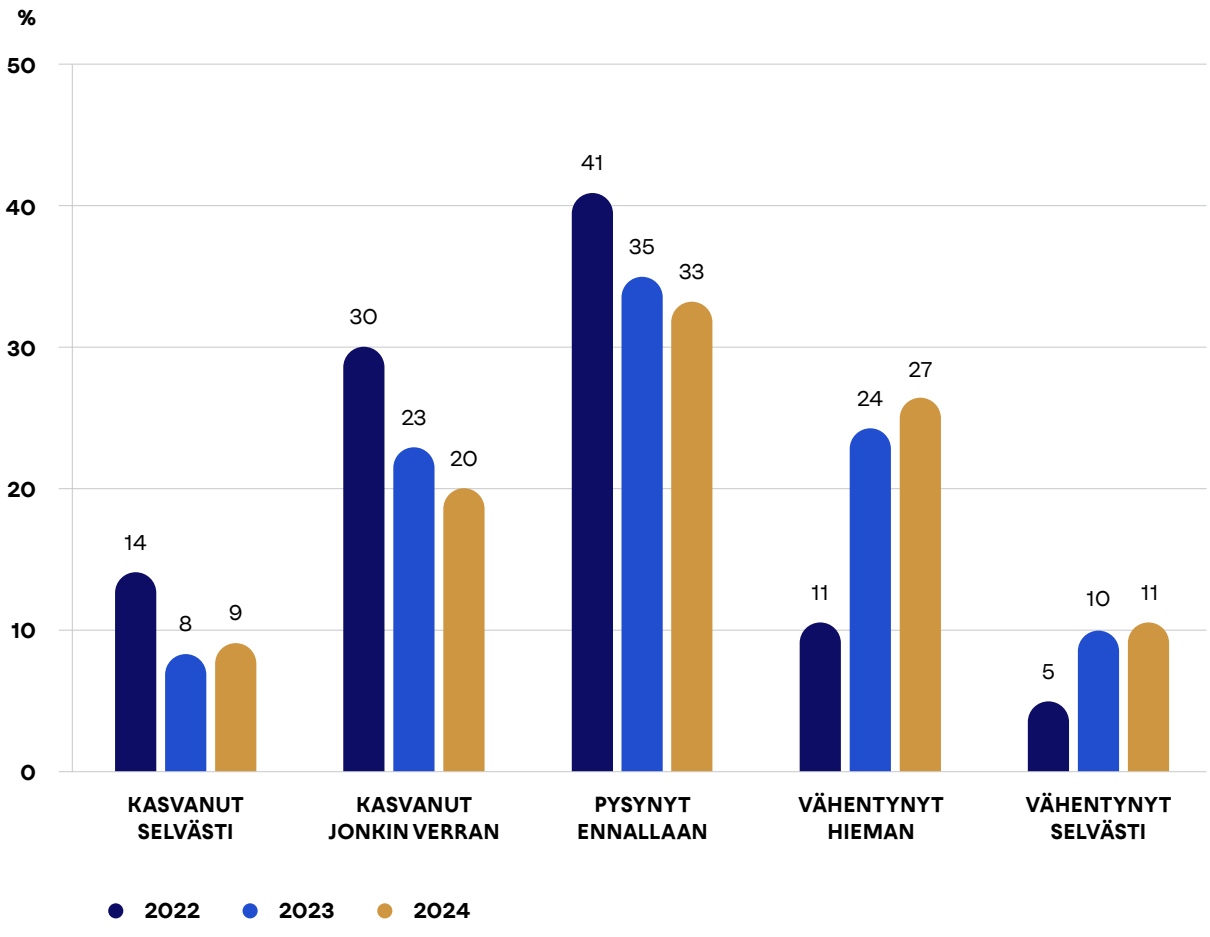

KUVIO 11 Muotoilualan palkansaajien näkemykset työpaikan säilymisestä vuosina 2022–25, %

Lähde: Ornamon Työmarkkina- ja Pulssikyselyt 2022–25

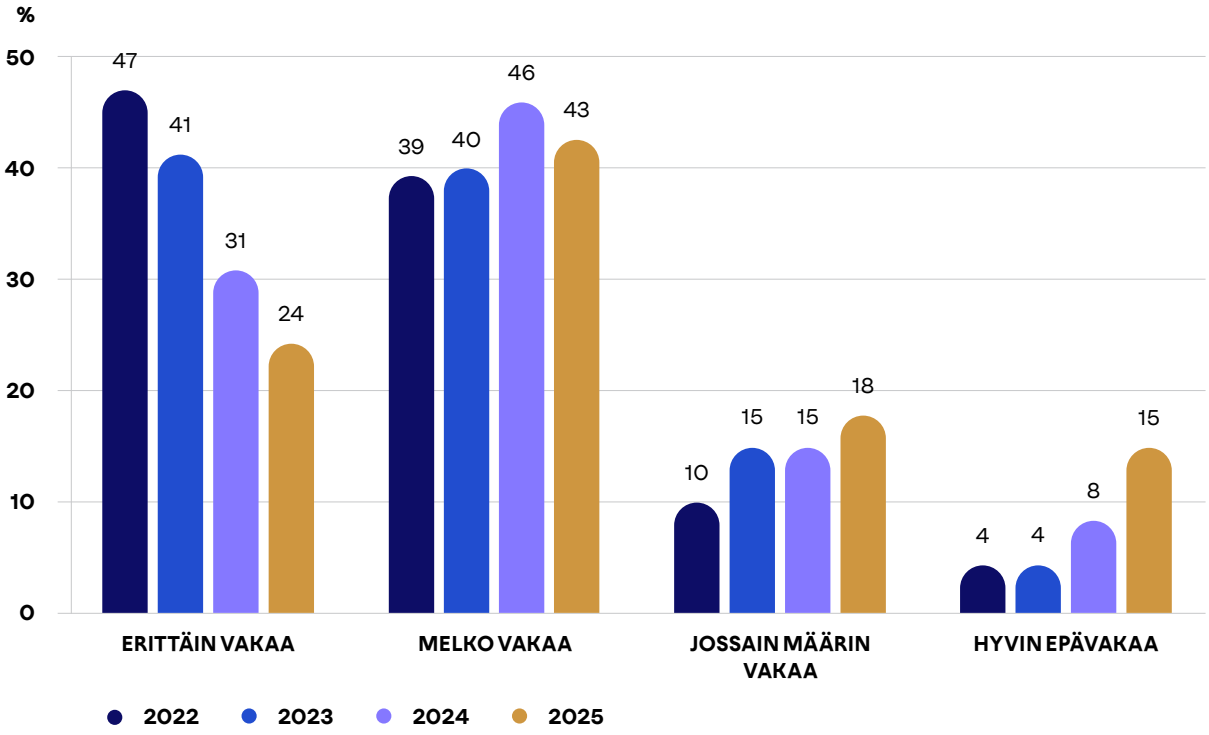

KUVIO 12 Sopeuttamistoimet muotoilualan palkansaajien työpaikoilla 2024–25, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

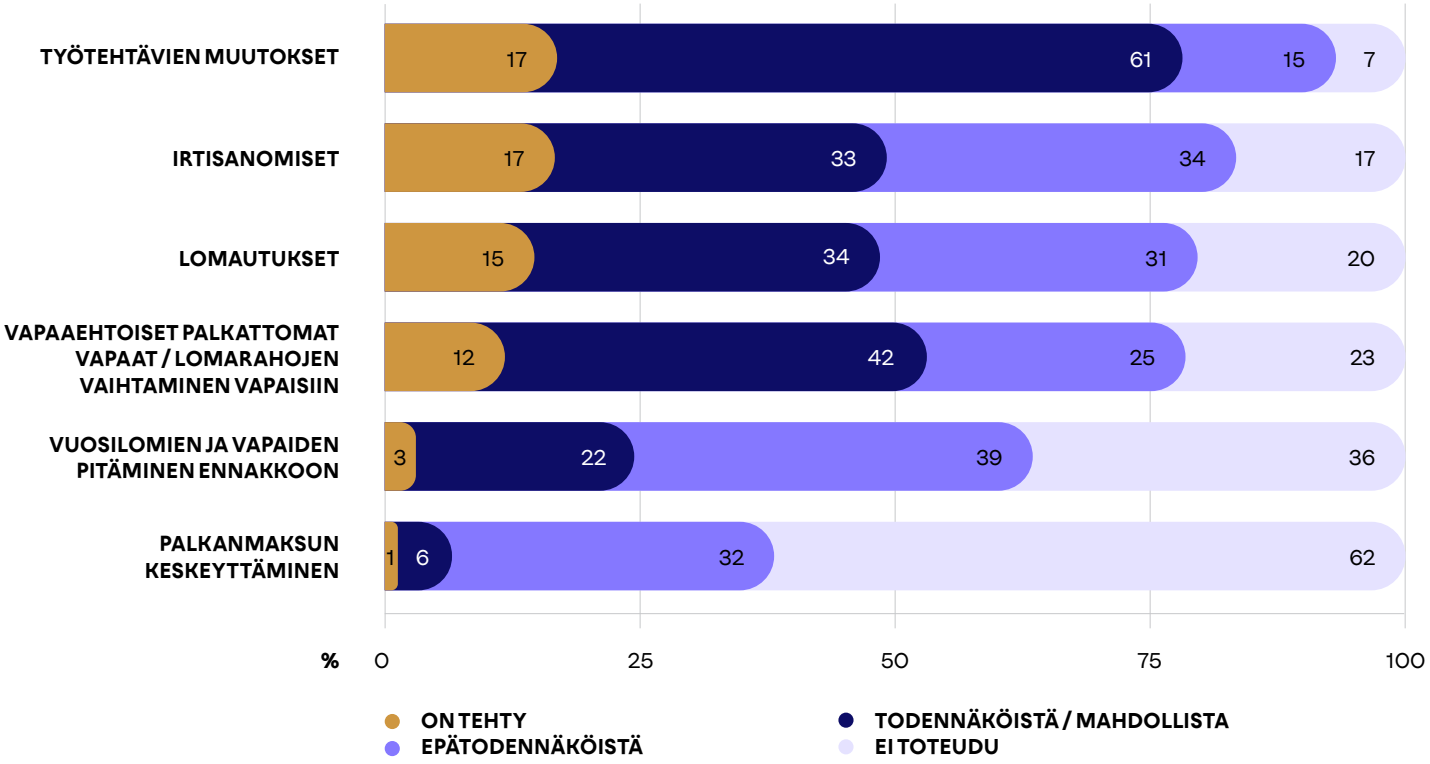

3.2.1 TYÖPAIKKOJEN VAIHTUVUUS

Yritystoiminnassa työpaikkojen vaihtuvuudella tarkoitetaan summaa syntyneistä työpaikoista niissä yrityksissä, jotka ovat lisänneet työvoimaansa ja hävinneistä työpaikoista niissä yrityksissä, jotka ovat vähentäneet työvoimaansa. Työpaikkojen vaihtuvuus on tärkeä osatekijä teknisessä kehityksessä ja tuottavuuden nousussa. Vaihtuvuus lisää tuottavuutta, vaikka suuresta vaihtuvuudesta aiheutuu myös kustannuksia. Vaihtuvuus varmistaa parhaiten sen, että uudet tai kasvavat yritykset löytävät tarpeisiinsa sopivat työtekijät ja työntekijät saavat haluamansa työpaikat.

Vaihtuvuudella voi olla samanlaisia myönteisiä vaikutuksia myös muualla kuin yrityksissä, kuten julkisyhteisöissä. Kaikkiaan 29 prosenttia Ornamon kyselyyn vastanneista muotoilualan ammattilaisista on vaihtamassa varmuudella työpaikkaa seuraavan vuoden aikana, minkä lisäksi 24 prosenttia voisi harkita asiaa (Kuvio 13). Osuudet tuntuvat varsin korkeilta. Osasyynä voi olla epävarmuus työpaikan pysyvyydestä, joskin työpaikkansa epävarmaksi tuntevien osuus työpaikkojen vaihtoa suunnittelevista on vain hieman suurempi kuin heitä on kaikista alan palkansaajista.

KUVIO 13 Muotoilualan palkansaajien aikomukset vaihtaa työpaikkaa lähimmän vuoden aikana (2025), %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

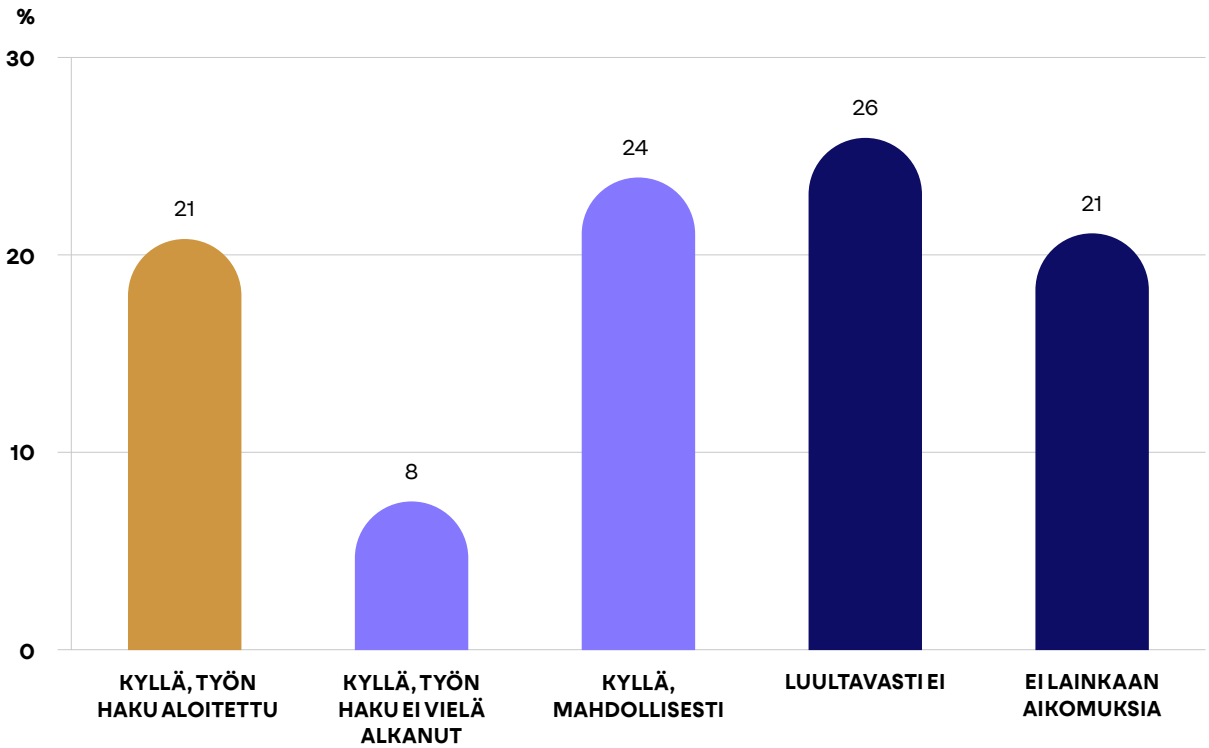

3.3 Lomautetut palkansaajat

Ornamon kyselyyn vastanneista kaikista työsuhteessa olevista palkansaajista (312 henkilöä) lomautettuina oli neljä prosenttia (13 henkilöä) alkuvuonna 2025. Heistä 77 prosenttia oli naisia, mikä oli saman verran kuin naisia oli työttömistä työnhakijoista. Pääosa (69 %) lomautetuista oli suorittanut alemman korkeakoulututkinnon ja asui pääkaupunkiseudulla (62 %). Ammattinimikkeeltään vajaa puolet oli sisustusarkkitehteja. Lomautettujen työkokemuksen pituus vaihteli tasaisesti, mutta iältään hieman yli puolet lomautetuista oli alle 40 vuotta täyttäneitä.

Määräaikaisesti työaikaa lyhentäen tai kokopäiväisesti lomautettuja oli 38 prosenttia kaikista lomautetuista. Toistaiseksi työaikaa lyhentäen tai kokopäiväisesti lomautettuja oli 62 prosenttia. Noin 70 prosenttia oli ollut lomautettuna alle puoli vuotta ja heistä jotkut vain muutamia viikkoja. Yli puoli vuotta lomautettuna oli ollut 30 prosenttia. Kaikki pidemmät lomautukset oli tehty toistaiseksi. Kaikki lomautetut ovat työskennelleet yksityisissä yrityksissä, ja lähes kaikissa näissä yrityksissä henkilöstön kokonaismäärä oli alentunut vuosina 2024–25.

Henkilöstöään lomauttaneet yritykset olivat liike-elämän palvelualoja yhtä huonekalualan yritystä lukuun ottamatta. Kokoluokaltaan henkilöstöään lomauttaneet yritykset olivat monenlaisia. Joukossa oli mikroyrityksiä, pieniä 10–49 henkilön yrityksiä, keskisuuria ja suuria vähintään 50 henkilön yrityksiä. Hieman yli puolet lomautetuista suhtautuu työpaikkansa säilymiseen enemmän tai vähemmän pessimistisesti, mikä voi tarkoittaa irtisanomisia ja työttömyyttä. Keskiarvolla mitaten lomautetut olivat ansainneet kuukaudessa 4 139 euroa (mediaani 3 854 euroa) ennen lomautusta.

3.4 Alan työttömät

Ornamon vuoden 2025 kyselyyn osallistuneista työttömiä työnhakijoita oli kymmenen prosenttia (50 henkilöä). Heidän lisäksi lomautettuja oli kolme prosenttia (13 henkilöä). Lomautetut eroavat työttömistä työnhakijoista siten, että heidän työsopimussuhteensa on voimassa, vaikka he voivat saada työttömyyskorvauksia. Tosin lomautettujen työpaikka voi olla uhanalainen (ks. jäljempänä lomautetut). Varsinaisista työttömistä muotoilualan työnhakijoista naisia oli 78 prosenttia, miehiä 16 prosenttia ja sukupuoleltaan tuntemattomia kuusi prosenttia alkuvuonna 2025.

Iältään työttömät ovat keskimääräistä nuorempia, sillä yli 60 prosenttia heistä oli alle 40-vuotiaita. Heidän työuransa pituus on ollut myös

keskimääräistä lyhyempi, sillä yli 50 prosenttia oli työskennellyt alle kuusi vuotta. Työttömyys on keskittynyt pääkaupunkiseudulle, jonka osuus työttömien asuinpaikoista oli 66 prosenttia. Koulutustasoltaan hieman yli 50 prosenttia oli suorittanut alemman korkeakoulututkinnon (AMK, yms.). Yleisimmät työttömien ammattinimikkeet olivat sisustusarkkitehti (30 %), palvelumuotoilija (18 %) ja teollinen muotoilija (12 %).

Vajaa kolmannes oli ollut työttömänä työnhakijana alle kolme kuukautta. 3–11 kuukautta työttöminä olleita oli runsaat 40 prosenttia ja yli vuoden työttöminä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli runsas neljännes kaikista kyselyyn vastanneista muotoilualan työttömistä (Kuvio 14). Keskimäärin yli 60 prosenttia piti alkuvuonna 2025 työllistymismahdollisuuksiaan melko tai erittäin epätodennäköisinä seuraavan vuoden 2025 aikana (Kuvio 15). Asiaa vahvistaa se, että 80 prosenttia työttömistä tarvitsee paljon tai jonkin verran apua henkilökohtaiseen työn hakuun tai urasuunnitteluun.

KUVIO 14 Työttömät muotoilijat työttömyyden keston mukaan alkuvuonna 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

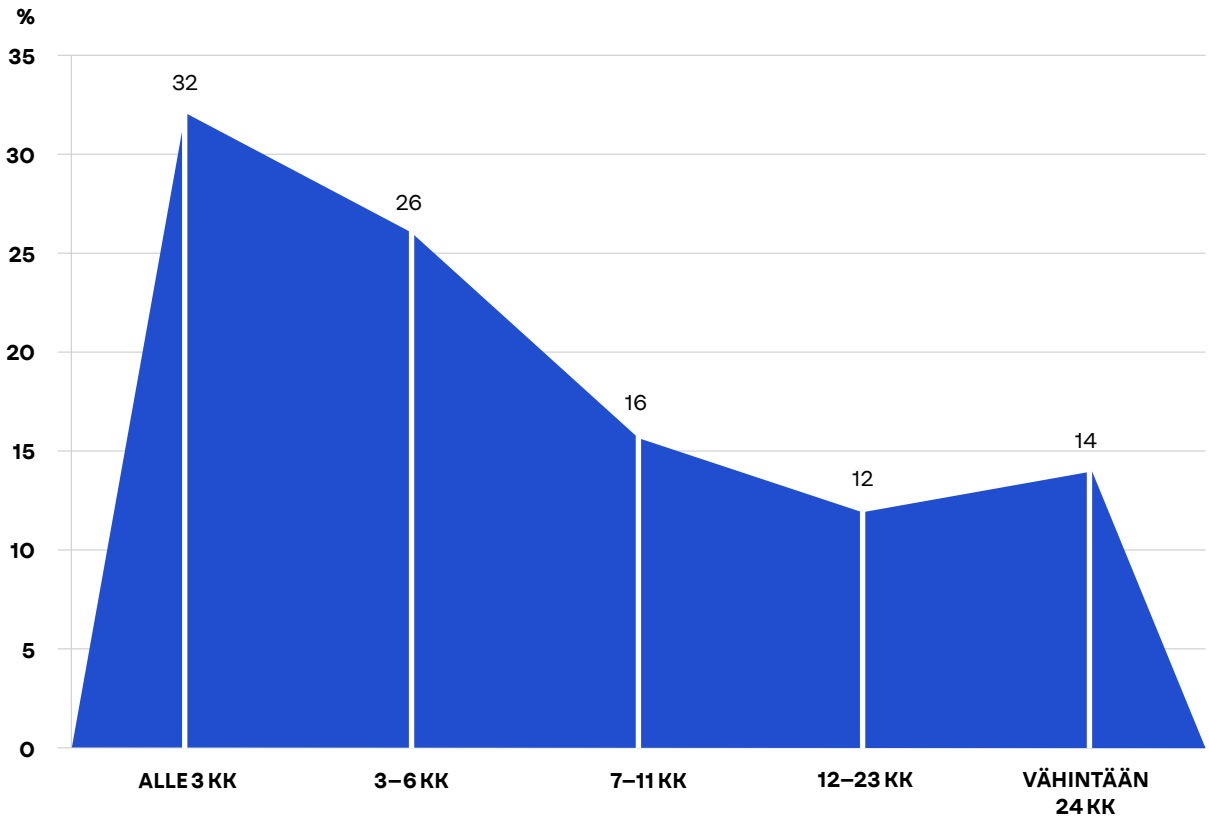

KUVIO 15 Työttömien muotoilijoiden näkemykset työllistymismahdollisuuksistaan seuraavan vuoden aikana alkuvuonna 2025

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

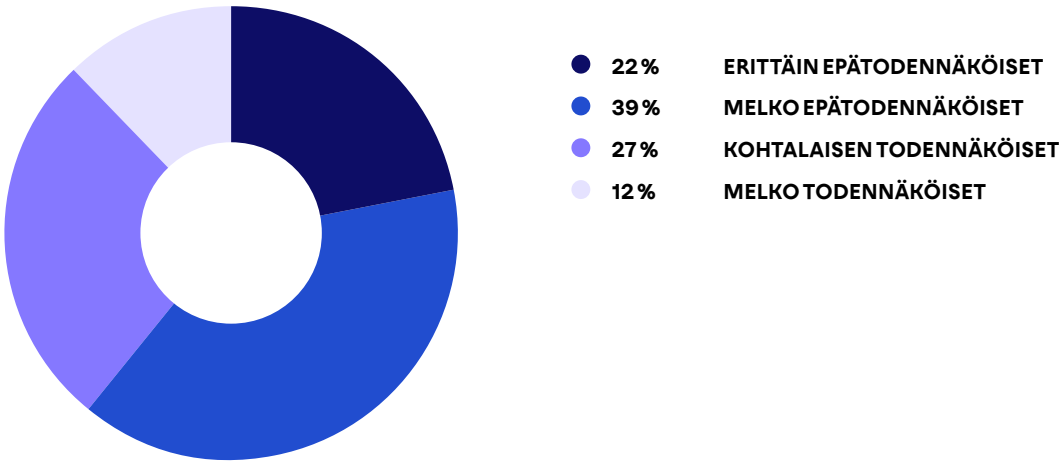

Työttömyysturvan piirissä työttömistä oli 80 prosenttia. Heistä 46 prosenttiyksikköä sai työttömyyskassalta ansiosidonnaista työttömyysturvaa. Lähes puolet työttömistä muotoilijoista on siis ollut aiemmin vakituisessa työsuhteessa ja kuuluu työttömyyskassaan. Kansaneläkelaitos Kelan työttömän peruspäivärahaa sai 24 prosenttiyksikköä ja työmarkkinatukea 10 prosenttiyksikköä. Työmarkkinatuki on viimesijainen tuki, jota saa, jos ei täytä edellisten tukimuotojen työssäoloehtoa. Työttömistä kymmenen prosenttia sai samanaikaisesti asumistukea, sillä työtön voi olla oikeutettu myös toissijaisiin sosiaalietuuksiin. Viidennes työttömistä sai vain opintotukea tai ei ollut minkään sosiaaliturvan piirissä.[6]

Muotoilijoiden työmarkkina-asema on kaksijakoinen, sillä osa on hyvin järjestäytyneitä ja saa ansiosidonnaista tukea ja osa taas toimii epätyypillisissä työsuhteissa. Peruspäivärahan ja työmarkkinatuen osuudet viittaavat siihen, että kaikilla ei ole jatkuvaa työsuhdetta.

[6] Kaikki työttömät eivät ole sosiaaliturvan varassa, sillä yli 40 prosentilla oli palkka- tai yrittäjätulot (ml. sijoitustulot).

4 Palkansaajien kuukausipalkat

Muotoilualan palkansaajien kokonaisansioiden mediaani oli 4 260 euroa kuukaudessa alkuvuonna 2025, kun se vuotta aiemmin oli 4 280 euroa (Kuvio 16).[7] Summa oli korkeampi kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden kokonaisansioiden mediaanikuukausipalkka (3 679 euroa) koko Suomessa vuonna 2023, mutta alhaisempi kuin ylemmän korkeakoulututkinnon saaneiden mediaanipalkka (4 696 euroa).[8] Kokonaisansiot kuvaavat säännölliseltä sekä muulta työajalta, kuten yli- ja lisätyöajalta, maksettuja palkkoja, mutta ne eivät sisällä lomapalkkoja tai tulospalkkioita.

KUVIO 16 Muotoilualan palkansaajien kuukausiansiot (mediaanit ja keskiarvot) vuosina 2021–25, €/kk

Lähteet: Ornamon työmarkkina- ja Pulssikyselyt 2022–25

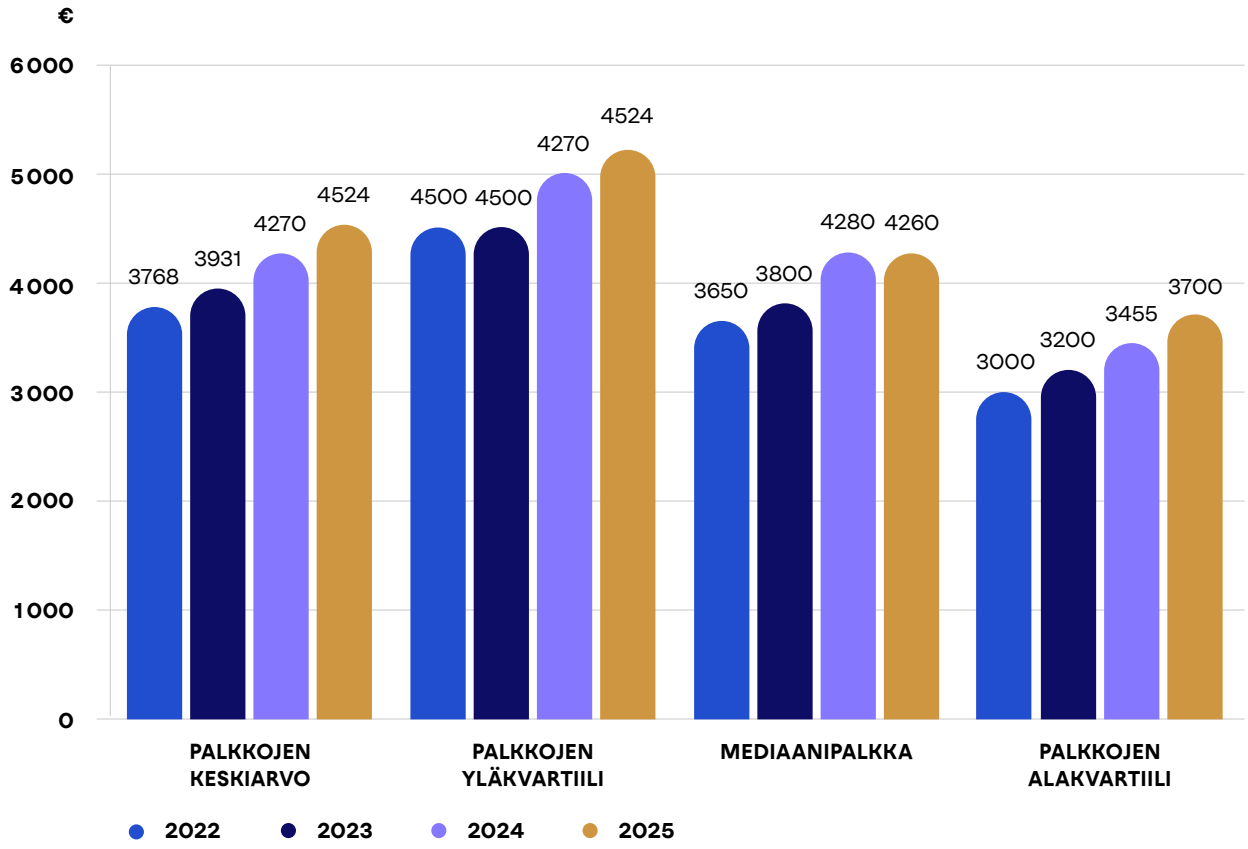

[7] Vastaavasti kuukausipalkkojen keskiarvo oli 4 524 euroa alkuvuonna 2025, kun se vuotta aiemmin oli 4 270 euroa.

[8] Vertailun vuoksi voidaan todeta, että yksityisellä alalla alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden mediaanipalkka oli 3 942 euroa ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden 5 095 euroa vuonna 2023.

Johtaja- ja päällikköasemassa olevien mediaanikuukausipalkka oli 6 280 euroa alkuvuonna 2025. Liiketoiminnan ja strategian muotoilijoilla keskipalkka oli 5 815 euroa (Kuvio 17). Mediaanipalkka oli vähintään 5 000 euroa myös opettajilla. Johtajien palkkatasossa on luonnollisesti suurta vaihtelua, jos asiaa mitataan kuukausipalkkojen keskihajonnalla. Palkkahaitarin alapäässä olivat muotoilijat. Myös sisustusarkkitehtien ja -suunnittelijoiden sekä vaate- ja tekstiilisuunnittelijoiden keskipalkat olivat selvästi keskiarvo- ja mediaanipalkkoja pienempiä.

KUVIO 17 Muotoilualan palkansaajien keskimääräiset kuukausiansiot ammattinimikkeittäin vuonna 2025, €

Lähteet: Ornamon Pulssikyselyt 2025

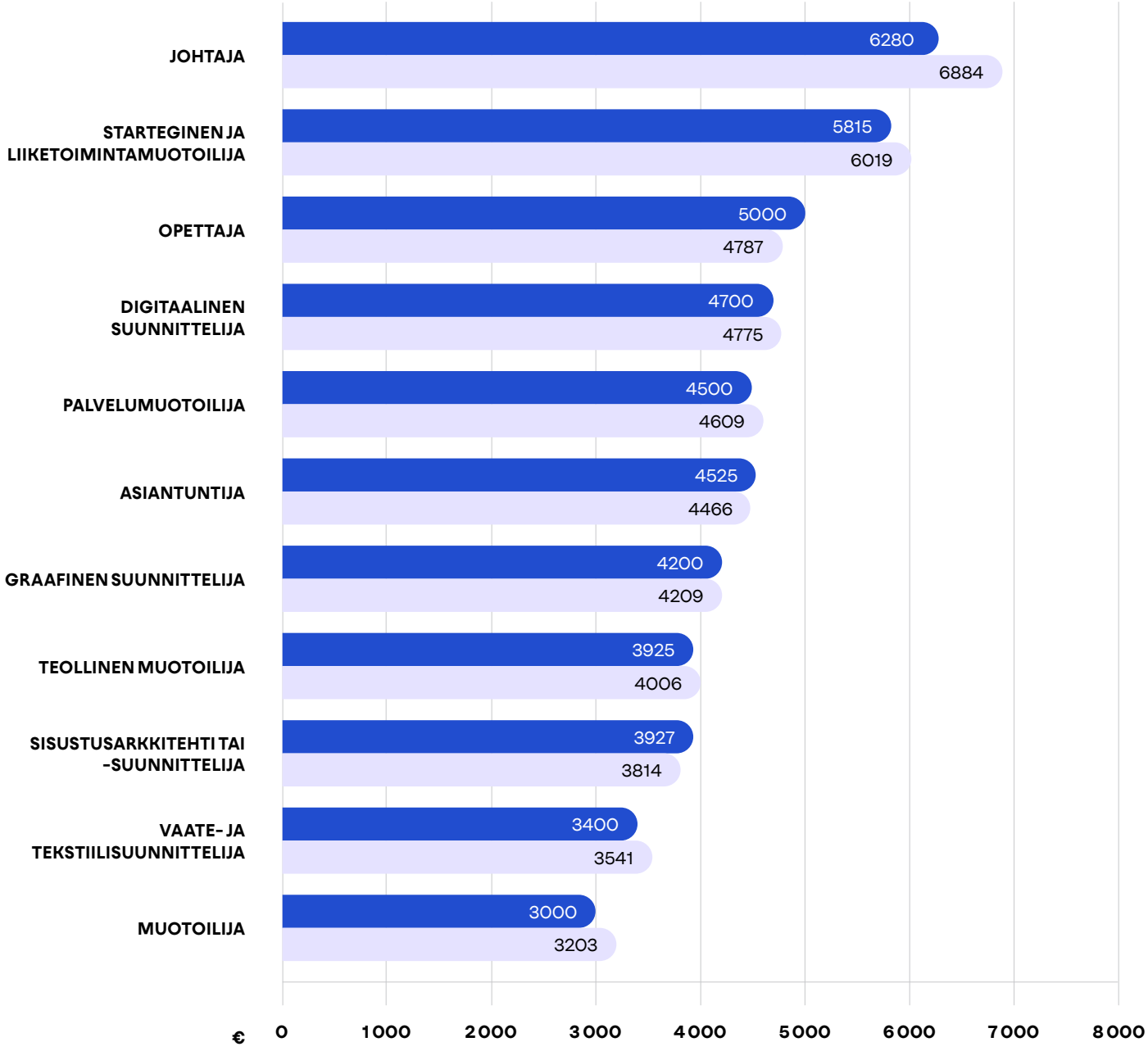

Palkansaajien työtehtäviä koskevat tilastot täydentävät ammattinimikekohtaista tarkastelua. Hyvänä esimerkkinä ovat johtaja- ja päällikköasemassa olevat. Ammattinimikkeenä päällikkö ei kerro vielä sitä, onko henkilöllä oikeasti alaisia vai toimiiko hän vain eritysasiantuntijana tai markkinoinnista vastaavana. Työtehtävien mukaan katsottuna johtotehtävissä työskentelevien keskipalkka onkin korkeampi kuin ammattinimikkeen mukaan tarkasteltuna johtaja- ja päällikköasemassa olevilla. Toisaalta myös palkkahaitari on johtotehtävissä lavea keskihajonnalla mitaten (Kuvio 18).

Kokonaisuudessaan arviolta 26 prosenttia alan palkansaajista tienasi 3 000-4 000 euroa kuukaudessa alkuvuonna 2025. Noin 30 prosenttia ansaitsi 4 000-5 000 euroa. Hyvään yli 5000 euron palkkaan ylsi jo 34 prosenttia vastanneista. Alle 3 000 kuukausiansioon jäi kymmenen prosenttia. Alin tuloluokka voi sisältää osa-aikaisia työntekijöitä, mikä alentaa tilastollisesti koko alan palkansaajien keskiansiotasoa. Vuosista 2021-22 vähintään 5 000 euroa ansaitsevien osuus on kasvanut selvästi ja alle 4 000 euroa ansaitsevien osuus on vastaavasti alentunut.

KUVIO 18 Muotoilualan palkansaajien keskimääräiset kuukausiansiot työtehtävien mukaan vuonna 2025, €

Lähteet: Ornamon Pulssikyselyt 2025

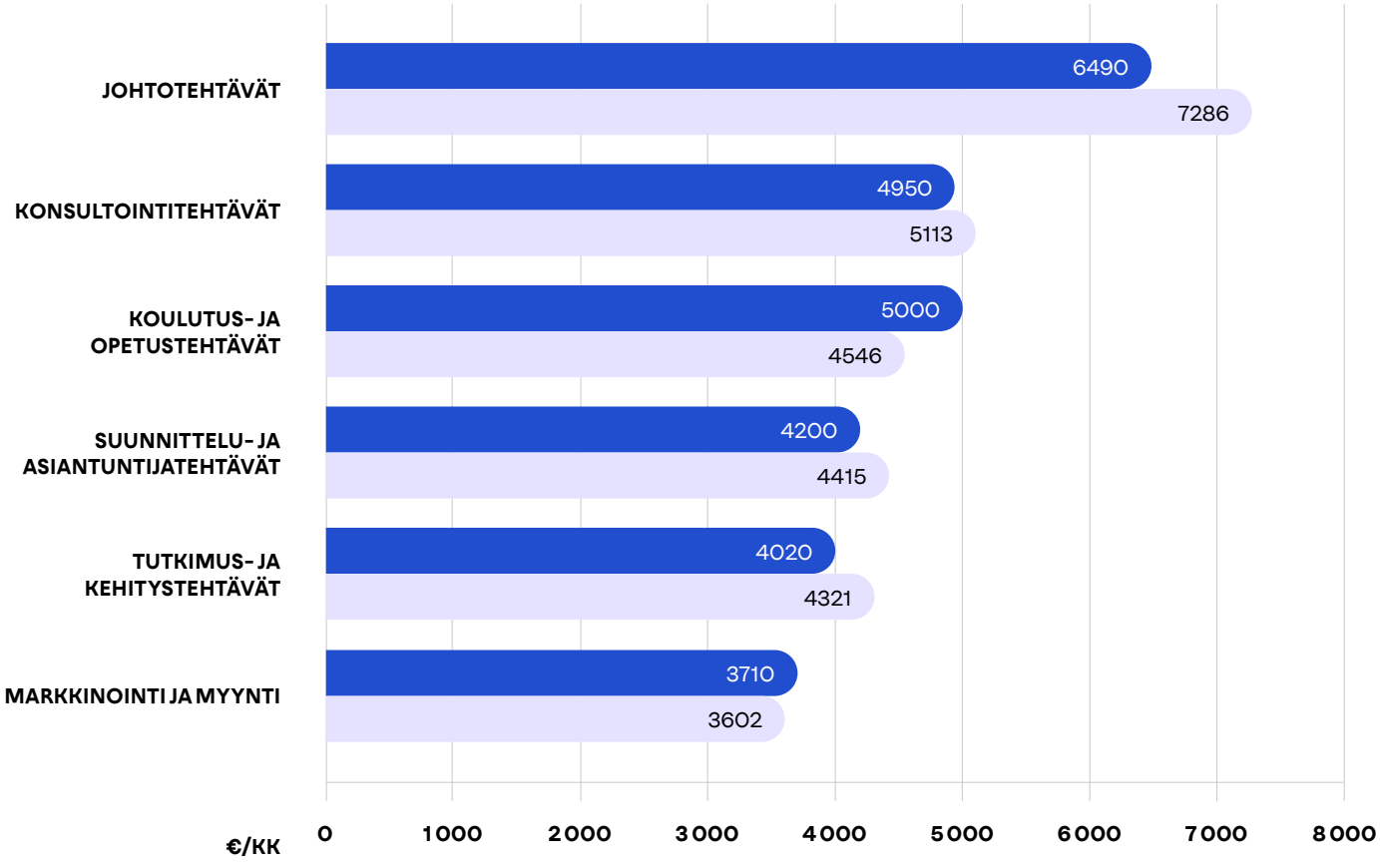

4.1 Palkkakehitys 2024–25

Muotoilun palkansaajista 69 prosenttia totesi, että palkka pysyi suurin piirtein ennallaan vuonna 2024. Ansiot olivat nousseet 28 prosentilla ja alentuneet vain kahdella prosentilla palkansaajista. Palkkojen kehitystä koskeva saldoluku oli plus 26 prosenttia. Saldoluku saadaan, kun palkkojen noususta ilmoittaneiden prosenttiosuudesta vähennetään ansioiden alentumisesta ilmoittaneiden prosenttiosuus. Saldoluku parani prosenttiyksikön edellisestä vuodesta, sillä palkan laskusta ilmoittaneiden osuus pieneni enemmän kuin palkan noususta ilmoittaneiden määrä (Kuvio 19).

KUVIO 19 Muotoilualan palkansaajien palkkakehitys 2024–25, %

Lähteet: Ornamon Pulssikysely 2025

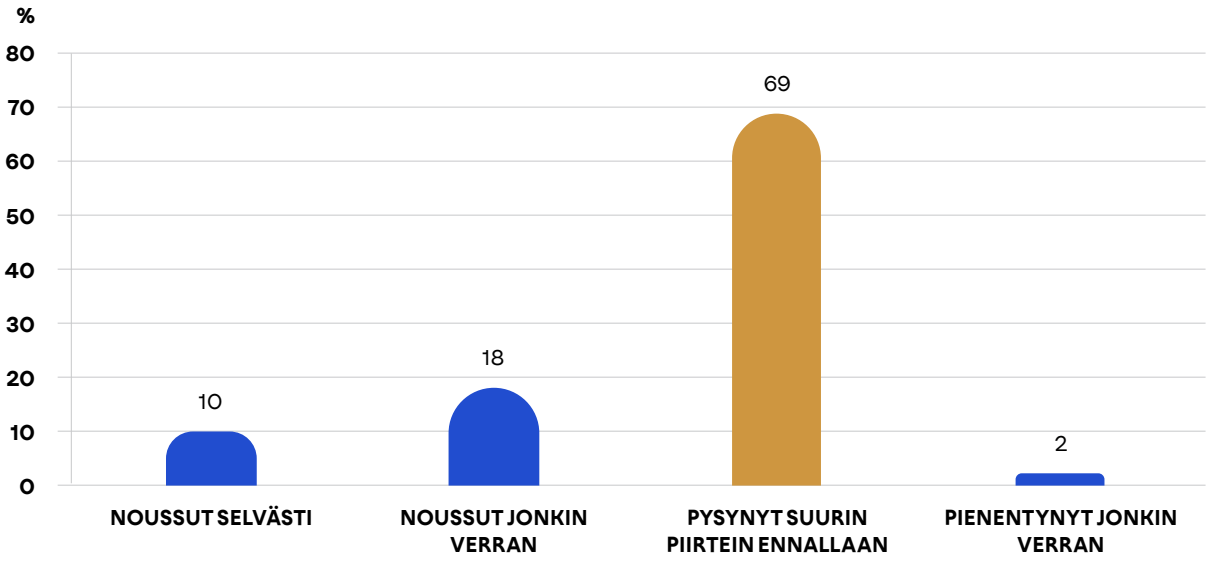

Palkkojen korotukset ovat usein pieniä, jos ne pohjautuvat vain työehtosopimusten mukaisiin yleiskorotuksiin, joista sovitaan työmarkkinapöydissä. Tosin vuosina 2023–24 ja 2024–25 palkkojen nousu on perustunut aiempaa enemmän henkilökohtaiseen suoriutumiseen pohjautuvaan korotukseen ja yleiskorotuksen ylittävään työnantajakohtaiseen korotukseen. Palkat ovat nousseet takavuosia useammin myös työpaikan vaihdosten yhteydessä. Tämä on merkki siitä, että työpaikkojen vaihtuvuus on lisääntynyt Suomessa pandemian jälkeen (Kuvio 20).

Työn vaativuuden arviointiin perustuvalla arvionnilla tai urakehityksellä (uusi asema tai tehtävä) saman työnantajan palveluksessa sekä lisä- tai täydennyskoulutuksen kautta hankitulla pätevyydellä on kohtalainen merkitys palkkakehityksessä. Osalla Ornamon kyselyyn vastanneista

palkkakehitykseen on vaikuttanut useampi kuin yksi syy. Esimerkkeinä ovat yleiskorotuksen päälle tulevat työnantajakohtaiset korotukset. Palkkojen muutoksiin vaikuttavilla työnantajan muilla toimenpiteillä ymmärretään lähinnä palkan alennuksia, mutta tapauksia oli vähän.

KUVIO 20 Ansiotason muutosten taustatekijät muotoilualalla vuosina 2024–25, %

Lähteet: Ornamon Pulssikysely 2025

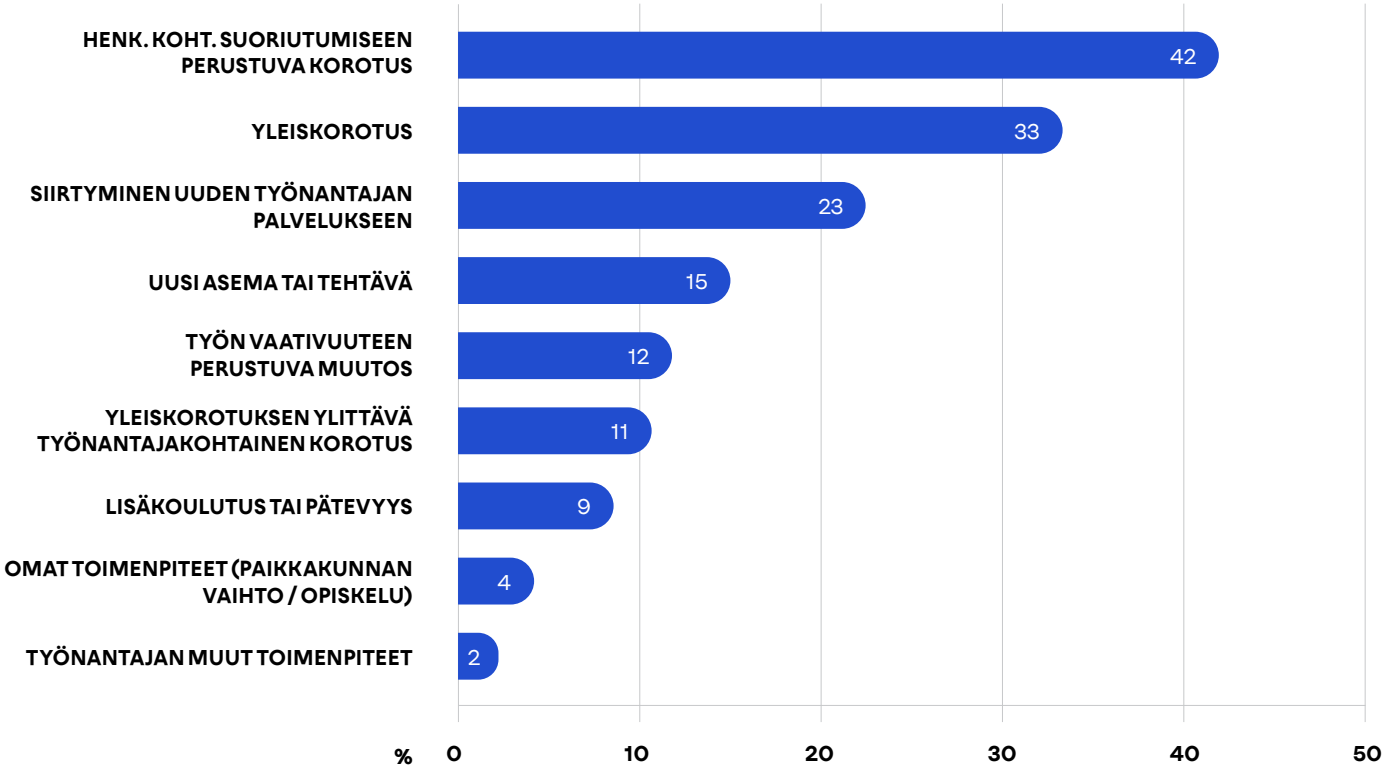

4.2 Ansiotasoon vaikuttavia tekijöitä

Ansiotasoon vaikuttavat ammattinimikkeen ja työtehtävien ohella eniten koulutustaso, henkilön työkokemus ja ikä ja asuinpaikka. Koulutusasteen perusteella tarkasteltuna muotoilualan palkansaajien mediaanikuukausipalkat olivat tutkijakoulutuksen (tohtorit, lisensiaatit) saaneilla 5 500 euroa loppuvuonna 2025, mutta palkkojen keskihajonta oli melko suuri. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneilla mediaanikuukausipalkat olivat 4 623 euroa. Alemman korkeakoulututkinnon (AMK, kandidaatti) suorittaneilla mediaanipalkat asettuivat 3 900 euroon (Kuvio 21).

Ansiotaso kohoaa työkokemuksen myötä, mikä korreloi samalla vahvasti iän karttumisen kanssa. Yli 20 vuoden työkokemuksen omaavilla

mediaanikuukausipalkat olivat 5 252 euroa kuukaudessa, mutta alle viiden vuoden työkokemuksessa päästiin vain 3 200 euroon. Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla palkkaerot ovat työkokemuksen pituuden suhteen suhteellisesti vielä suuremmat, koska ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden alkupalkat ovat lähtökohtaisesti parempia kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla henkilöillä (Kuvio 22).

Myös asuinpaikalla on merkitystä. Ornamon kyselyyn vastanneista 69 prosenttia oli Uudeltamaalta, jossa alan työpaikat ja osin koulutus ovat keskittyneet vahvasti pääkaupunkiseudulle. Uudellamaalla mediaanipalkat olivat 400–1 100 euroa suuremmat kuin muualla Suomessa, ja korkeammat kuin koko alan keskiarvo- ja mediaanipalkat. Uudellamaalla palkkatasoa nostavat kilpailu osaavasta työvoimasta. Palkkatasossa olevia eroja Uudenmaan ja muun Suomen välillä kasvattaa se, että Uuttamaata ja etenkin pk-seutua kotipaikkakuntanaan pitävät yritykset ovat usein suuria, valtakunnallisesti sekä kansainvälisesti toimivia sekä monitoimialaisia.

KUVIO 21 Muotoilualan palkansaajien keskimääräiset kuukausiansiot koulutustason mukaan alkuvuonna 2025, €

Lähteet: Ornamon Pulssikysely 2025

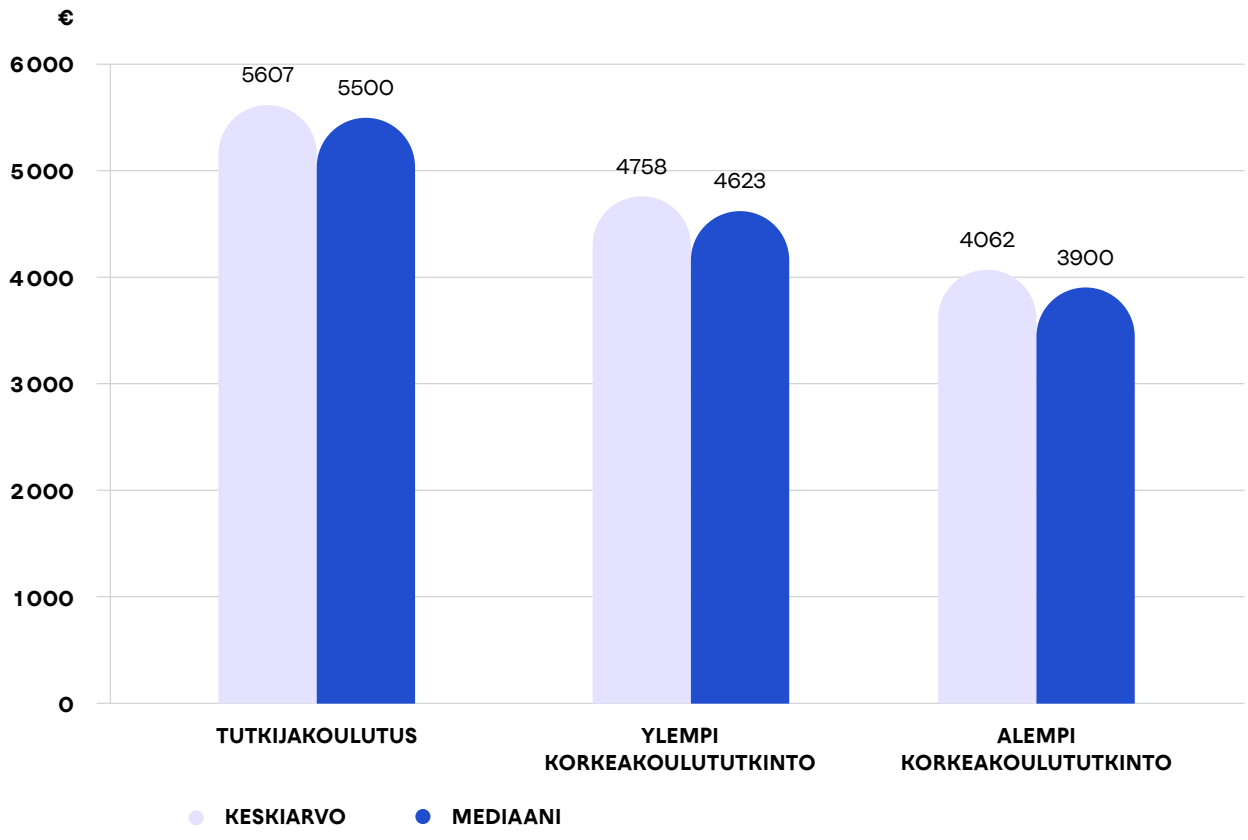

KUVIO 22 Muotoilualan palkansaajien keskimääräiset kuukausiansiot työkokemuksen mukaan alkuvuonna 2025, €

Lähteet: Ornamon Pulssikysely 2025

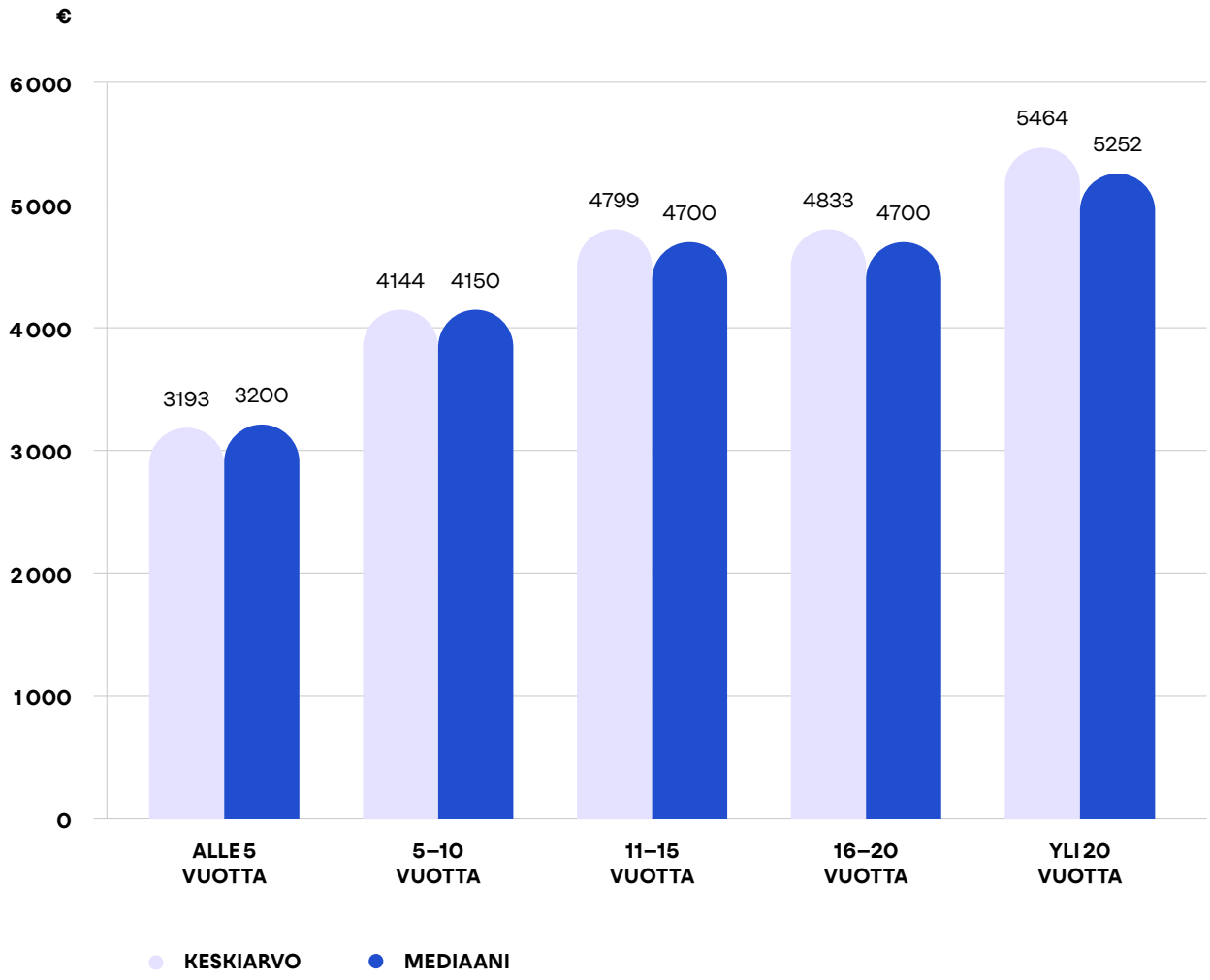

Työnantajatyypeittäin tarkasteltuna keskiarvo- ja mediaanikuukausipalkat olivat parhaimmat valtio-organisaatioissa ja toiseksi parhaimmat paikallishallinnossa. Työnantajaorganisaatioiden kokoluokittain tarkasteltuna palkkataso paranee, kun siirrytään pienistä työnantajaorganisaatioista suurempiin. Toimialakohtaisesti muotoilualan palkansaajien keskipalkat ovat parhaimmat finanssialalla (rahoitus ja vakuutus), teknologiateollisuudessa ja ICT-ala (ohjelmointi- ja tietopalveluala; tietoliikenne). Näillä toimialoilla keskiarvopalkat kohosivat yli 5 000 euroon kuukaudessa (Kuvio 23).

KUVIO 23 Muotoilualan palkansaajien keskimääräiset kuukausiansiot työnantajan toimialan mukaan alkuvuonna 2025, €

Lähteet: Ornamon Pulssikysely 2025

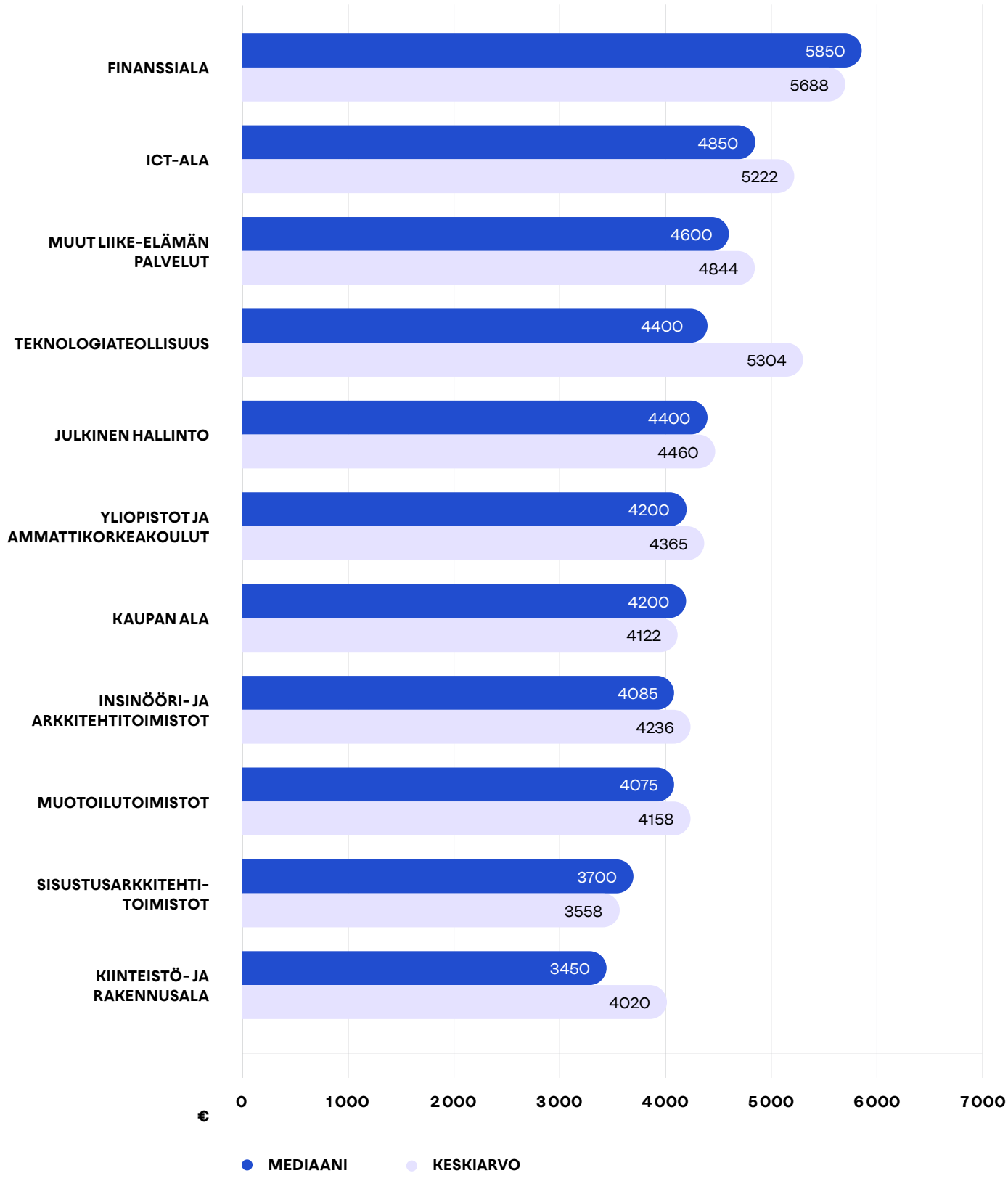

4.2.1 MITEN SUKUPUOLI NÄKYY PALKKAKEHITYKSESSÄ?

Ornamon kyselyyn vastanneista palkansaajista naisia oli 74 prosenttia, miehiä 24 prosenttia sekä muunsukupuolisia tai sukupuoleltaan tuntemattomia kaksi prosenttia. Miesten mediaanikuukausipalkat olivat 4 723 euroa ja naisten 4 200 euroa eli miehet ansaisivat 523 euroa enemmän (Kuvio 26). Keskiarvopalkoissa ero oli miesten hyväksi 784 euroa, sillä miesten palkkojen keskihajonta on suuri ja miesten osuus on vähintään 5 000 euroa ansaitsevista muotoilualan hyvätuloisista palkansaajista suhteellisesti paljon suurempi (36 %) kuin heidän osuutensa on kaikista muotoilualan palkansaajista.

Koulutusasteittain katsottuna alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla mediaanipalkkaero oli miesten hyväksi vain 237 euroa, mutta keskiarvopalkoilla mitattuna ero leveni 1 085 euroon. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneilla mediaanipalkkaero oli miesten hyväksi 250 euroa ja keskiarvopalkalla tarkasteltuna 500 euroa. Luonnollisesti palkkaerot voivat johtua erilaisista työtehtävistä, työuran pituudesta tai toimialasta.

Ylipäätään työkokemuksella ja palkkatasolla on miesten ja etenkin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden keskuudessa hieman suurempi riippuvuus kuin naisten ja ylipäätään ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden joukossa, koska ylemmän tutkinnon suorittaneiden alkupalkat ovat jo lähtötasolla korkeampia. Tämä voi kertoa miesten ja naisten työurien välisestä erosta sen, että yhtä pitkällä työkokemuksella miesten eteneminen työuralla on ollut keskimäärin nopeampaa kuin naisilla. Tämä tuloksena myös miesten palkkakehitys on myönteisempää.

Toisaalta kyselyyn vastanneet naiset ovat nuorempia ja heidän työkokemuksensa on keskimääräistä lyhyempi kuin miehillä, millä voi olla vaikutusta palkkakehitykseen sekä miesten ja naisten välisiin palkkaeroihin. Toisaalta miesten ja naisten väliset palkan eroavat jo työuran alkuvaiheessa, sillä alle 5 vuotta työelämässä olleiden miesten mediaanipalkka on 437 euroa suurempi kuin naisilla. Miesten myönteinen palkkakehitys korreloikin muotoilualalla vahvemmin työkokemuksen pituuteen ja henkilön ikään kuin naisilla. Sen sijaan koulutustasolla on naisten palkkakehitykseen suurempi merkitys kuin miehillä, joilla koulutustaso ei korreloi palkkatason kanssa juuri lainkaan.

Sinänsä palkkaerot miesten hyväksi naisvaltaisilla aloilla koulutustasosta, työuran pituudesta ja ammattiryhmästä riippumatta ovat merkillinen muttei harvinainen ilmiö suomalaisessa työelämässä. Palkkatasoarvon näkökulmasta katsottuna sukupuolten väliset suuret palkkaerot ovat herkkä ja kielteinen ilmiö, mikä vaatii tarkempaa tarkastelua.

4.3 Tyytyväisyys ansiotasoon

Ornamon kyselyt paljastavat, että 51 prosenttia muotoilualan palkansaajista oli tyytyväisiä palkkatasoonsa siten, että palkat vastasivat työtehtäviä alkuvuonna 2025. Lisäksi kaksi prosenttia oli sitä mieltä, että palkat olivat jopa liian suuria työtehtäviin nähden. Sitä vastoin 47 prosenttia ilmoitti, että ansiotaso oli joko hieman tai aivan liian pieni työtehtäviin nähden. Palkkatasoon tyytyväisten määrä on kuitenkin lisääntynyt ja tyytymättömien määrä on alentunut vuodesta 2022, mitä voidaan pitää myönteisenä kehityksenä alan vetovoiman kannalta (Kuvio 24).

KUVIO 24 Muotoilualan palkansaajien tyytyväisyys nykyiseen palkkatasoon vuonna 2022 ja alkuvuonna 2025, %

Lähteet: Ornamon työmarkkinakyselyt 2022 ja 2025

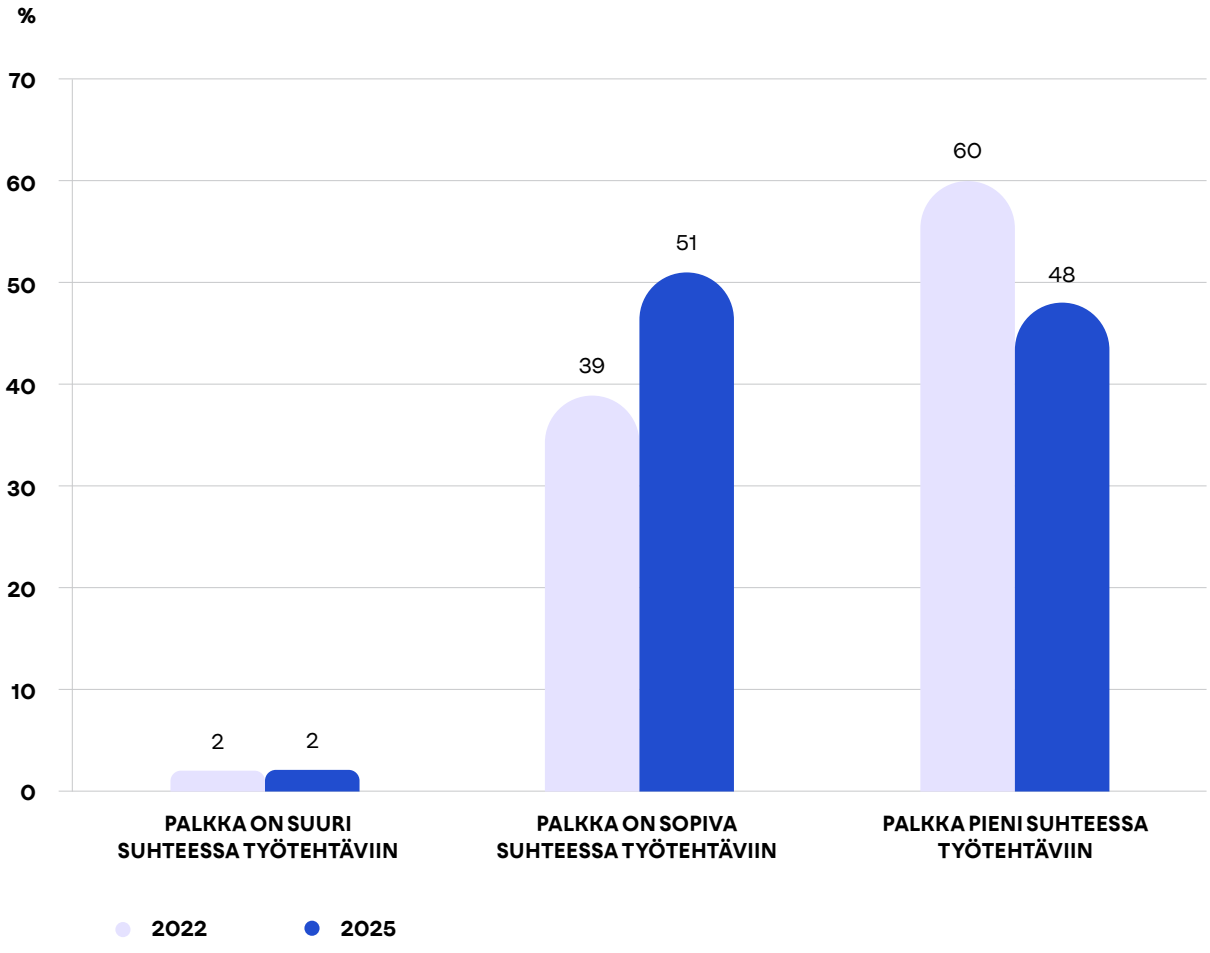

Julkisyhteisöjen palveluksessa olevat palkansaajat ovat tyytyväisempiä nykyiseen ansiotasoonsa kuin alan yksityisten työnantajien palkansaajat.[9] Miehet ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet ovat tyytyväisempiä ansiotasoonsa kuin naiset ja alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet palkansaajat. Suurimpien ammattiryhmien mukaan katsottuna palvelumuotoilijoista 61 prosenttia oli tyytyväisiä palkkoihinsa. Sen sijaan sisustusarkkitehdeistä ja -suunnittelijoista 56 prosenttia oli tyytymättömiä palkoihinsa (Taulukko 2).

Käytännössä henkilöt, jotka ovat tyytyväisiä ansiotasoonsa siten, että palkka on samalla oikeassa suhteessa työmäärään, ansaitsivat keskiarvopalkalla arvioituna 4 797 euroa ja mediaanipalkalla mitattuna 4 700 euroa kuukaudessa. Miehillä täydellisen palkkatyytyväisyyden raja on silti jopa 1 000 euroa korkeampi kuin naisilla. Myös ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden täydellinen palkkatyytyväisyys on 800 euroa korkeampi kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla. Lisäksi ne, joiden palkat nousivat vuonna 2024 ovat keskimääräistä tyytyväisempiä ansioihinsa.

TAULUKKO 2 Muotoilualan palkansaajien tyytyväisyys nykyiseen palkkatasoon alkuvuonna 2025, %

Lähde: Ornamon työmarkkinakysely 2025

	Tyytymättömät, %	**Tyytyväiset, %**
Työnantajasektori		
— Yksityinen työnantaja	53,1	46,9
— Julkinen työnantaja	31,0	69,0
Koulutustaso		
— Alempi korkeakoulututkinto	56,4	43,6
— Ylempi korkeakoulututkinto	44,3	55,7
Ammattiryhmä		
— Palvelumuotoilija	38,3	61,7
— Johtaja	44,8	55,2
— Sisustusarkkitehti ja -suunnittelija	55,6	44,4

[9] Tarkastelussa tyytyväisiä ovat ne Ornamon kyselyyn vastanneet palkansaajat, jotka ilmoittivat, että palkka on sopiva suhteessa työtehtäviin. Heihin on luettu myös palkansaajat, joiden mielestä palkka on liian suuri suhteessa työtehtäviin. Tyytymättömiä ovat puolestaan ne henkilöt, joiden mielestä palkka on hieman tai aivan liian pieni suhteessa työtehtäviin.

5 Muotoilijan työ

5.1 Työviikon pituus ja ylityöt

Ornamon kyselyyn vastanneet palkansaajat työskentelivät alkuvuonna 2025 mediaanilukuna mitattuna 37,5 tuntia viikossa keskiarvon ollessa 37 tuntia viikossa. Mediaaniluku oli puolituntia matalampi kuin vuotta aiemmin (38 h). Erot työviikon toteutuneessa pituudessa ovat suuria, koska neljännes työskenteli vähintään 40 tuntia viikossa. Ihanteellisen työviikon pituutta ei kysytty vuonna 2025, mutta vuoden 2024 kyselyjen mukaan ihanteellinen mediaanipituus olisi 36 tuntia. Keskiarvolla mitattu ihannetyöviikon pituus jäisi 34,5 tuntiin. Tulos oli samaa luokkaa vuonna 2023.

Ihanteellisessa tilanteessa vähintään 41 tunnin työviikkoja tekevien osuus poistuisi lähes täysin. Myös monet 38 tuntista työviikkoa tekevät henkilöt vähentäisivät työntuntien määrää, jos se olisi mahdollista. Toisaalta jotkut alle 30 työtuntia viikossa työskentelevät lisäisivät työtuntejaan, mikäli se parantaisi taloudellisesti heidän toimeentuloaan niissä tapauksissa, joissa he ovat osa-aikatöitä ilman vapaaehtoisuutta tekeviä alityöllistettyjä. Suositun viikkotyöaika oli vuonna 2024 kuitenkin 30–36,5 työtuntia. Tätä mieltä oli 46 prosenttia vastaajista.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan kaikkien palkansaajien tavanomainen viikkotyöaika oli päätyössä 35,3 tuntia vuonna 2024. Miehillä viikkotyöaika oli 36,8 työtuntia ja naisilla 33,9. Myös muotoilualalla miesten työviikon pituus on keskiarvolla mitattuna (37,7 h) pidempi kuin naisilla (36,6 h). Työvoimatutkimuksen mukaan työviikko pitenee, jos siirrytään työntekijöistä ylempiin toimihenkilöihin taikka, jos tarkastelun kohteena ovat vain kokopäivätyössä olevat palkansaajat, sillä osa-aikatyö yleistyessä keskimääräinen työaika lyhenee.[10]

5.1.1 YLITYÖT MUOTOILUALALLA TAVALLISIA

Ylitöiden tekeminen on muotoilualalla yleistä, sillä 46 prosenttia Ornamon kyselyyn vastanneista palkansaajista kertoi tehneensä ylitöitä tammi-helmikuussa 2025. Ylityötuntien keskiarvo oli 5,4 tuntia viikossa. Mediaaniluvulla mitattuna ylitöitä tehtiin kolme tuntia viikossa. Ylityötuntien

[10] Työviikon pituudessa on palkansaajia välillä suuria eroja siksi, sillä osa palkansaajista tekee pitkää työviikkoa ja ylitöitä, kun taasen osa palkansaajista työllistää itsensä osa-aikatöillä, kausiluonteisesti tai kutsuttaessa satunnaisesti.

tehneistä 30 prosenttiyksikköä oli saanut korvauksen vapaana ja vain kolme prosenttiyksikköä oli saanut korvaukset rahana. Ylitöitä ilman korvauksia oli tehnyt yksitoista prosenttia. Nämä pimentoon jääneet työtunnit vääristävät virallisissa tilastoissa todellista tuottavuuden kehitystä (Taulukko 3).

TAULUKKO 3 Muotoilualan palkansaajien työviikon pituus ja ylityötunnit viikossa keskimäärin tammi-helmikuussa 2025, %

Lähde: Ornamon työmarkkinakysely 2025

Viikkotyötunnit	Osuus palkansaajista, %
Alle 30 h	6,4
30–36,5 h	12,2
37–37,5 h	44,4
38–39,5 h	11,9
40–41,5 h	17,6
Vähintään 42 h	7,5
Yhteensä	**100,0**
Keskiarvo	37,0
Mediaani	37,5

Ylityötunnit / viikko	Osuus palkansaajista, %
Alle 2 h	14,6
2 h	22,8
3–4 h	15,4
4–5 h	24,4
6–7 h	8,9
Vähintään 10 h	13,8
Yhteensä	**100,0**
Keskiarvo	5,4
Mediaani	3,0

5.2 Sivutöiden merkitys

Sivutoimisia yrittäjiä on nykyisin paljon ja ylipäätään osa-aikayrittäjyys on Suomessa varsin yleistä. Sivutoimisia yrityksiä on laskentatavasta riippuen 20-25 prosenttia Suomen kaikista yrityksistä (pl. alkutuotanto) ja toissijaista yrittäjyyttä on lähes kaikilla toimialoilla. Suurinta sivutoimisten yritysten määrä on ammatillisessa ja teknisessä toiminnassa, jossa sivutoimiset yritykset koostuvat mikrokokoisista liike-elämän palveluyrityksistä, jotka toimivat usein liikkeenjohdon konsultoinnissa. Samaan toimialaryhmään kuuluvat myös muotoilutoimistot.

Liike-elämän palvelualoilla on kysymys korkeasti koulutettujen palkansaajien ja työelämässä jatkavien eläkeläisten osa-aikaisesta yritystoiminnasta.

Sivutoiminen yrittäjyys voi sopia hyvin erilaisiin elämäntilanteisiin. Joskus kysymys voi olla eräänlaisen mahdollisuus- ja pakkoyrittäjyyden yhdistelmästä, millä voidaan vähentää toimeentuloon liittyvää epävarmuutta. Sivutoimiset yritykset voivat olla myös yhtiömuotoisia tiimiyrityksiä, joiden kautta omistajat kanavoivat satunnaisia sivutulojaan, mikä on edullista ja joustavaa tulonsaajalle ja työn teettäjälle.[11]

5.2.1 SIVUTOIMET MUOTOILUALALLA 2025

Ornamon vuoden 2025 kyselyyn vastanneista päätoimisista palkansaajista 28 prosenttia työskenteli toissijaisesti toisen työnantajan palveluksessa, itsenäisenä yrittäjänä tai freelancerina alkuvuonna 2025 (Kuvio 25). Osuus oli hieman pienempi kuin vuonna 2024, mutta samaa luokkaa kuin vuonna 2022 (Kuvio 25). Ornamon vuosien 2023–24 kyselyjen mukaan sivutyöt löytyvät melko usein toiselta alalta, jolla henkilö on työskennellyt aiemmin palkansaajana tai yrittäjänä. Tosin osa palkansaajista tekee sivutöitä samalla alalla, jolla henkilö on tällä hetkellä palkansaajana.

KUVIO 25 Ornamon kyselyyn vastanneiden päätoimisten palkansaajien sivutoimet vuosina 2023–25, %

Lähde: Ornamon Pulssi- ja työmarkkinakyselyt 2023–25

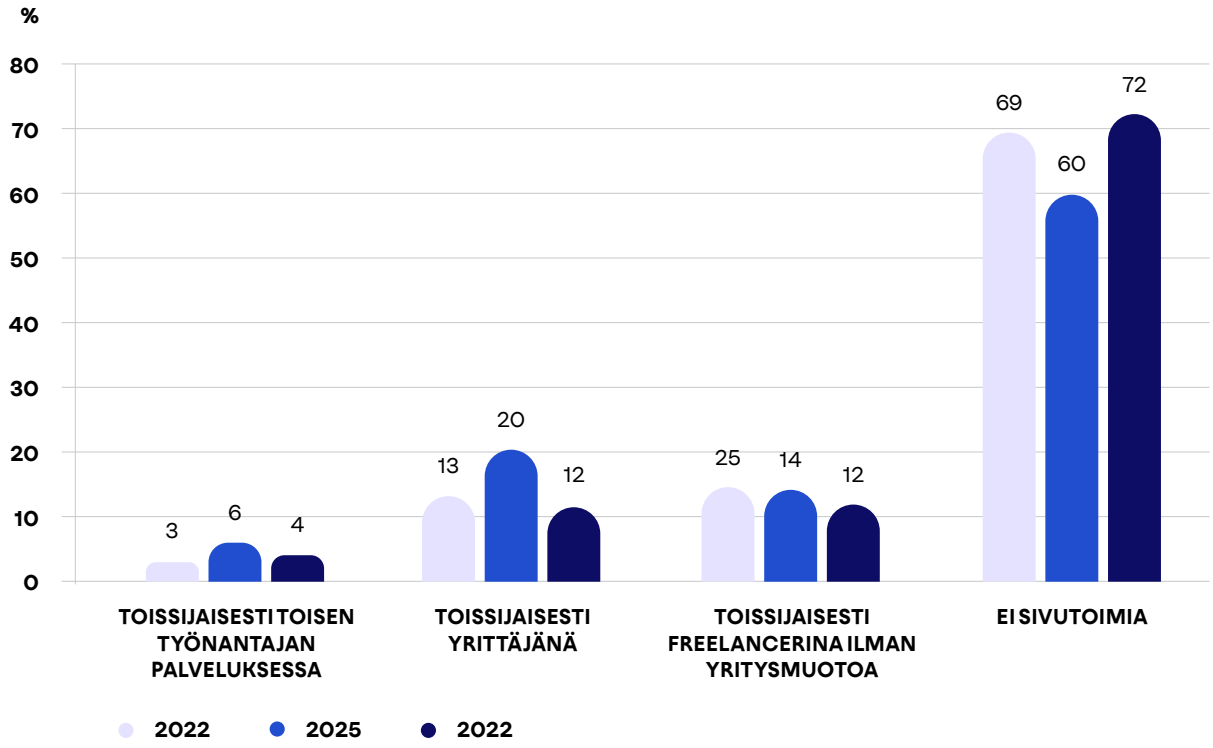

[11] Eläkeläiset muodostavat kasvavan joukon sivutoimisista yrittäjistä, mikä monipuolistaa yrittäjyyden kuvaa. Eläkkeelle siirtyy suuri määrä henkilöitä, jotka eivät haluaisi vetäytyä kokonaan työmarkkinoilta vaan haluavat jatkaa työtekoa yrittäjänä joustavalla tavalla. Heille yrittäjyys voi tarjota pehmeän laskun työelämästä vanhuuseläkkeelle. Eläkeläisyrittäjillä on määrättyjä etuja, jotka pienentävät yritystoimintaan liittyviä riskejä. Vanhuuseläkkeellä olevien yrittäjien ei tarvitse maksaa yrittäjäeläkemaksuja, sillä vakuuttaminen on vapaaehtoista. Yritystoiminnasta saadut tulot eivät myöskään vaikuta vanhuuseläkkeen saantiin ja määrään. Myös palkkatyöstä työttömäksi jääneelle aiempi sivutoiminen yrittäjyys voi tarjota nopean tien itsensä työllistämiseksi.

Yritysmuotoisesti toimivia oli sivutyötä tekevistä kaksitoista prosenttiyksikköä. Heistä kaksi kolmasosaa toimi yksityisenä elinkeinoharjoittajana (toiminimiyrittäjänä). Toiminimi on yritysmuotona helppo aloittaa, keskeyttää ja lopettaa verrattuna yhtiömuotoiseen toimintaa. Sivutoimisista yrittäjistä 22 prosentilla oli osakeyhtiö ja muu yritysmuoto oli viidellä prosentilla. Aiempina vuosina tehtyjen kyselyjen mukaan yritysten yleisimpiä toimialoja ovat sisustusarkkitehtitoimisto, muotoilutoimisto ja konsulttiyritys laveasti määriteltynä (ml. ICT- ja viestintäala).

Pääosalle muotoilualan palkansaajista sivutyöt tarjoavat mahdollisuuden toteuttaa ammatillisia intohimoja. Sivutyöt voi olla tärkeitä myös ammatillisen taidon ja osaamisen ylläpidon kannalta, mutta monella sivutyöt ovat kyselyjen mukaan vain hauska vapaa-ajan harrastus. Arviolta joka toiselle sivutyöt ovat taloudellisesti tarpeellisia lisätulojen hankkimisen kannalta. Yli 40 prosenttia ilmoitti myös, että sivutyöt ovat tapa kokeilla itsenäistä yrittäjyyttä yritysmuodossa tai freelancerina tai ne ovat varasuunnitelma työsuhteen loppumisen varalta (Kuvio 26).

KUVIO 26 Ornamon kyselyyn vastanneiden päätoimisten palkansaajien sivutyönteon motiivit vuosina 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssi- ja työmarkkinakyselyt 2023–25

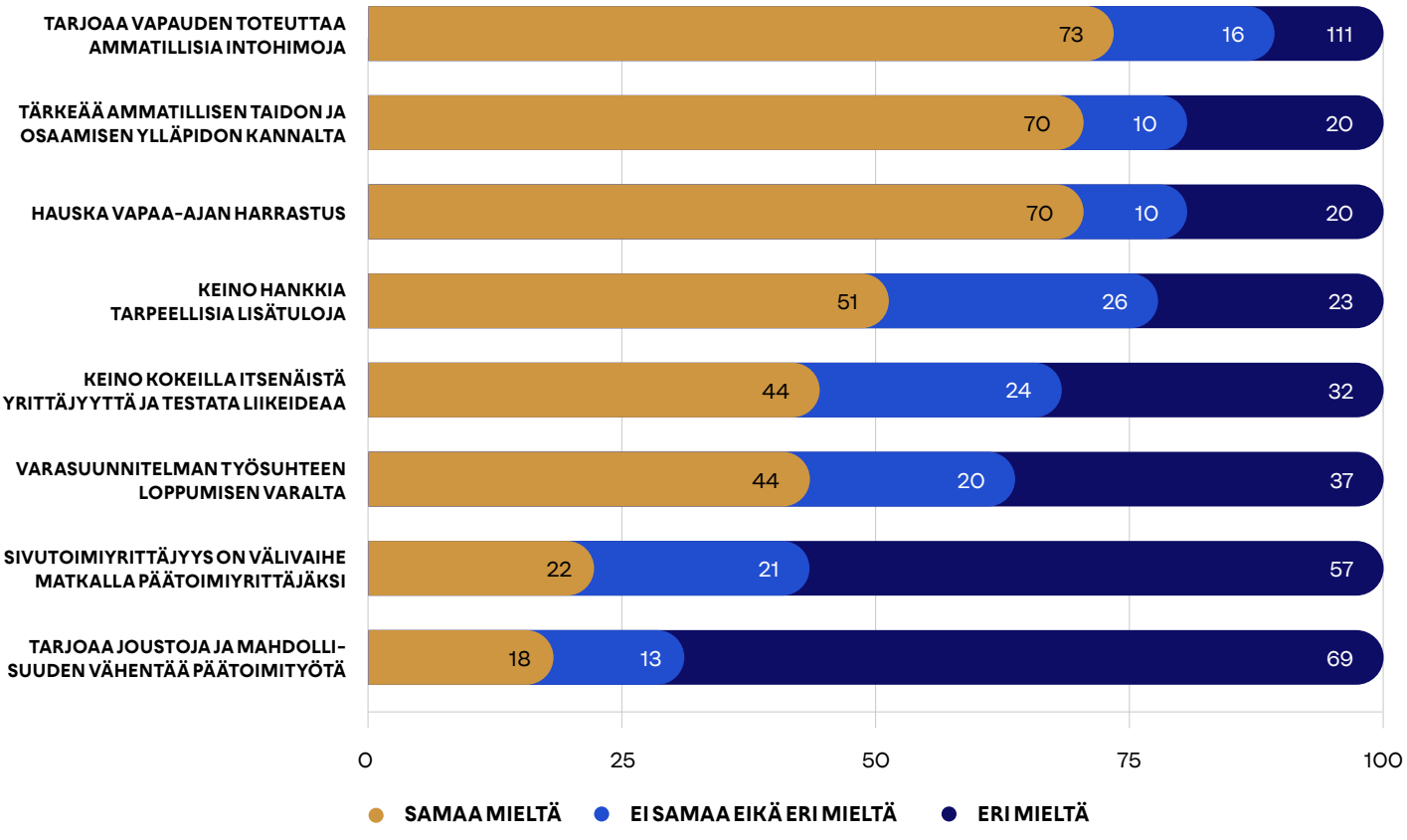

Palkansaajien kokonaistuloihin suhteutettuna sivutöistä saaduilla tuloilla on loppujen lopuksi melko pieni merkitys. Vain kuudella prosentilla sivutöistä saadut tulot muodostavat vähintään viidenneksen kokonaistuloista. Valtaosalla (79 %) sivutöiden osuus kokonaisvuosiansioista on alle 10 prosenttia.

Samasta asiasta kertovat yritysmuotoisesti toimivien sivutoimiyrittäjien toiminnan laajuus (Kuvio 27). Aiempien vuosien kyselyjen mukaan valtaosalla sivutoimisia yrittäjiä oli alle kymmenen toimeksiantoa, minkä lisäksi kahdella kolmasosalla liikevaihto oli alle 9 010 euroa, joka oli pakollisen yrittäjäeläkevakuuttamisen (YEL) alaraja vuonna 2024.

YEL:n alaraja on sivutoimisessa yritystoiminnassa yksi virstanpylväs, mikä saattaa estää myynnin kasvattamista varsinkin YEL-lain muutosten jälkeen. Toisena virstanpylväänä on arvonlisäverovelvollisuuden pakollinen alaraja, sillä sivutoimisen yrityksen liikevaihdon ylittäessä 20 000 euroa kalenterivuodessa, on yrityksen ilmoittauduttava arvonlisäverorekisteriin.

Vuoteen 2024 asti arvonlisäverottoman vähäisen liiketoiminnan raja oli 15 000 euroa tilikauden aikana.[12] Jatkossa yritysten rekisteröidyttävä arvonlisäverolliseksi ja maksettava veroa vasta siitä lähtien, kun vähäisen liiketoiminnan alaraja ylittyy. Aiemmin arvonlisäveroa oli maksettava takautuvasti koko tilikauden myynnistä, jos liikevaihto ylitti rajan kesken tilikauden. Tosin vähäisen liiketoiminnan alarajaa arvioidaan vuodesta 2025 lukien kahden peräkkäisen kalenterivuoden pohjalta.

KUVIO 27 Ornamon kyselyyn vastanneiden päätoimisten palkansaajien sivutoimisten yritysten liikevaihto 2024, %

Lähde: Ornamon työmarkkinakysely 2025

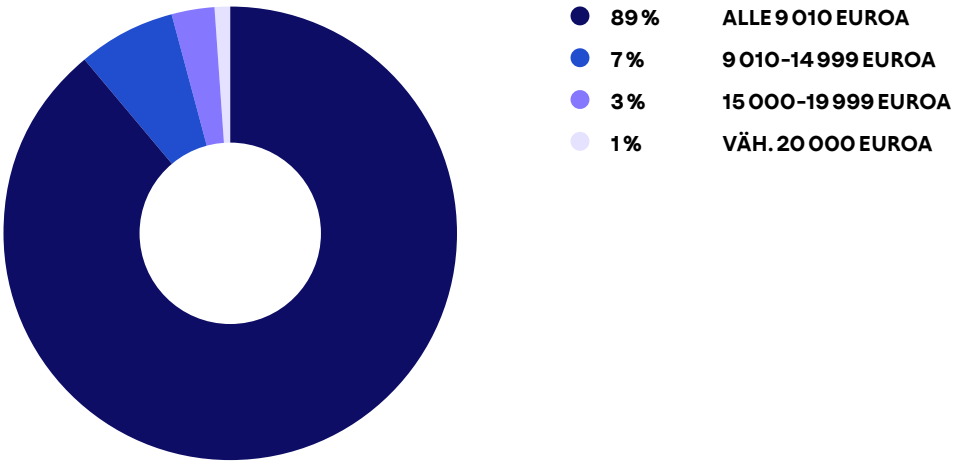

[12] Tämä tarkoittaa sitä, että yrityksen ei tarvitse rekisteröityä pakollisesti arvonlisäverolliseksi vuonna 2025, jos liikevaihto on alle 20 000 euroa kalenterivuonna 2025 ja se oli alle 20 000 euroa myös kalenterivuonna

5.3 Työtyytyväisyys

Ornamon kysely kertoo, että 60 prosenttia vastanneista oli kokonaisuudessaan erittäin tai melko tyytyväinen nykyiseen työhönsä vuonna 2025 (Kuvio 28). Tyytymättömiä oli viisitoista prosenttia. Loppuosa oli osin tyytyväisiä, mutta osin tyytymättömiä joihinkin asioihin. Työtyytyväisyyden saldoluku oli 45.[13]

Työtyytyväisyyteen voi vaikuttaa monet tekijät. Aineistoista nousi esiin työtyytyväisyyden yhteys organisaation muotoilun maturiteettitasoon (kts. luku 5.5), sillä jopa 44 % työhönsä tyytymättömistä muotoilijoista työskentelee organisaatioissa, joissa muotoilua ei sovelleta järjestelmällisesti. Työhönsä tyytyväisistä vain 9 % työskenteli matalan maturiteetin organisaatioissa.

KUVIO 28 Muotoilualan palkansaajien yleinen työtyytyväisyys vuosina 2023–25, %

Lähde: Ornamon työmarkkinakyselyt 2023–2025

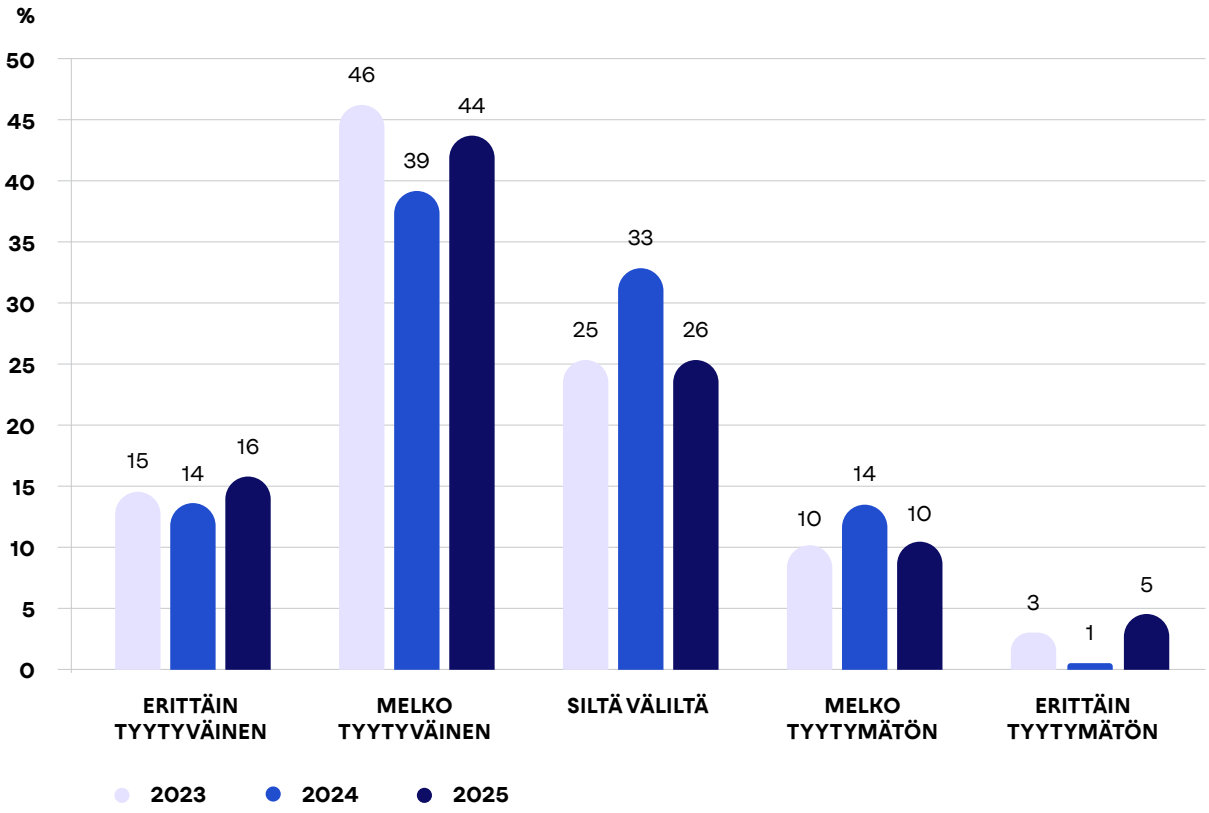

[13] Saldoluku saadaan, kun työhönsä tyytyväisten palkansaajien prosenttiosuudesta vähennetään työhönsä tyytymättömien prosenttiosuus. Saldoluku on kohentunut edellisestä vuodesta, kun tyytyväisten osuus on kohonnut ja ”siltä väliltä -ryhmän” koko on pienentynyt.

5.4 Koulutuksen sopivuus työtehtäviin

Taustakoulutuksensa perusteella lähes 70 prosenttia totesi, että nykyiset työtehtävät sopivat erittäin tai melko hyvin henkilön saamaan koulutukseen. Kokonaan toista mieltä oli vajaa kymmenen prosenttia (Kuvio 29). Koulutusasteittain tarkasteltuna ylemmän korkeatutkinnon suorittaneiden keskuudessa oli enemmän niitä, joiden mielestä työtehtävät sopivat hyvin henkilön saamaan koulutukseen kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden joukossa. Tarkastelun ulkopuolelle ovat jääneet tässä tutkijakoulutuksen saaneet ja ammatillisen toisen asteen koulutetut.

KUVIO 29 Muotoilualan palkansaajien työtehtävien ja koulutuksen vastaavuus koulutusasteen mukaan 2025, %

Lähde: Ornamon työmarkkinakysely 2025

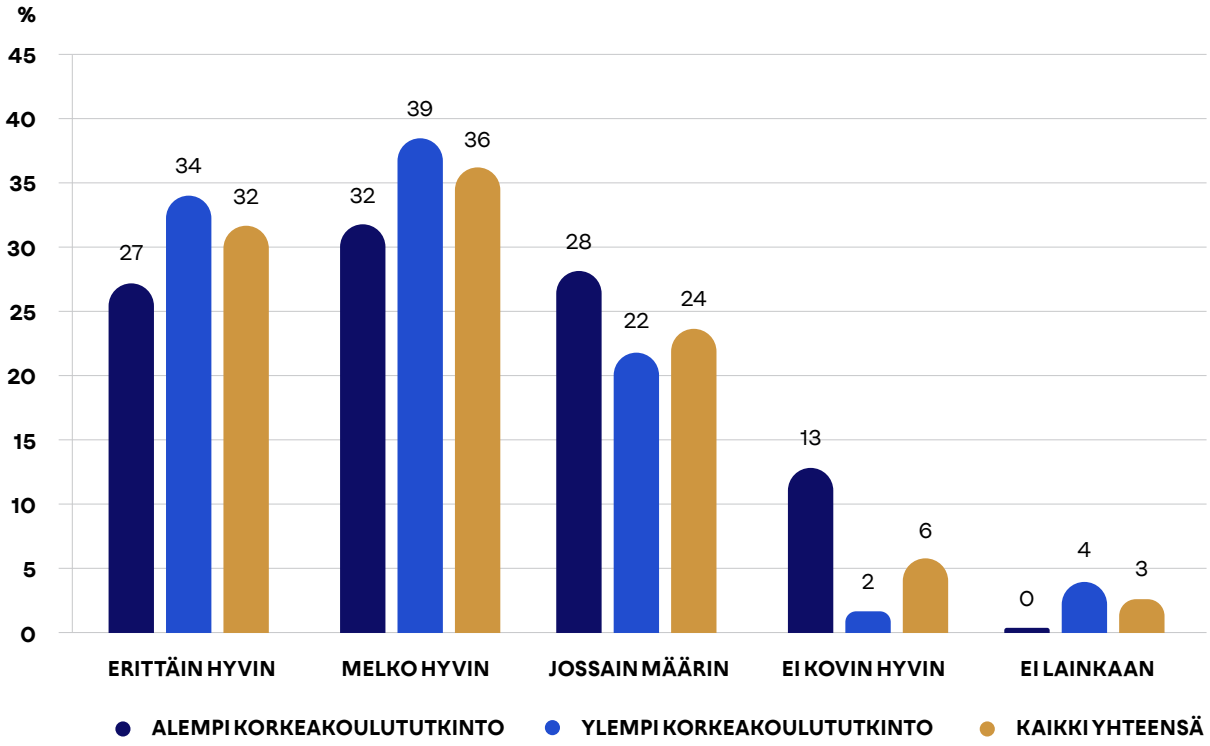

5.5 Muotoilun asema työpaikoilla

Muotoilun maturiteetti eli kypsyystaso kuvaa, kuinka systemaattisesti ja strategisesti organisaatio hyödyntää muotoilua osana toimintaansa. Maturiteettia voidaan hahmottaa lukuisilla erilaisilla malleilla, joista tunnetuin on Danish Design Centren kehittämä Design Ladder. Ornamon selvityksessä hyödynnettiin siitä kahdella lisäportaalla täydennettyä mallia[14], joka

[14] Mallin on kehittänyt Bryan Hoedemaeckers vastaamaan kehittyvän muotoilukentän nykykuvaa ja tilannetta, jossa Design Ladderin neljän, strateginen porras ei enää riitä.

jakaa muotoilun kypsyystasot kuuteen vaiheeseen: *ei muotoilua, muotoilu muodonantona, muotoilu prosessina, muotoilu strategiana, muotoilu systeemisenä muutoksena* ja *muotoilu kulttuurina*.

Ornamon kyselyyn vastanneiden näkemykset muotoilun roolista sijoittuvat selkeästi eri maturiteettitasoille (Kuvio 30). Ensimmäisellä tasolla muotoilua ei hyödynnetä lainkaan tai sen käyttö on satunnaista. Ornamon kyselyssä noin viidennes palkansaajista ilmoitti, että muotoilua ei käytetä järjestelmällisesti heidän organisaatiossaan. Toisella tasolla muotoilu nähdään lähinnä esteettisenä viimeistelynä. Kyselyn mukaan noin 16 % vastaajista koki, että muotoilua hyödynnetään tällä tavalla. Näissä organisaatioissa muotoilu on mukana, mutta sen rooli on vielä kapea ja keskittyy visuaaliseen ilmeeseen.

KUVIO 30 Muotoilualan palkansaajien näkemykset muotoilun hyödyntämisestä työnantajaorganisaatioissaan alkuvuodesta 2025, %

Lähde: Ornamon työmarkkinakysely 2025

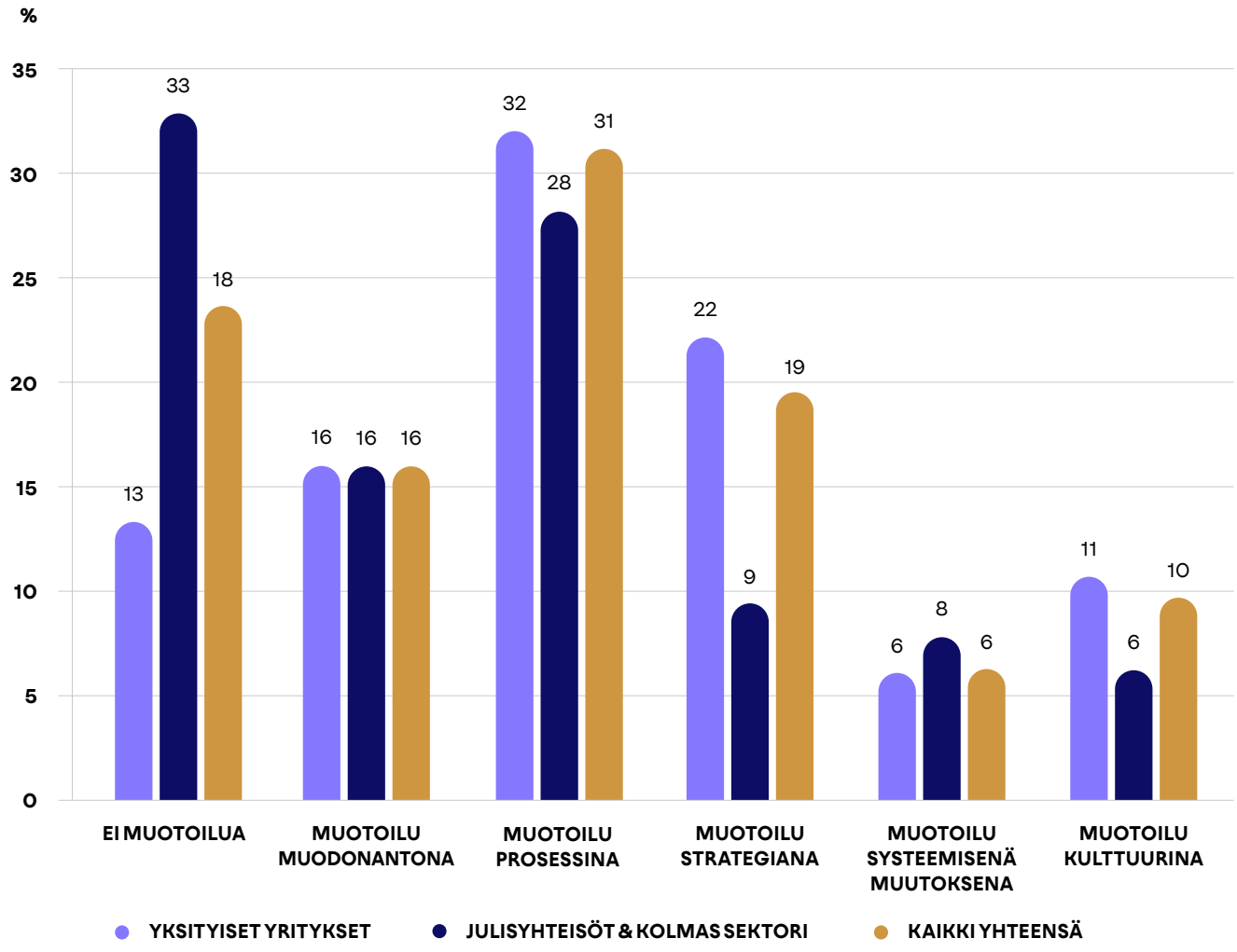

Kolmannella tasolla muotoilu on osa tuotekehitystä ja prosesseja. Noin kolmannes (31 %) vastajista asetti organisaationsa tälle tasolle. Neljännellä tasolla muotoilu on strateginen työkalu, joka vaikuttaa organisaation päätöksentekoon ja kehityssuuntiin. 19 prosenttia organisaatioista on tällä tasolla.

Viidennellä tasolla muotoilua käytetään järjestelmien ja rakenteiden muuttamiseen. Se toimii keinona ratkaista monimutkaisia yhteiskunnallisia ja organisatorisia ongelmia. Noin kuudesosa vastaajista kuvasi muotoilua juuri tällä tavalla, eli tapana muuttaa järjestelmiä, innovoida ja johtaa. Korkeimmalla tasolla muotoilu on jo sisäistetty osa organisaation kulttuuria ja ajattelua. Se ei ole enää erillinen toiminto, vaan läpäisee koko organisaation toiminnan ja arvomaailman. Korkeimmalle tasolle organisaationsa asetti 10 prosenttia vastaajista.

Kysymykseen vastanneista 77 prosenttia edusti yksityisiä yrityksiä, joissa asia nähdään hieman eri tavoin kuin julkisyhteisöissä (valtio, paikallishallinto) tai voittoa tavoittelemattomissa yhteisöissä. Yrityksissä työskentelevista keskimääräistä suurempi osa pitää muotoilua strategisena elementtinä tai integroituna osana koko organisaation kehitysprosenssia kuin julkisyhteisöissä työskentelevät. Yrityksissä työskentelevistä myös selvästi pienempi osa oli sitä mieltä, että muotoilua ei hyödynnetä järjestelmällisesti.

Myös toimialakohtaisessa tarkemmassa vertailussa selviää alojen välisi eroja muotoilun hyödyntämisessä. Siinä missä teollisuudessa kaikki organisaatiot ovat vähintään toisella tasolla, ja 48 % muotoilu on integroitunut osaksi kehitysprosesseja, kiinteistö- ja rakenusalalla 42 % organisaatioista ei hyödynnä muotoilua järjestelmällisesti. Kiinteistö- ja rakennusalalla sekä julkishallinnosa on edelleen kehitettävää siinä, että muotoilu olisi integroitunut organisaatioiden toimintaan.

Ornamon kyselyn tulokset osoittavat, että suomalaisorganisaatioiden muotoilun maturiteetti vaihtelee suuresti. Vaikka osa organisaatioista toimii edelleen perustasolla, yhä useampi on siirtynyt kohti strategista ja systeemistä muotoilua. Erityisesti yksityisissä yrityksissä muotoilun rooli on keskimäärin vahvempi ja kehittyneempi kuin julkisella sektorilla tai voittoa tavoittelemattomissa yhteisöissä.

OSA II

Yritystoiminta muotoilualalla

Ornamon kyselyyn vastanneista 29 prosenttia oli yrittäjiä, yrityksen edustajia tai freelancereita. Yrittäjistä puolestaan 37 prosenttia oli elinkeinonharjoittajia. 46 prosenttia yrittäjistä toimi osakeyhtiöissä, henkilöyhtiöissä viisi prosenttia ja osuuskunta-muotoisesti yksi prosentti. Yksitoista prosenttia oli verokortilla ilman y-tunnusta toimivia freelancereita. Noin 75 prosenttia oli yksinyrittäjiä ja vain 25 prosenttia työllisti vähintään kaksi henkilöä. Vain 46 prosentilla yrittäjiä vuositulot ylittivät 30 000 euroa, mikä antaisi minimissään riittävän toimeentulon yhdelle henkilölle.

Kyselyjen mukaan toimeksiantojen määrä jäi lähes joka toisella yrittäjällä alle kymmeneen vuonna 2024. 26 prosentilla toimeksiantojen määrä oli 10–29 ja myös vain 26 prosentilla se nousi vähintään 30 toimeksiantoon. Myös keskimääräinen työtuntien laskutushaarukka on lavea, sillä se vaihteli alle 50 euroa tunnissa laskuttavista yli 140 euroa tunnissa laskuttaviin yrittäjiin. Laskutustasoon vaikuttaa se, onko kysymys rutiiniluonteisista vai suunnittelu vaativista luovista toimeksiannoista.

Yleisen taloudellisen tilanteen heikentyminen on vaikuttanut yrittäjien työtilanteeseen kielteisesti. Asia on johtanut kilpailun kiristymiseen ja kilpailutettavien hankkeiden budjettien kutistumiseen, eikä tarjousten palkkiotasoa ole kyetty nostamaan. Silti yrittäjistä 37 prosenttia uskoo kysyntä- ja suhdannenäkymien paranevan jo vuoden 2025 aikana. Kolmen seuraavan vuoden perspektiivillä tätä mieltä oli 60 prosenttia vastanneista ja suhdanteiden kohenemista osoittava saldoluku nousee reilusti plusmerkkiseksi.

6 Yritysten profiili

Ornamon kyselyn vastaajista 29 prosenttia oli muotoilualan yrityksiä tai freelancereita alkuvuonna. Heistä 37 prosenttia oli yksityisiä elinkeinoharjoittajia, jotka harjoittivat yritystoimintaa toiminimellä (toiminimiyrittäjät) (Kuvio 31). Elinkeinoharjoittajia on nimitetty myös ammatin- ja liikkeenharjoittajiksi.[15] Tosin liikkeenharjoittajiksi on kutsuttu niitä yrittäjiä, jotka harjoittavat elinkeinotoimintaa kiinteästä toimipaikasta käsin.

Pääomayhtiöitä eli osakeyhtiöitä oli 46 prosenttia ja osuuskuntia yksi prosenttia (Kuvio 31). Yritysmuodolla on vaikutuksia yrittäjien taloudellisiin vastuisiin ja verotukseen, sillä toiminimessä taloudelliset riskit ovat yrittäjien henkilökohtaisia riskejä ja elinkeinotoiminnan tulosta verotetaan toiminimessä yrittäjän tulona, josta he voivat saada verotuksessa viiden prosentin ylimääräisen vähennyksen (yrittäjävähennys).[16] Sen sijaan osakeyhtiö on erillinen oikeushenkilö, joka vastaa itse velvoitteistaan ja myös verotuksellisesti osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen.

Osakeyhtiöissä yritystoiminnan velat ja vastuut rajoittuvat siten yhtiölle, joten omistajayrittäjän taloudellinen vastuu rajoittuu hänen tekemänsä pääomasijoituksen määrään (osakepääomaan). Osakeyhtiö maksaa tuloksestaan yhteisöveroa ja se voi jakaa omistajilleen palkkatuloa kevyemmin verotettuja osinkotuloja. Osakeyhtiössä yrittäjät maksavat kuitenkin usein itselleen palkkaa, joka vähentää samalla osakeyhtiön verotettavaa tuloa. Osakeyhtiöissä yhteisövero on ollut vuodesta 2014 lukien 20 prosenttia, mutta Suomen nykyhallitus on esittänyt sen alentamista 18 prosenttiin.

Henkilöyhtiöitä eli avoimia yhtiöitä ja kommandiittiyhtiöitä oli vastanneiden joukossa viisi prosenttia. Avointen yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden määrä on jatkunut laskuaan koko 2000-luvun ajan. Henkilöyhtiöiden suosiota muihin yhtiömuotoihin nähden on vähentänyt se, että niiden toiminnan tukijalkana on yritysten vastuullisten yhtiömiesten omaisuus. Toisin kuin osakeyhtiöissä vastuulliset yhtiömiehet vastaavat henkilöyhtiön veloista omalla omaisuudellaan. Henkilöyhtiöiden perustamista vähentää sekin, että osakkailta vaaditaan hyvää luottamusta toisiinsa.[17]

---

[15] Molempiin ryhmiin kuuluvat ovat voineet pitää yhdenkertaista kirjanpitoa vuodesta 2016 lukien, mutta liikkeenharjoittajien on oikaistava kirjanpito suoriteperusteiseksi verotusta varten.

[16] Myös henkilöyhtiöiden vastuunalaiset yhtiömiehet voivat saada viiden prosentin ylimääräisen yrittäjävähennyksen.

[17] Lisäksi on sovittava tarkkaan pelisäännöistä, joiden pohjalta työt ja työn tulokset jaetaan palkkana tai yksityisottoina. Ongelmia voi syntyä siitäkin, että Verohallinto jakaa verotettavan tulon osakkaiden kesken silloin, kun kyse on oman perheen ulkopuolista osakkaista tai osakkaista, joiden työpanos jää eri syistä vähäiseksi. Yrittämistä henkilöyhtiöissä ja yksityisellä toiminimellä vaikeuttavat pienetkin henkilökohtaiset maksuhäiriöt, jos ne estävät yritystilin avaamisen.

Loput yksitoista prosenttia kyselyyn vastanneista oli omalla verokortilla ilman varsinaista yritysmuotoa ja y-tunnusta toimivia freelancereita tai kevytyrittäjiä . Käytännössä freelancerit ovat ilman pysyvää työsuhdetta työskenteleviä henkilöitä, joilla voi olla samanaikaisesti yksi tai useampia työnantajia tai toimeksiantosuhteita, jotka ovat freelancereille vapaasti valittavia. Freelancer-toiminnalle on tyypillistä, että muun muassa työssä tarvittavat koneet, laitteet ja tarvikkeet hankitaan itse tai työmatkoista muodostuu kustannuksia, joita työsuorituksen maksaja ei korvaa.

Freelancerit eivät ole siten tavallisia palkansaajia, eikä heidän työnsä kasvata automaattisesti työttömyysturvan edellyttämää työssäoloehtoa. He hoitavat itse omat vapaaehtoiset tapaturmavakuutukset ja lakisääteisen eläkevakuutuksen (YEL). Freelancer voi toimia myös Verohallinnon ennakkoperintärekisteriin rekisteröitynä yksityisenä elinkeinonharjoittajana tai he voivat perustaa yhtiömuotoisen yrityksen (henkilöyhtiö, osakeyhtiö) jolloin freelancerit voivat olla arvonlisäverollista toimintaa harjoittavia yrittäjiä arvonlisäverotusta koskevien säännösten mukaan.

KUVIO 31 Muotoilualan yritykset yritysmuodoittain vuonna 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

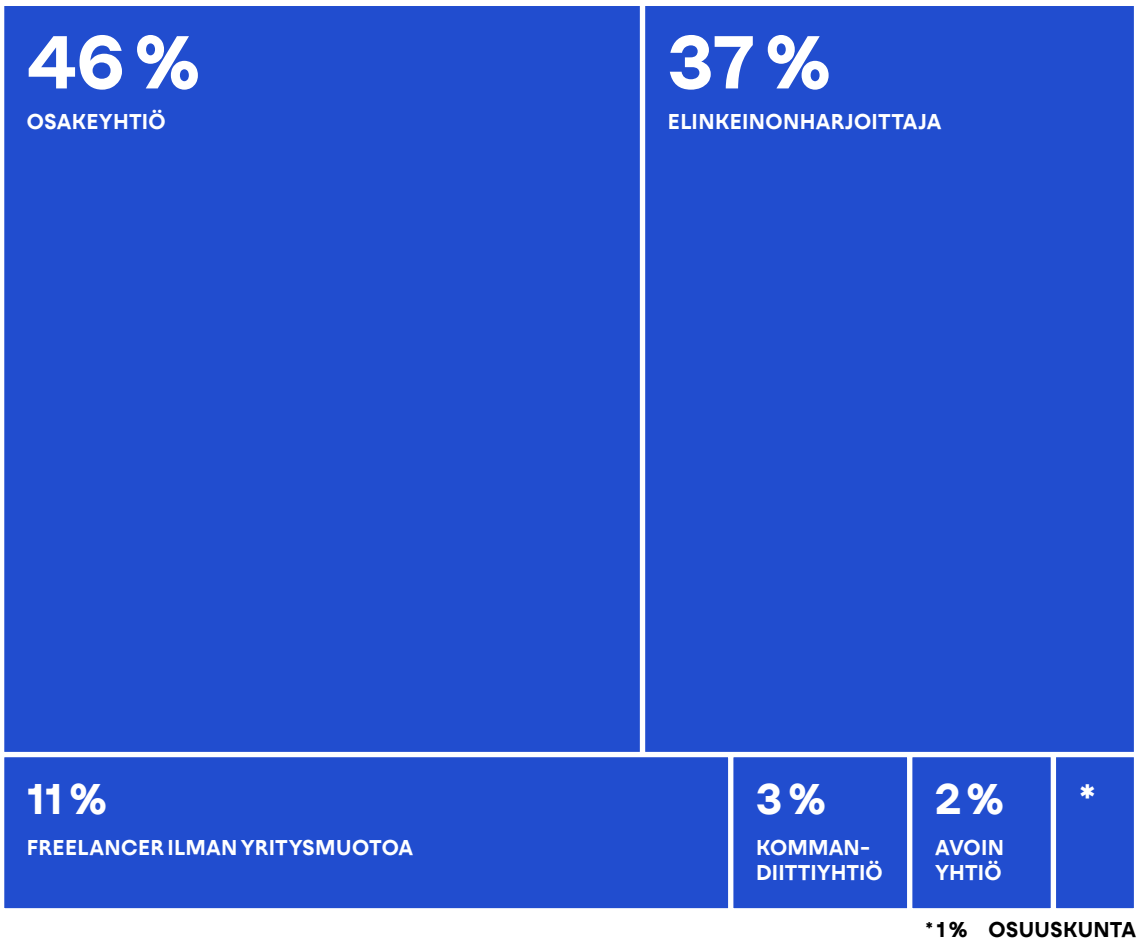

6.1 Yritysten ikäjakauma

Muotoilualalla yritykset (ml. toiminta freelancerina) ovat iältään aika nuoria, sillä 48 prosenttia Ornamon kyselyyn osallistuneista yrityksistä oli toiminut korkeintaan kymmenen vuotta. Peräti 30 prosenttia oli aloittanut yritystoiminnan vuoden 2020 jälkeen ja vain kolmannes oli aloittanut toimintansa ennen vuotta 2010. Jo 1990-luvulla perustettuja yrityksiä oli 13 prosenttia (Kuvio 32). Ikäjakaumaan vaikuttaa se, että kolme ensimmäistä vuotta ovat yrityksien eloonjäämisen kannalta kriittisintä aikaa. Silloin lähes kolmasosa yrityksistä on jo lopettanut toimintansa.

Viiden toimintavuoden jälkeen toiminnassa on yleensä alle puolet yrityksistä. Eloonjäämisaste on ylipäätään keskimääräistä matalampi yrityksissä, joiden perustamis- ja lopettamistoimet ovat helppoja (toiminimet), ja jotka toimivat vain vähän alkupääomaa vaativilla palvelualoilla. Alueellisesti keskiarvoa alhaisempia eloonjäämisasteita on mitattu pääkaupunkiseudulla, mikä johtuu lyhytaikaisten palveluyritysten määrästä ja lähtökohtaisesti alhaisesta yrittämisen aloittamiskynnyksestä. Muualla Suomessa eloonjäämisastetta nostaa korkeampi yrittämisen kynnys.

KUVIO 32 Muotoilualan yritystoiminta (ml. freelancerit) toiminnan aloittamisvuoden mukaan 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

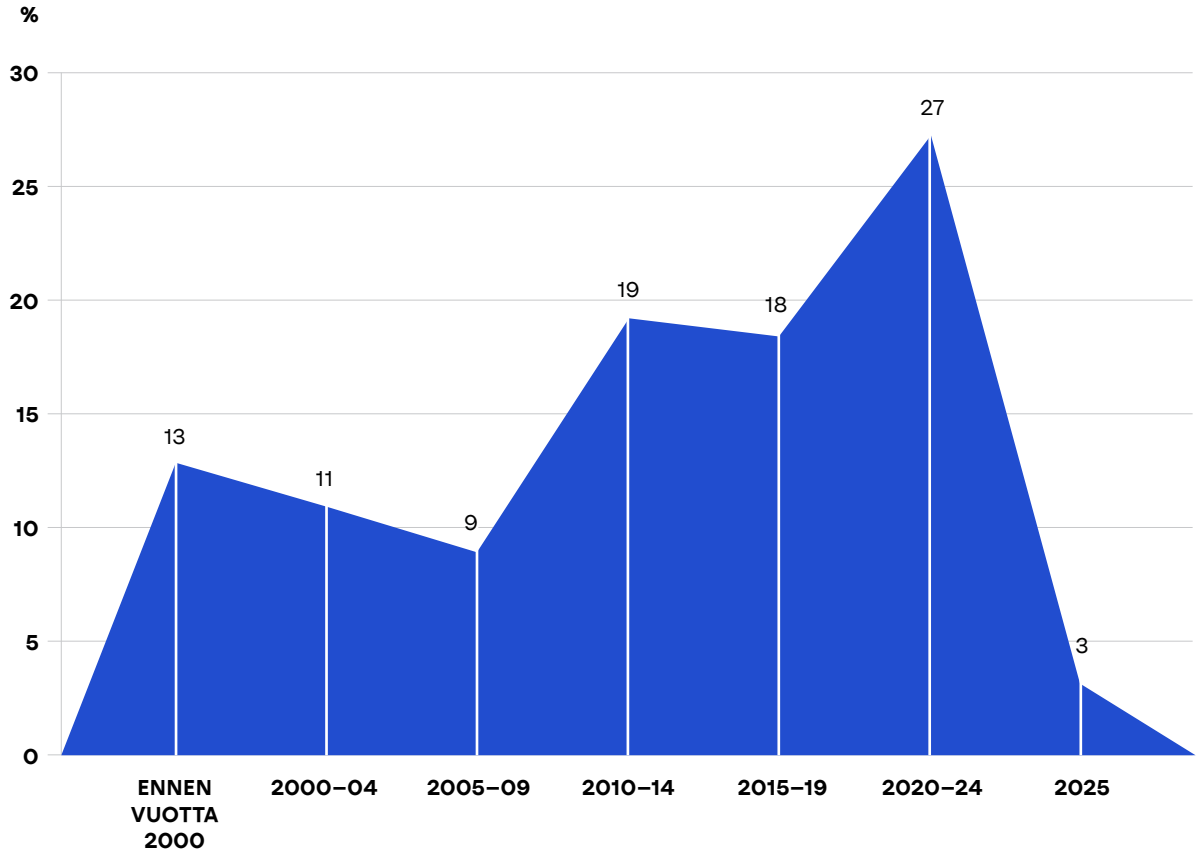

6.2 Yritysten kokoluokat

Kooltaan yritykset ovat pieniä, koska 75 prosenttia yrittäjistä oli pää- tai sivutoimisia yksinyrittäjiä (ml. freelancerit). Vain 25 prosenttia yrityksistä työllisti vähintään kaksi henkilöä. Näistäkin monet saattavat olla yrityksiä, joissa oli yrittäjän ohella oli vain yksi muu henkilö, joka saattoi olla palkansaaja tai yrittäjäkumppani. Säännöllisiä työnantajia kyselyyn vastanneiden joukossa oli 18 prosenttia ja satunnaisia työnantajia seitsemän prosenttia. Mikroyrityksiä suurempia eli vähintään kymmenen henkilöä työllistäviä yrityksiä oli viisi prosenttia vastanneista (Kuvio 33).

Näkemystä yritysten pienestä keskimääräisestä vahvistaa yritysten liikevaihdon suuruus, sillä 40 prosenttia kyselyyn vastanneista kertoi liikevaihdon jääneen alle 20 000 euroon vuonna 2024 (Kuvio 34). Vain 41 prosentilla liikevaihto ylitti 50 000 euroa. Oikeastaan vain tämän kokoinen yritys voisi työllistää yhden henkilön kokopäiväisesti ja antaa henkilön riittävän toimeentulon ja sosiaaliturvan. Alle 15 000 euron liikevaihdolla yritystoimintaa voi luonnehtia pikemminkin harrastelijaluontoiseksi ja 15 000–30 000 euron liikevaihdolla enemmän tai vähemmän sivutoimiseksi.

KUVIO 33 Muotoilualan yritykset (ml. freelancerit) henkilöstön kokoluokittain 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

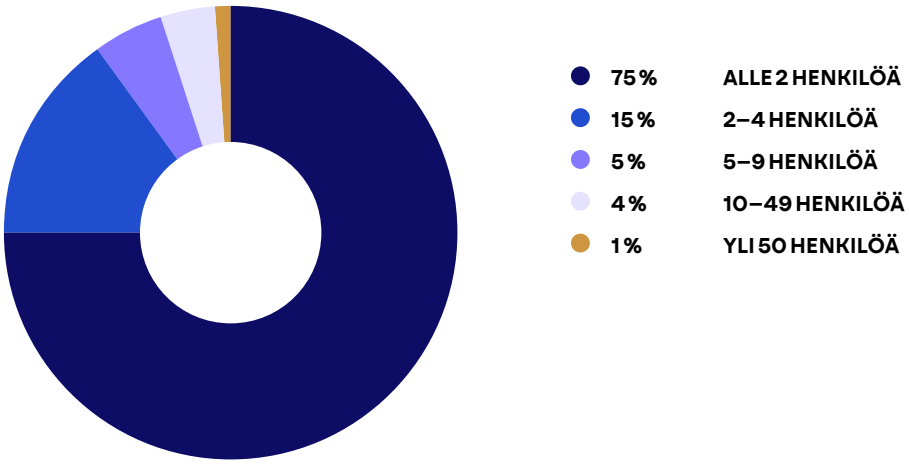

KUVIO 34 Muotoilualan yritykset (ml. freelancerit) liikevaihdon kokoluokittain 2024, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

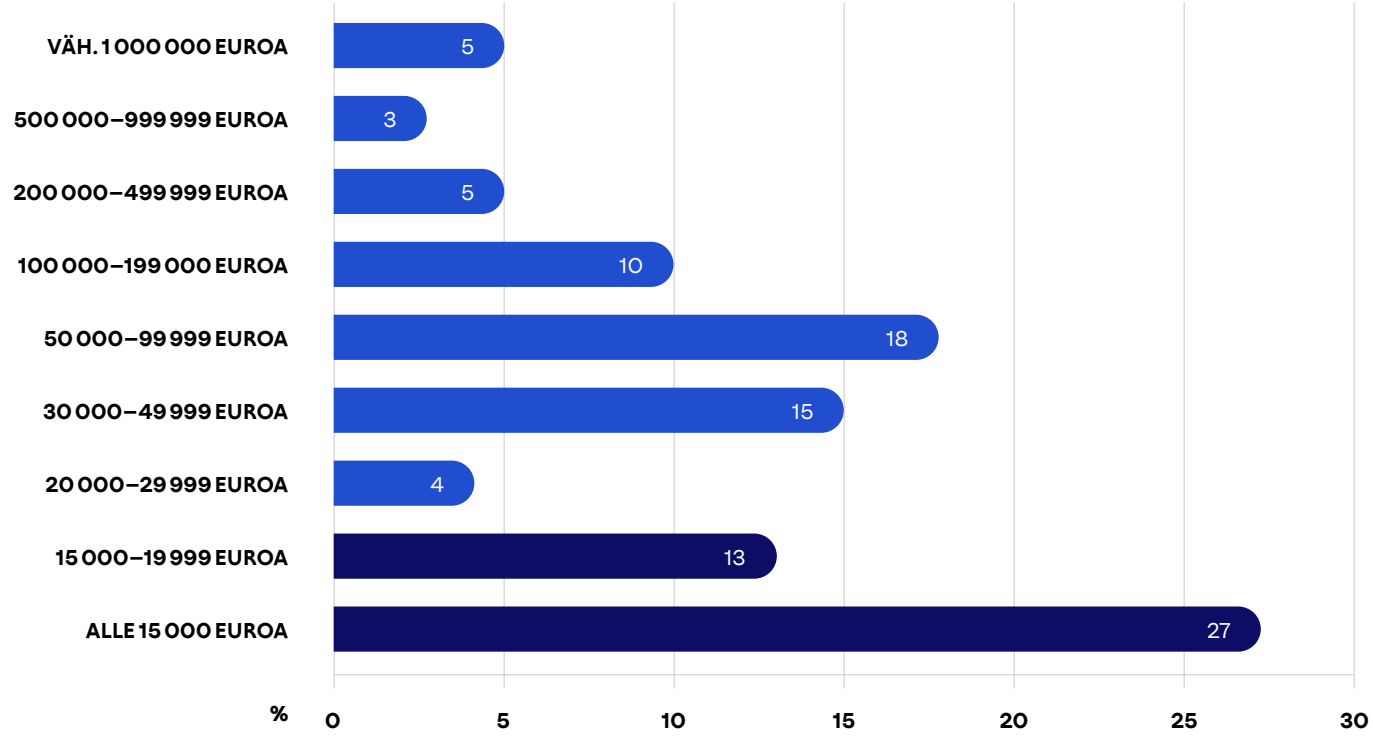

Todellisuudessa muotoilualan yritykset eivät ole sen pienempiä kuin Suomen yritykset ylipäätään. Tilastokeskuksen yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastojen mukaan peräti 83 prosenttia Suomen kaikista yrityksistä (pl. maa-, metsä- ja kalatalous) työllisti ainoastaan alle kaksi henkilöä ja niistäkin 65 prosenttiyksikköä työllisti alle 0,5 henkilöä vuosityöllisyyden käsitteellä mitattuna.[18] 2–9 henkilöä työllistäviä pientyönantajia oli runsaat kaksitoista prosenttia kaikista yrityksistä ja vähintään kymmenen henkilöä työllistäviä oli vain runsaat neljä prosenttia kaikista yrityksistä.

6.3 Yritysten toimialat

Noin 37 prosenttia (44 yritystä) Ornamon vuoden 2025 kyselyyn vastanneista yrityksistä (ml. freelancerit) edusti päätoimialaltaan muotoilupalvelualan yrityksiä. Taideteollisia (piensarjatuotanto) tai sarjatuotantoa harjoittavia yrityksiä oli 21 prosenttia (32 yritystä). Sisustusarkkitehtitoimistoja oli kuusitoista prosenttia (24 yritystä) ja puhtaasti taidealan yrityksiä kaksitoista prosenttia (17 yritystä). Loppuosa jakaantui muille liike-elämän palvelualoille ja kaupan alalle (Kuvio 35).

[18] Yritysten kokonaistyöllisyydestä ja -liikevaihdosta alle kahden henkilön yritysten osuus oli kuitenkin ainoastaan 6–7 prosenttia vuonna 2023.

KUVIO 35 Muotoilualan yritykset (ml. freelancerit) toimialoittain 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

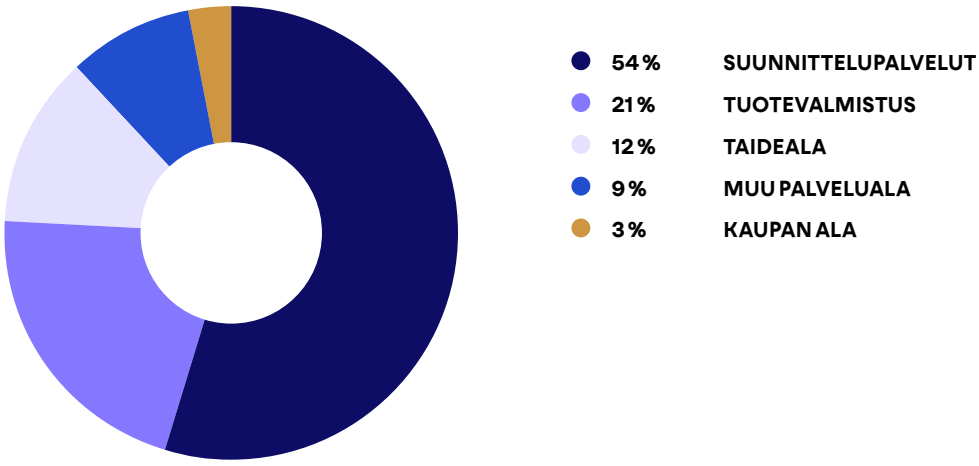

Yrityksen päätoimialan perusteella ei voida aina suoraan päätellä yrityksen tuottaminen hyödykkeiden sisällöstä, sillä markkinoille tarjottavat kokonaisuudet sisältävät usein palveluja ja fyysisiä tuotteita erilaisissa suhteissa. 38 prosenttia kyselyyn vastanneista yrityksistä tuottaa pelkästään palveluja ja 16 prosenttia tuottaa pelkästään fyysisiä tuotteita. Vain tuotteita tarjoavat yritykset edustavat korostetusti taideteollisuutta (piensarjatuotantoa) ja taidealaa. Sen sijaan 46 prosenttia tarjoaa markkinoille sekä palveluja että fyysisiä tuotteita.

46 %

muotoiluyrityksistä tarjoaa markkinoille sekä palveluja että fyysisiä tuotteita.

6.4 Freelancerit ilman y-tunnusta

Yrittäjiä oli Ornamon vuoden 2025 kyselyssä 147, sillä kyselyyn vastanneista ryhmään luettiin 16 verokortilla toimivaa freelanceria, joita voidaan kutsua kevytyrittäjiksi. Kevytyrittäjä on ammatinharjoittaja ilman omaa yritystä ja y-tunnusta, joka tekee töitä omiin nimiinsä ja voi laskuttaa tekemistään töistä laskutuspalveluyrityksen kautta. Kevytyrittäjää tai kevytyrittäjyyttä ei ole määritelty lainsäädännössä. Alun perin termiä

alettiin käyttää laskutuspalveluyritysten asiakkaista, mistä se on alkanut vakiintua yleiseen käyttöön myös viranomaistahojen (Verohallinto yms.) puolella.

Käytännössä kevytyrittäjä hankkii itselleen asiakkaat ja toteuttaa saamansa tilaukset, sopii asiakkaan kanssa työn ehdoista ja maksettavista korvauksista sekä huolehtii toimintansa markkinoinnista. Yrityksen laskutus, verojen ja muiden lakisääteisten maksujen voidaan hoitaa ulkopuolisen laskutuspalveluyrityksen kautta, jolle kevytyrittäjän asiakkaat maksavat työkorvaukset.[19] Kevytyrittäjän ei tarvitse huolehtia kirjanpidosta, koska ilman omaa y-tunnusta kevytyrittäjä ei ole kirjanpitovelvollinen. Palkkionsa laskutuspalveluyritys saa kevytyrittäjän saamista työkorvauksista.[20]

Kevytyrittäjän verotus on periaatteessa yksinkertaista, sillä saadut tulot ovat progressiivisesti verokortilla verotettavaa ansiotuloa, josta ennakonpidätyksen tilittää laskutuspalveluyritys.[21] Päätoiminen kevytyrittäjä luokitellaan työttömyysturvan osalta kuitenkin yrittäjäksi. Kevytyrittäjän on otettava lakisääteinen yrittäjäeläkelain mukainen YEL-vakuutus, mikäli henkilökohtainen vuosittain määritelty YEL-minimityötulon arvo ylittyy (9 208,43 euroa vuonna 2025), toiminta kestää vähintään neljä kuukautta, kevytyrittäjä on 18–67-vuotias ja asuu Suomessa.

Kevytyrittäjyys saattaa olla myös muotoilualalla helppo ja vähäriskinen tapa kokeilla yrittäjyyttä ja sopii palkansaajille, opiskelijoille ja palkansaajille sivutulojen hankkimiseen ilman yritysmuotoiseen toimintaan liittyvää hallintoa ja byrokratiaa. Asiakasmäärän kasvaessa kevytyrittäjyyden pohjalle voidaan perustaa toiminimi tai yhtiömuotoinen yritys. Kevytyrittäjien koko määrästä Suomessa ei ole tarkkoja tilastotietoja. Laskutuspalveluyritykset kertovat yli 100 000 kevytyrittäjästä. Tilastokeskuksen mukaan heitä oli lähes 71 000 vuonna 2023.

---

[19] Kevytyrittäjän asiakkaat maksavat arvonlisäveroa teettämästään arvonlisäveron alaisesta työstä, jonka y-tunnuksella toimiva laskutuspalveluyritys tilittää Verohallinnolle.

[20] Palkkio on määrätty prosenttiosuus (mm. 4–5 %) kevytyrittäjän saamista työkorvauksista. Loppuosan työkorvauksista laskutuspalveluyritys tilittää kevytyrittäjälle, kun mahdolliset ennakonpidätykset on siitä hoidettu. Tarkempia tietoja palkkioista ja kevytyrittäjille tarjottavista palveluista on saatavilla laskutuspalveluyritysten verkkosivuilta. Tunnettuja laskutuspalvelujen tarjoajia ovat muun muassa UKKO.fi, EEzy, Omapaja, Odeal ja pankkisidonnainen OP-Kevytyrittäjä-palvelu. Luonnollisesti laskutuspalveluyritykset tarjoavat palvelujaan myös perinteisille yrittäjille, joilla on oma y-tunnus (toiminimet, henkilö- ja osakeyhtiöt).

[21] Kevytyrittäjä ilman y-tunnusta ei voi hyödyntää viiden prosentin yrittäjävähennystä, mutta hän voi saada erilaisia tulonhankkimisvähennyksiä työhuoneesta, työmatkoista ja tarvikeostoista.

7 Keskeiset markkinat ja asiakassegmentit

Ornamon kyselyyn vastanneiden yritysten (ml. freelancerit) keskeiset markkinat jakaantuvat paikallisiin ja alueellisiin, valtakunnallisiin ja kansainvälisiin markkinoihin. Noin 43 prosenttia vastanneista ilmoitti toimivansa valtakunnallisesti Suomessa ja 35 prosenttia kertoi operoivansa alueellisilla ja paikallisilla markkinoilla. Vajaa neljännes sitä vastoin sanoi toimivansa ensisijassa kansainvälisillä markkinoilla. Kansainvälisillä markkinoilla toimivat ovat keskimääräistä suurempia ja niistä yli puolet on muotoilutoimistoja.

Suhteellisestii kuitenkin 47 prosenttia (pl. en osaa sanoa vastanneet) yrityksistä ilmoitti, että tärkein asiakassegmentti koostuu yksityisistä kotitalouksista, joten yksityisten kulutusmenojen kehityksellä, kuluttajien ostovoimalla ja säästämisasteen kehityksellä on tärkeä merkitys muotoiluintensiivisten hyödykkeiden kysyntään. Toiseksi tärkein asiakasryhmä koostuu julkisyhteisöistä (valtio, kunta ja hyvinvointialueet), joiden jälkeen tulevat vasta yksityiset jalostus- ja palvelualat, kuten kiinteistö- ja rakennusala, tevanake-teollisuus, kulttuuritoiminta ja kauppa (Kuvio 36).

KUVIO 36 Muotoilualan yritysten (ml. freelancerit) asiakastoimialat (pl. en osaa sanoa -vastanneet) 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

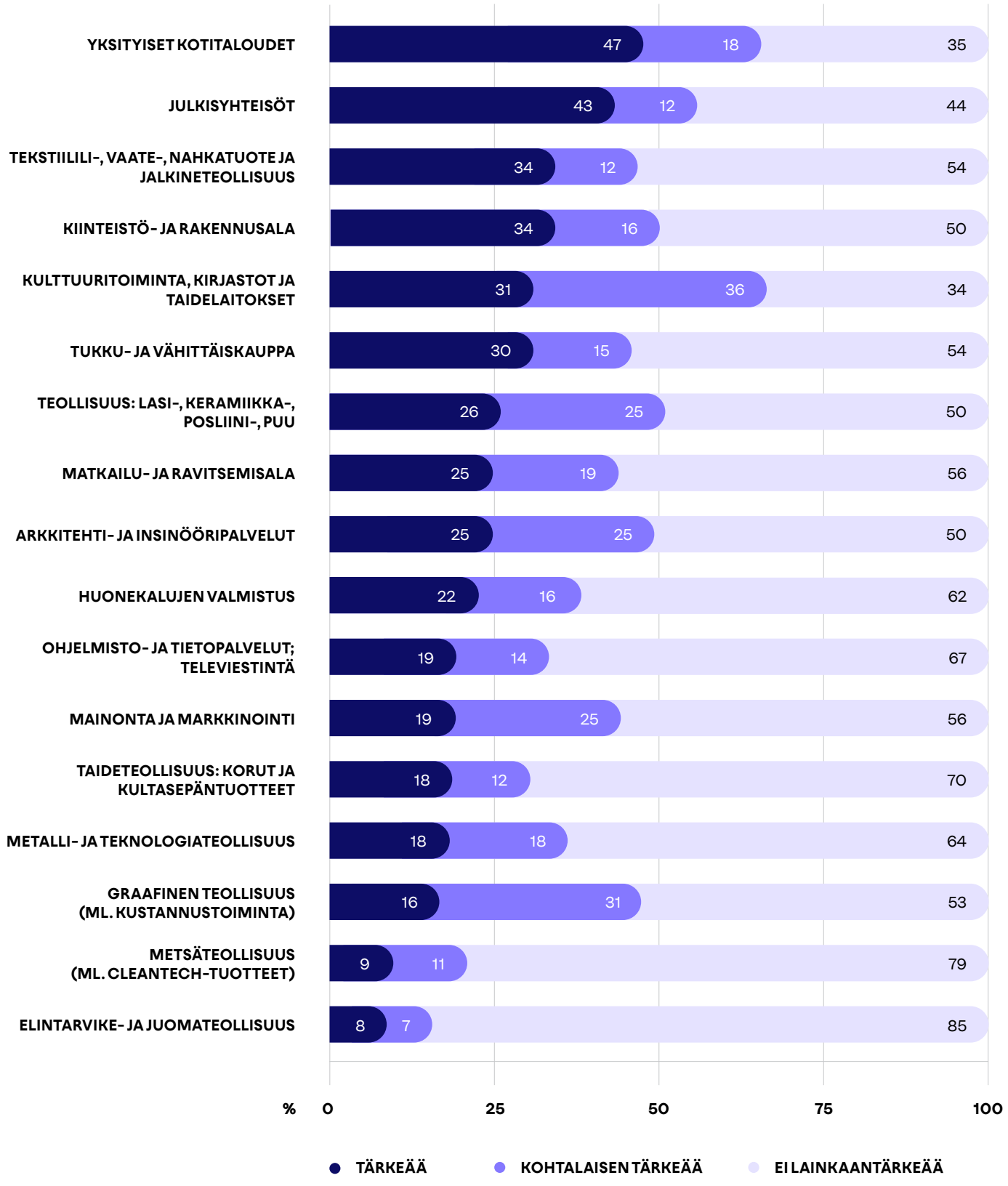

8 Ajankohtainen suhdannekuva

Kyselyyn vastanneista yrityksistä (pl. en osaa sanoa -vastanneet) neljännes ilmoitti, että liikevaihto oli kasvanut vuonna 2024. 34 prosenttia kertoi, että liikevaihto oli pysynyt suurin piirtein ennallaan (Kuvio 37). Liikevaihdon supistumisesta ilmoitti 41 prosenttia, joten liikevaihdon kasvun saldoluvuksi saadaan miinus 17 prosenttia (Kuvio 38). Myös kannattavuuden, vakavaraisuuden, henkilöstön määrän ja tilauskannan osalta vuoden 2024 kehitystä kuvaavat saldoluvut olivat negatiivisia. Myönteisintä kehitys oli tuotantokustannusten osalta, mikä on johtunut inflaation hidastumisesta.

KUVIO 37 Muotoilualan yritysten (ml. freelancerit) liikevaihdon, kannattavuuden, vakavaraisuuden, tilauskannan, henkilöstön ja tuotantokustannusten toteutunut kehitys 2024–25, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

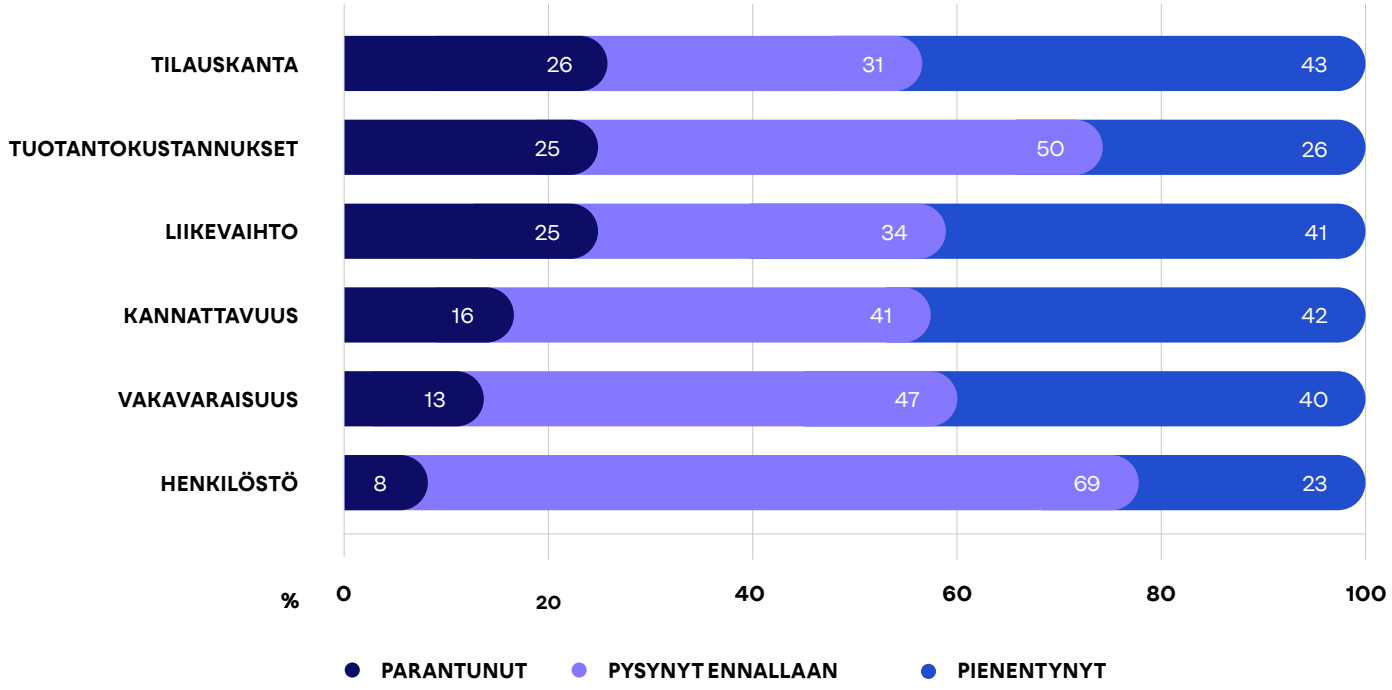

KUVIO 38 Muotoilualan yritysten liikevaihdon ja kannattavuuden kehitys saldolukuina mitattuna 2014–24, %

Lähde: Ornamon suhdanne- ja Pulssi-kyselyt 2014–25

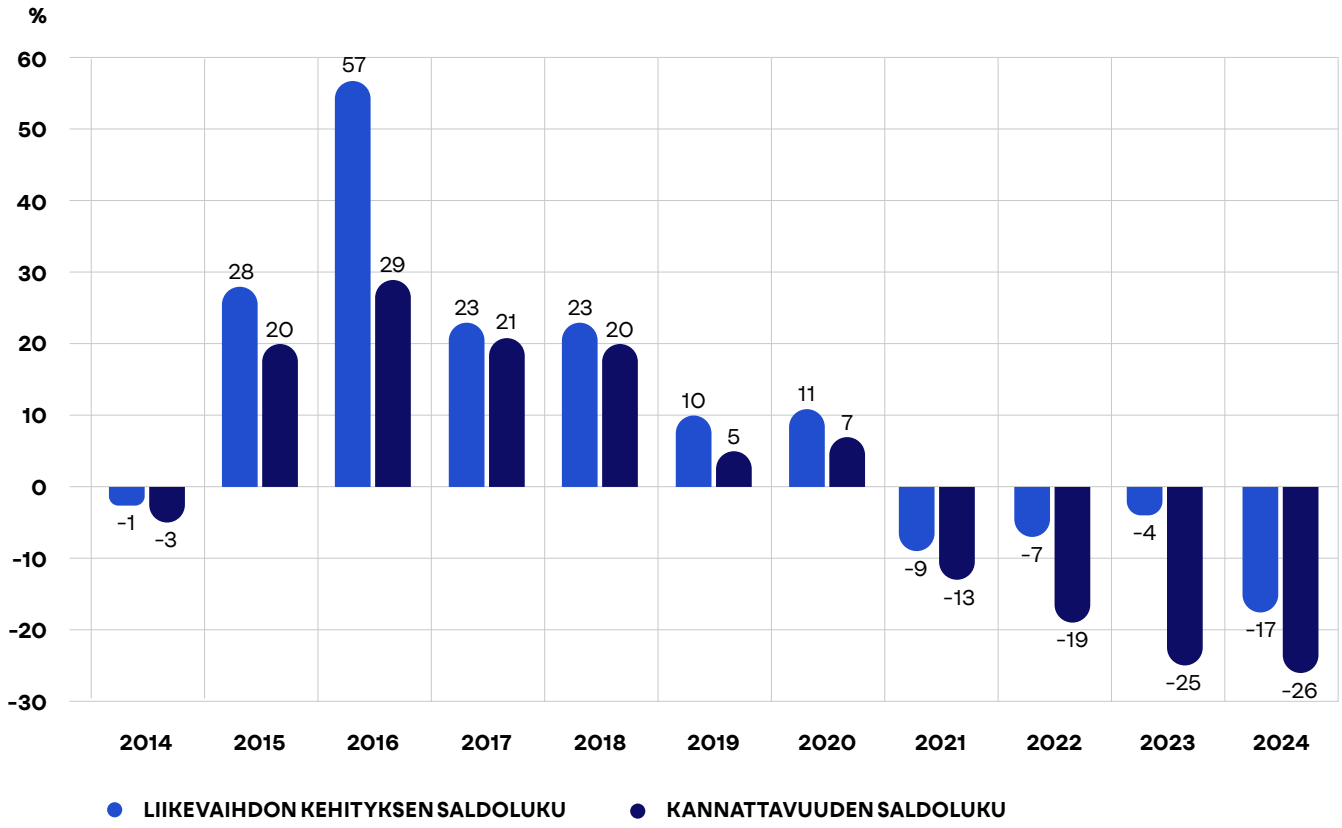

8.1 Tulevaisuuden odotukset myönteisiä

Odotukset vuoden 2025 kehityksestä ovat selvästi optimistisempia, sillä peräti 56 prosenttia kyselyyn vastanneista uskoo liikevaihdon lisääntyvän edellisen vuoteen verrattuna. Samaa koskee kannattavuutta, sillä melkein puolet vastanneista odottaa kannattavuuden paranevan kuluvan vuoden aikana. Liikevaihdon supistumista ja kannattavuuden heikkenemistä ennustaa enää noin viidennes vastaajista. Myönteistä on sekin, että tuotantokustannusten nousun uskotaan jäävän hyvin maltilliseksi. Tosin henkilöstön määrän ei odoteta kasvavan (Kuvio 39).

Optimismi vahvistuu edelleen, kun tarkastelun kohteina ovat toimialan yleiset kysyntä- ja suhdannenäkymät sekä kysymykseen ”ei osaa sanoa -vastanneita” ei oteta huomioon. Ornamon kyselyyn vastanneista yrityksistä 37 prosenttia uskoo W jo seuraavan vuoden aikana ja suhdanteiden paranemista osoittava saldoluku oli plus viisi. Kolmen seuraavan vuoden aikaperspektiivillä tätä mieltä oli peräti 60 prosenttia vastanneista ja suhdanteiden kohenemista osoittava saldoluku oli plus 39 prosenttia (Kuvio 40).

KUVIO 39

Muotoilualan yritysten (ml. freelancerit) odotukset liikevaihdon, kannattavuuden, henkilöstön ja tuotantokustannusten kehityksestä 2025-26, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

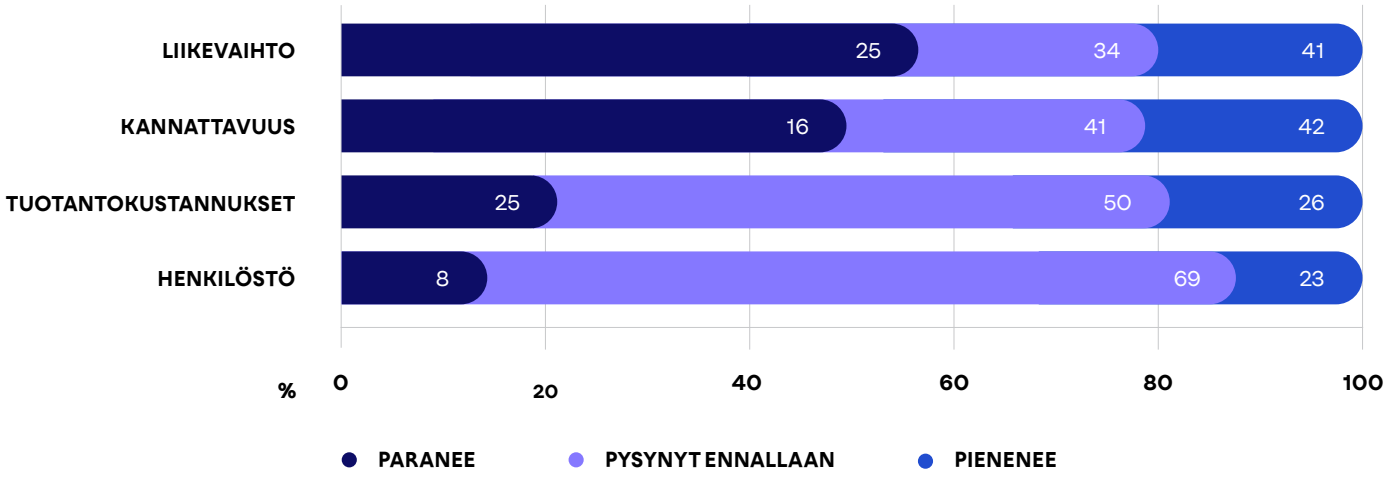

KUVIO 40

Yleiset kysyntä- ja suhdannenäkymät muotoilualalla (vuodelle 2025 ja seuraavalle kolmelle vuodelle) ja kaikissa pk-yrityksissä, prosenttia

Lähde: Ornamon suhdannekysely 2024; pky-barometri syksy 2024

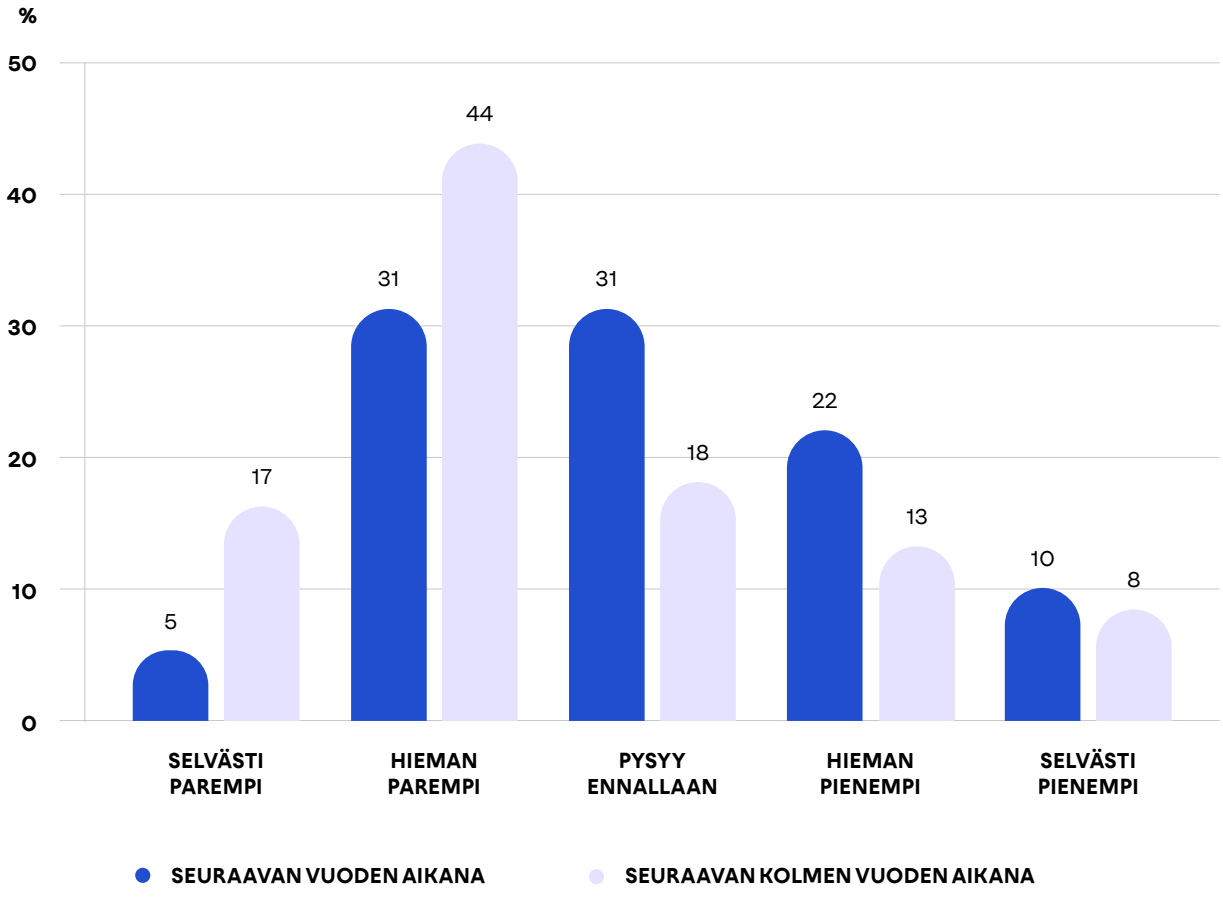

8.2 Toimeksiantojen määrä ja palkkiotaso

Kyselytuloksista ilmenee, että muotoilualan yrityksistä (ml. freelancerit) lähes joka toisella toimeksiantojen määrä jäi alle kymmeneen vuonna 2024. Runsaalla neljänneksellä niiden määrä oli 10–29 ja runsaalla kuudesosalla 30–79. Vähintään 80 toimeksiantoon määrä nousi runsaalla kymmenesosalla kyselyyn osallistuneista. Tosin toimeksiannot voivat olla kooltaan ja sisällöltään hyvin erilaisia, joten pelkkä toimeksiantojen lukumäärä ei kerro mitään niiden rahallisesta arvosta tai niiden suorittamiseen käytetyistä työtunneista (Kuvio 41).

Yrittäjien työtuntikohtainen laskutushaarukka on lavea. Ornamon kyselyn mukaan vajaa neljännes laskuttaa alle 50 euroa tunnilta. Suhteellisesti yhtä moni laskuttaa 50–69 euroa tunnilta. Runsas neljännes laskuttaa puolestaan 70–99 euroa tunnilta. Vähintään 100 euroa tunnilta laskuttavia oli runsas kuudesosa. Laskutustasoon vaikuttaa toimiala, kulujen määrä ja suoritettavien tehtävien sisältö, sillä luonnollisesti rutiiniluontoisissa ja vähän työtunteja vaativissa tehtävissä laskutustaso voi olla alhaisempi kuin luovissa suunnittelua ja erikoisosaamista vaativissa töissä (Kuvio 42).

KUVIO 41 Muotoilualan yritysten toimeksiantojen määrä 2023, prosenttia yrityksistä

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

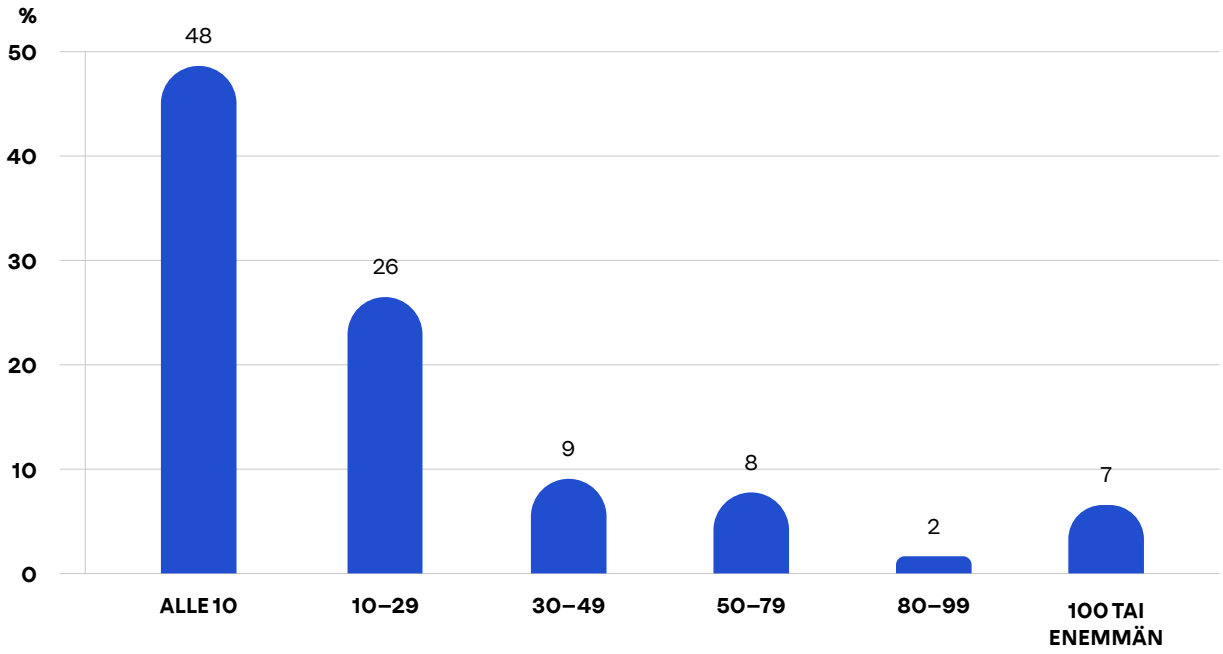

KUVIO 42 Muotoilualan yritykset (ml. freelancerit) keskimääräisen työtuntilaskutuksen mukaan 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

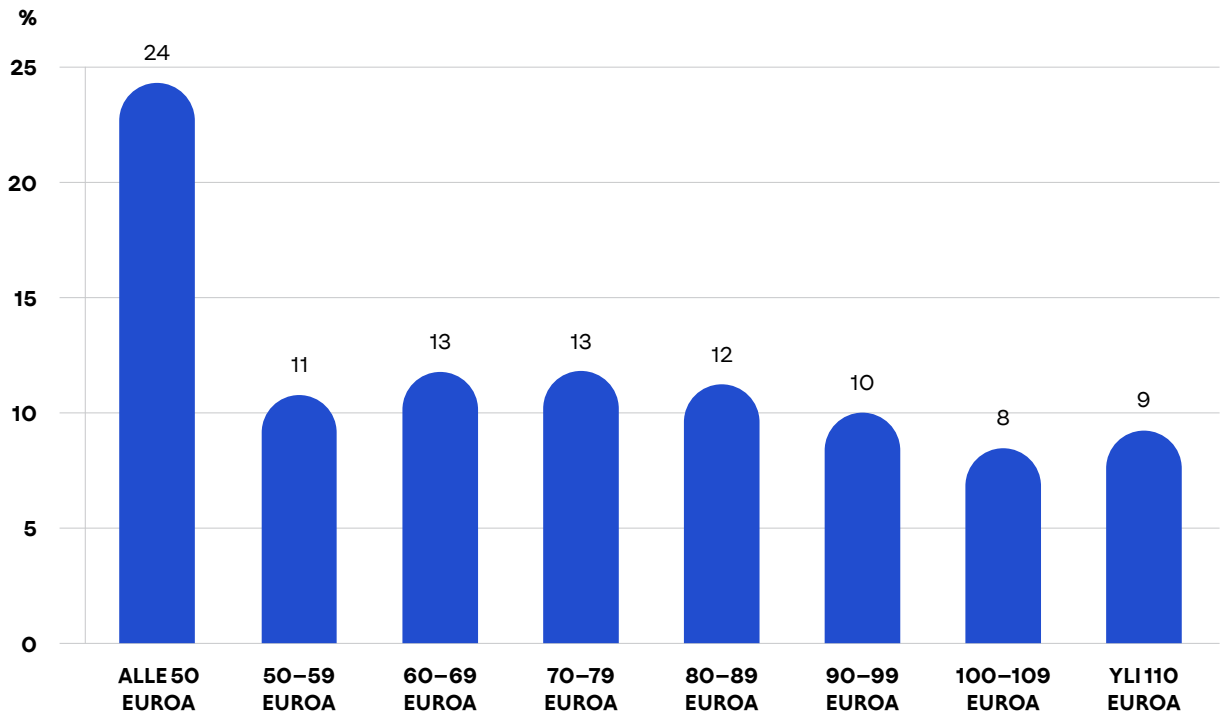

8.2.1 YRITTÄJÄT TYYTYMÄTTÖMIÄ TYÖTILANTEESEEN JA PALKKIOTASOON

Alhainen tulotaso on osittain seurausta heikentyneestä työtilanteessa, koska vain 26 prosenttia Ornamon vuoden 2025 kyselyyn osallistuneista yrittäjistä oli tyytyväisiä työtilanteeseensa (Kuvio 43). Sen sijaan tyytymättömiä oli 44 prosenttia, joten saldoluvuksi muodostuu miinus 18, kun tyytyväisten prosenttiosuudesta vähennetään tyytymättömien prosenttiosuus. Heikentynyt kysyntätilanne heijastuu samalla yrittäjien palkkiotasoon. Palkkiotasoonsa tyytyväisiä oli vain 21 prosenttia ja tyytymättömiä 46 prosenttia kyselyyn vastanneista, joten saldoluvuksi saadaan miinus 25.

Liian alhainen palkkiotaso ja työn korkea laskutettavuusaste tarkoittaa sita, että työviikot venyvät pitkiksi riittävän toimeentulon saamiseksi, eikä yritystoiminnan kehittämiselle jää aikaa tai rahallisia resursseja. Toisaalta korkea palkkiotaso ei ole aina tärkeintä, jos kyse on uudesta investointityyppisestä hankkeesta, jossa onnistuminen antaa referenssejä, mahdollisuuden kehittää ja laajentaa yritystoimintaa uusille urille tai markkinoille. Siksi tärkeää on myös se, että yrittäjillä riittävästi vaikutusmahdollisuuksia työ- ja toimeksiantosopimusten sisältöön.

KUVIO 43 Muotoilualan yrittäjien (ml. freelancerit) tyytyväisyys työtilanteeseen ja palkkiotasoon 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

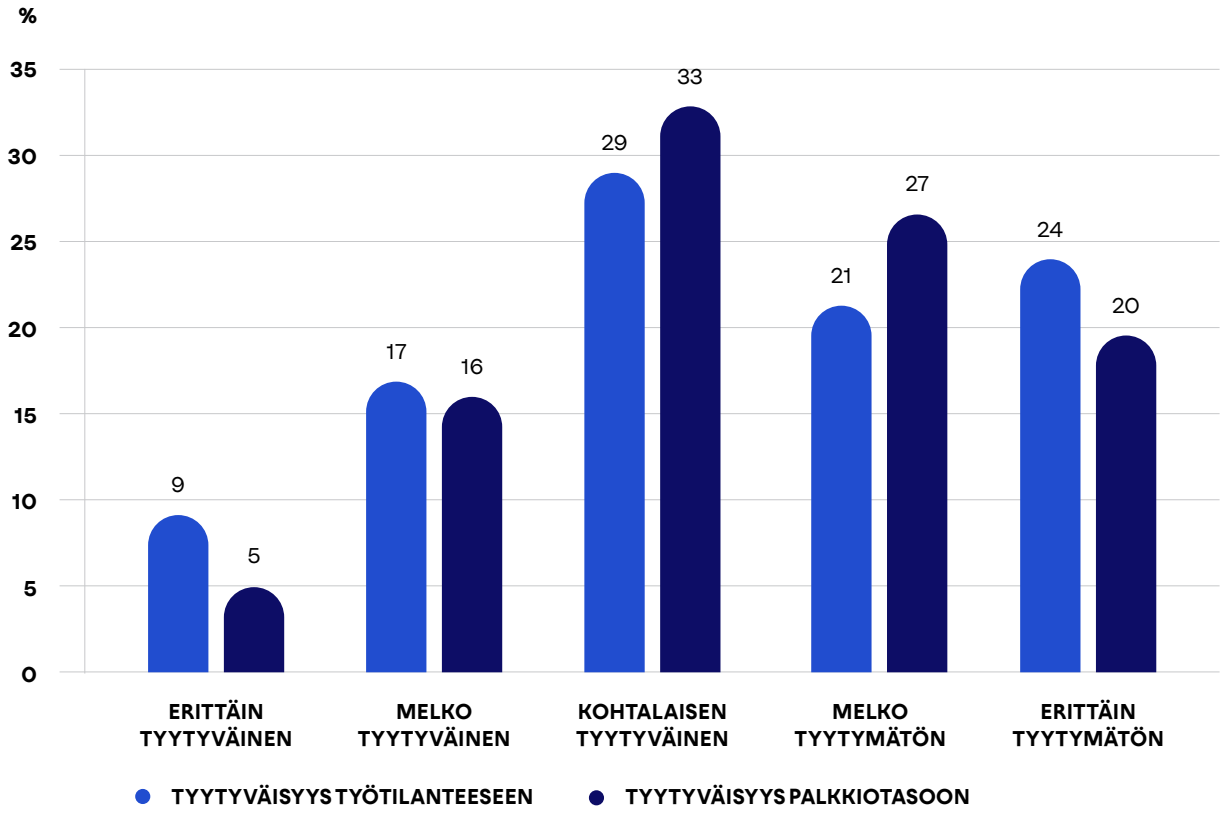

8.2.2 SIVUTYÖT TALOUDEN TASAPAINOTTAJANA

Osalla yrittäjistä heikko työtilanne tai alhainen palkkiotaso on johtanut siihen, että sivutulojen hankkiminen on välttämätöntä. Ornamon kyselyn mukaan tarpeellisten lisätulojen hankkiminen on ylivoimaisesti tärkein sivutöiden tekemisen motiivi yrittäjille. Hauskana vapaa-ajan harrastuksena sivutöitä taas piti ainoastaan 16 % yrittäjistä. Sivutöiden motiiveissa yrittäjät eroavat palkansaajista siinä, että palkansaajille lisätuloilla ei ole läheskään yhtä suurta merkitystä. Sivutöitä ilmoitti tekevänsä lähes kolmannes kyselyyn vastanneista yrittäjistä, mikä on samaa luokkaa kuin palkansaajien osalta. Sivutulojen osuudessa kokonaistuloista on suurta vaihtelua, joiden yrittäjien ne voivat muodostaa yli puolet kokonaistuloista.

96 %

yrittäjistä piti lisätulojen hankkimisen tärkeänä motiivina sivutöiden tekemiselle.

9 Kasvuyrittäjyys

Yrityksen kasvu on monimuotoinen ilmiö, joka ilmenee yrityksen markkinaosuuden kasvuna tai markkina-alueen laajenemisena (geneerinen kasvu), liiketoiminnan kehittymisenä uusille liiketoimintapoluille (diversifiointi) taikka yrityksen epäorgaanisena kasvuna yritysostojen ja fuusioiden kautta. Reaalitaloudessa kasvu perustuu yrityskohtaisiin kilpailuetuihin, joita kilpailijoiden on vaikea kopioida ja joista asiakkaiden on vaikea luopua. Kasvuyrittäjyyteen liittyykin usein yritysjohdon hyvä ja valistunut tulevaisuuteen katsova näkökulma.

Liiketoimintamahdollisuuksien havaitsemisessa on näkemys markkinoiden tai markkina-alueen ostovoiman kehityksestä, asiakkaiden uusista tai muuttuvista tarpeista taikka kehittyvän teknologian ja osaamisen antamista uusista mahdollisuuksista. Yritys tarvitsee kasvuun myös riittävät voimavarat. Siinä suuret koti- ja ulkomaalaiset konsernitaustaansa nojaavat yritykset ovat etulyöntiasemassa pieniin yrityksiin nähden. Kasvuhakuiset yritykset ovat tuote- ja palveluinnovaatioiden kehittäjiä tai muualla kehitettyjen innovaatioiden hyödyntäjiä.

Kasvu tapahtuu usein hyppäyksittäin, mitä Suomen kansantalouden suhdannevaihtelut ovat korostaneet. Sysäyksittäin tapahtuva kasvu on tyypillistä kotimaassa toimiville liike-elämän palveluyrityksille, joiden tuottamien palvelujen kysyntä on suhdanneherkkää, koska se on riippuvainen asiakastoimialoja (teollisuus, kauppa) edustavien yritysten menestyksestä niiden omilla koti- ja ulkomaanmarkkinoilla sekä investoinneista. Kasvusysäykset voivat perustua myös toimintaympäristön muutoksiin, joita esimerkiksi vihreä siirtymä voi tarjonta maassamme.

Suomen kansantalouden lyhyen ja keskipitkän aikavälin näkymät ovat tosin epävarmalla pohjalla, mikä ei johdu pelkästään ilmastomuutoksen, epidemiakriisin ja Ukrainan sodan vaikutuksista. Suomen Pankin mukaan tuotannon kasvua jarruttavat maassamme investointien, pääomakannan ja tuottavuuden heikko kehitys. Tulevina vuosina voi olla edessä pidempi hitaan kasvun ajanjakso, jolloin entistä harvempien kasvuyritysten markkinatilanne pysyy vakaalla tasollaan ilman jatkuvaa uusiutumista ja positiivista erottautumista kilpailijoista.

Tilastokeskuksen tuoreimpien kasvuyritystilastojen mukaan Suomessa oli arviolta 2 855 kasvuyritystä vuonna 2023, jotka työllistivät 243 330 henkilöä kokovuosityöllisyyden käsitteellä mitattuna. Osuus kaikista maamme yrityksistä (455 610 yritystä pl. alkutuotanto) oli vain 0,6 prosenttia, mutta osuus yritysten henkilöstä oli 16,6 prosenttia. Tilastollisesti kasvuyrityksiä ovat yritykset, jotka työllistävät kasvukauden alussa vähintään kymmenen henkilöä, ja joiden henkilöstön keskimääräinen vuotuinen kasvu on yli kymmenen prosenttia kolmivuotisella kasvukaudella.[22]

9.1 Kasvuhakuisuus muotoilualalla

Ornamon kyselyjen mukaan voimakkaasti kasvuhakuisia yrityksiä oli muotoilualalla kymmenen prosenttia vastanneista ja mahdollisuuksien kasvavia oli 46 prosenttia (Kuvio 44). Osuudet olivat suuremmat kuin kasvuhakuisia yrityksiä oli kaikista maamme pk-yrityksistä Suomen Yrittäjien tuoreimman kevään 2025 pky-barometrin mukaan.[23] Yrittäjien kasvutavoitteet ovat muotoilualalla suhteellisen kovia, sillä 37 prosenttia kasvuhakuisista yrityksistä asetti vuoden 2025 tavoitteeksi vähintään 20 prosentin liikevaihdon kasvun (Kuvio 45).[24]

KUVIO 44 Muotoilualan yritysten ja kaikkien pk-yritysten kasvuhakuisuus 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025; Suomen Yrittäjien kevään 2025 pky-barometri

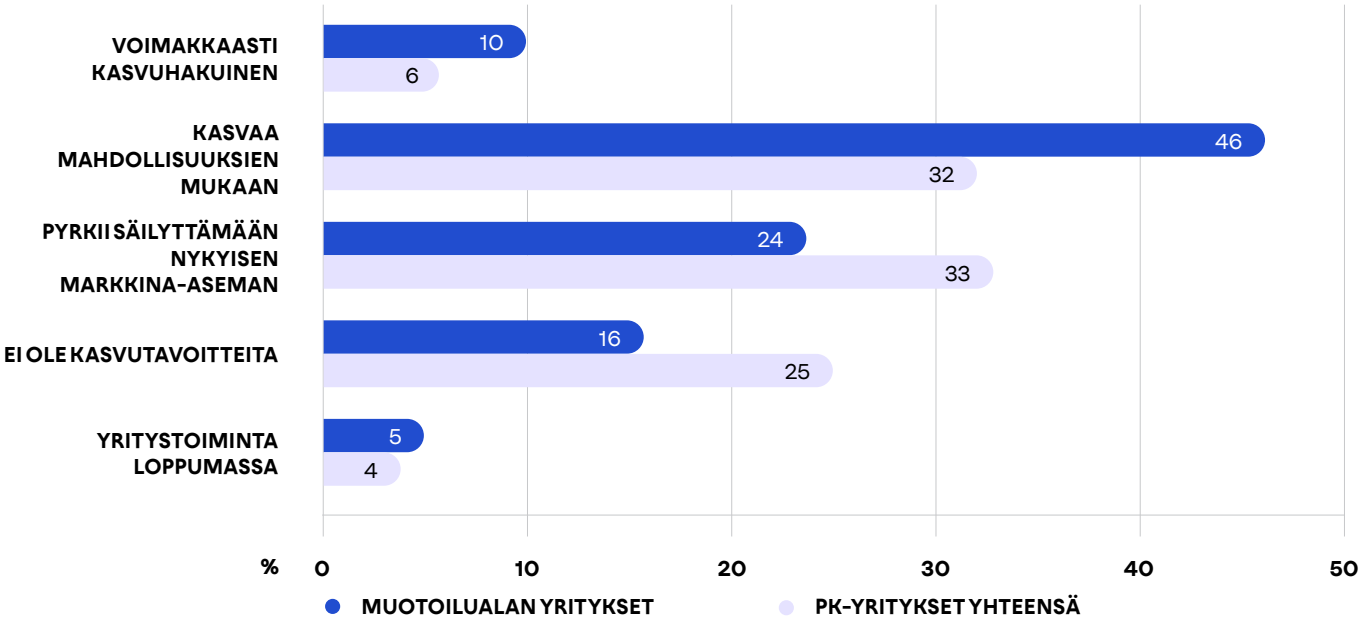

[22] Kasvuyrityksen määritelmä poikkesi Tilastokeskuksen kasvuyritystilastossa hieman OECD:n ja Eurostatin suosituksista, joiden mukaan kasvuyrityksen työllisyyden on oltava kasvukauden alussa vähintään kymmenen henkilöä ja seuraavan kolmen vuoden aikana henkilöstön keskimääräisen vuosikasvun tulisi olla vähintään 20 prosenttia.

[23] Pky-barometriin vastasi vuoden 2025 vaihteessa yhteensä 4 553 pk-yrityksen edustajaa.

[24] Kasvutavoitteeseen vaikuttaa luonnollisesti lähtötaso. Pienen tai uuden toimintansa aloittaneen yritykset liikevaihto voi lisääntyä prosentuaalisesti reippaasti alkuvaiheessa, mutta yritystoiminnan vakiintuessa kymmenien prosenttien jatkuva vuotuinen kasvu on harvinaisempaa.

KUVIO 45 Muotoilualan kasvuhakuiset yritykset liikevaihdon vuoden 2025 kasvutavoitteen mukaan, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

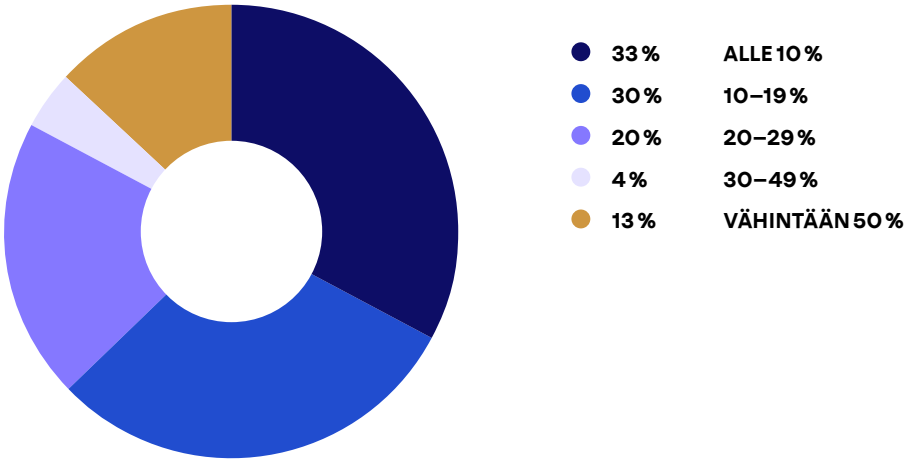

9.2 Kasvukeinot

Tärkein kasvukeino muotoilualan yrityksille on myynnin ja markkinoinnin edistäminen (Kuvio 46). Seuraavaksi tärkeimpänä pidetään tuotevalikoima laajentamista sekä uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä. Kasvua rahoitetaan etupäässä omalla tulorahoituksella. Toisella sijalla ovat apurahat. Sitä vastoin julkisen yritystoiminnan rahoitustuen (Business Finland, ELY-keskus, yms.) merkitys on ollut muotoilualalla pieni. Riippuvuutta oman yrityksen kassavirrasta ja apurahoista voidaan pitää hitaana väylänä yritystoiminnan kehittämisessä varsinkin matalasuhdanteiden aikana.

Kuudesosalla yrityksistä ei ollut kasvutavoitteita.[25] Sen taustalla on puolestaan tyypillisiä yksinyrittäjyyteen liittyviä syitä kuten yrittäjän oma jaksaminen ja työajan rajallisuus sekä yritystoiminnan henkilöityminen omaan ammattitaitoon ja siihen, että nykyinen yrityskoko nähdään optimaalliseksi.

[25] Ornamon kyselyyn vastanneista 24 prosenttia ilmoitti tavoitteekseen asemansa säilyttämisen, mutta myös aseman säilyttäminen voin edellyttää yritykseltä kasvua kilpailuilla markkinoilla.

KUVIO 46 Muotoilualan kasvuhakuisten yritysten tärkeimmät kasvukeinot 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

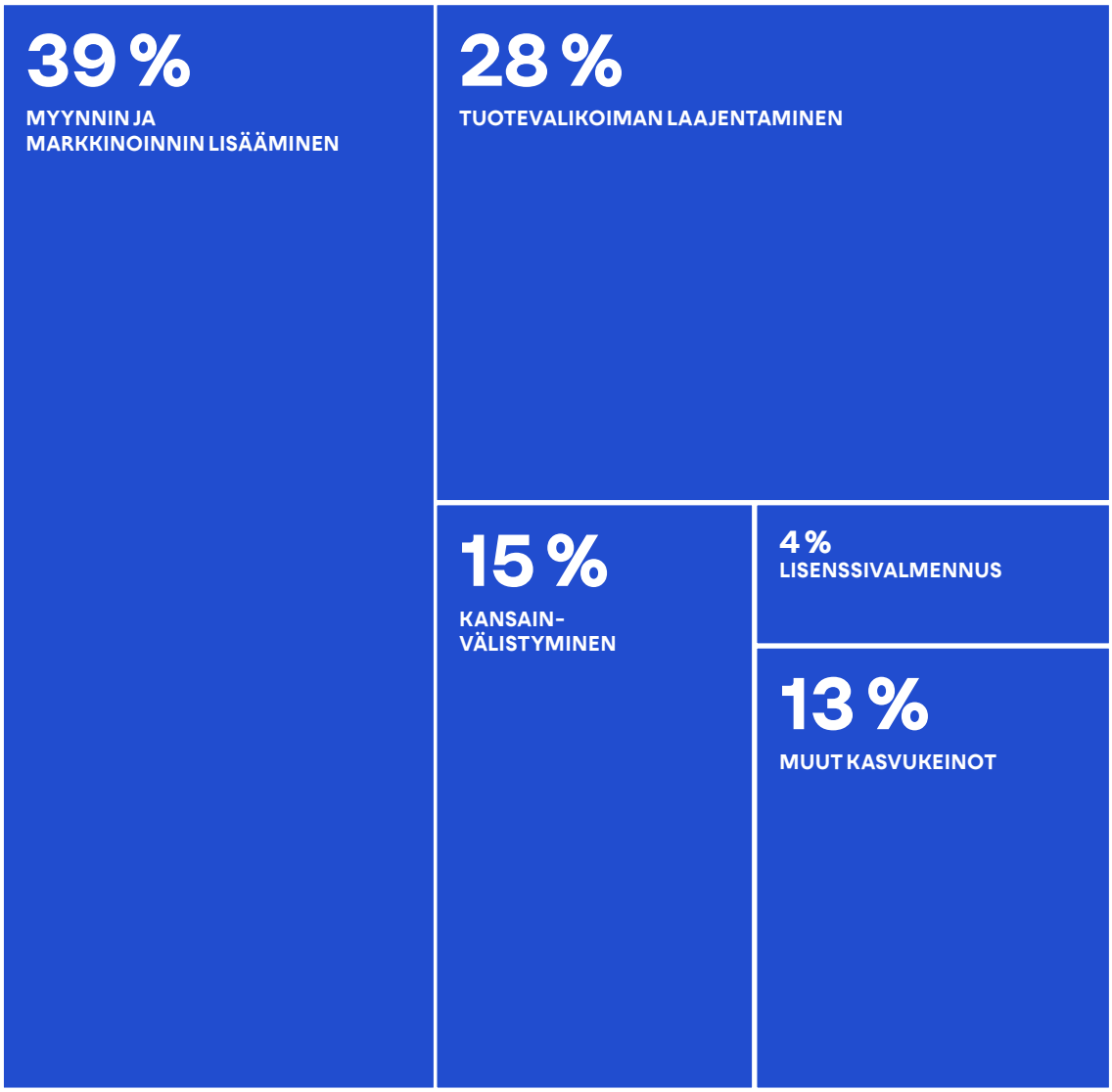

95 %

rahoittaa kasvua omalla tulorahoituksella ja 25 % apurahalla. Muita rahoituskanavia ovat yksityiset henkilösijoittajat tai pääomaisjoitusyhtiöt, ELY-keskus, Business Finland sekä rahoituslaitokset.

OSA III

Muotoilualan tulevaisuuden näkymät

Muotoilijat suhtautuvat tulevaisuuteen varovaisen toiveikkaasti, mutta tunnistavat alan haasteita. Muotoilun arvostus on kasvussa, mutta sen asema kaikissa muotoilua hyödyntävissä organisaatioissa ei ole vielä vakiintunut. Työllistymisen vaikeus, erityisesti vastavalmistuneilla, sekä muotoilun vaihteleva asema luovat epävarmuutta.

Tulevaisuuden menestys edellyttää muotoilijoilta kykyä uudistua, kehittää osaamistaan ja osoittaa muotoilun liiketoiminnallinen arvo konkreettisesti. Samalla tarvitaan yhteiskunnallista keskustelua muotoilun merkityksestä ja sen roolista kestävän ja ihmislähtöisen tulevaisuuden rakentamisessa.

10 Usko alan tulevaisuuteen

Ornamon vuoden 2025 kyselyyn vastanneista muotoilualan palkansaajista (ml. lomautetut) ja yrityksistä (ml. freelancerit) 44 prosenttia suhtautui alan tulevaisuuteen kohtalaisesti eli osin optimistisesti ja osin pessimistisesti (Kuvio 47). Alan tulevaisuuteen luotti yhteensä 34 prosenttia vastaajista. Melko tai erittäin pessimistisesti tulevaisuuden näki 22 prosenttia, joten tulevaisuuden uskon saldoluku oli plus 12.

Yleisesti palkansaajat suhtautuivat alan tulevaisuuteen optimistisemmin kuin yrittäjät. Palkansaajista (ml. lomautetut) 38 prosenttia suhtautui muotoilualan tulevaisuuteen melko tai erittäin optimistisesti, kun taas yrittäjien (ml. freelancerit) osalta vastaava luku oli vain 26 prosenttia. Sen sijaan erittäin tai melko pessimistisesti alan tulevaisuuteen suhtautui 28 prosenttia yrittäjistä, ja vain 20 prosenttia alan palkansaajista.

KUVIO 47 Muotoilualan palkansaajien ja yritysten suhtautuminen alan tulevaisuuteen alkuvuodesta 2025, %

Lähde: Ornamon Pulssikysely 2025

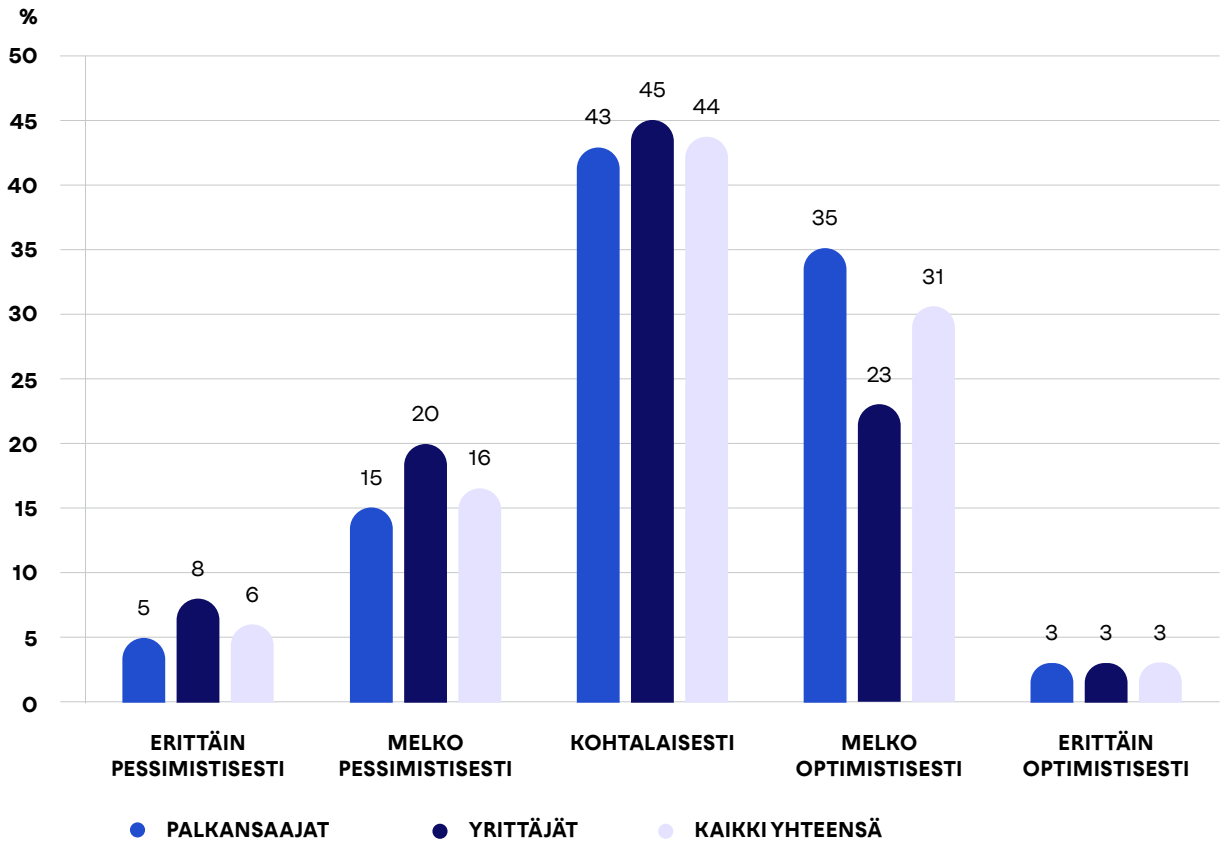

Kokonaisuudessaan palkansaajat siis suhtautuivat alan tulevaisuuteen jokseenkin myönteisesti huolimatta heikosta yleisestä talouskehityksestä ja kysyntätilanteesta, joka on luonut epävarmuutta myös alan työmarkkinoilla. Yrittäjien pessimistisempi suhtautuminen taas voi kieliä muotoilualan yrittäjien heikommasta tilanteesta verrattuna palkansaajiin.

10.1 Muotoilu pitää pintansa

Muotoilijoilla on siis edelleen uskoa alan merkitykseen ja mahdollisuuksiin, vaikka taloudellinen epävarmuus ja työllistymisen haasteet varjostavat näkymiä. Kyselyn avovastauksista käy ilmi, että tarvetta muotoilulle nähdään tulevaisuudessakin ja sen rooli on edelleen tärkeä eri toimialoilla. Ihmisymmärrys, hyvä asiakaskokemus ja digitaalinen saavutettavuus tulevat korostumaan entisestään ja näillä osa-alueilla muotoilulla nähdään kasvavaa tarvetta tulevaisuudessa.

Muotoilun arvostuksen kasvussa on nähty hyvää kehitystä, ja muotoilu on lunastanut paikkansa yhä useammassa organisaatiossa. Vastaajat kuitenkin edelleen peräänkuuluttavat myös muotoilun arvon parempaa sanoittamista ja myyntiosaamisen kehittämistä, jotta muotoilun hyötyjä osattaisiin perustella liiketoiminnallisesti. Osa vastaajista kertoi kokemuksistaan siitä, että muotoiluun suhtaudutaan helposti ns. kivana lisänä, josta on luovuttu ensimmäisenä taloudellisesti tiukkoina aikoina.

> ”Palvelumuotoilun ja muotoiluajattelun rooli edelleen tärkeä, mutta pitää osata perustella sen tarvetta yrityksissä, kaupungeissa, valtioissa yms. tahoilla entistä vahvemmin.

10.2 Koulusta työelämään

Vastaajat ilmaisivat myös huolensa muun muassa alan ylikoulutuksesta ja työmarkkinoiden kyllästymisestä. Erityisesti nuoret ja vastavalmistuneet muotoilijat kokevat työllistymisen vaikeaksi. Työelämään siirtyminen ilman aiempaa kokemusta tai verkostoja on haastavaa. Koulutuksen ei myöskään koeta aina valmistavan riittävästi siirtymään koulumaailmasta monialaisiin työympäristöihin, joissa muotoilu ei välttämättä ole itsestäänselvyys.

Vastaajat myös kuvasivat kokemuksiaan siitä, miten rekrytointivaiheessa ei osata tunnistaa muotoilijoiden potentiaalia haettaviin tehtäviin. Toisaalta muotoilijoiden itse pitää myös pystyä sanoittamaan ja myymään osaamisensa ja löytämään sopivat raot osaamiselleen.

> Muotoilijoita ei aina tajuta palkata tehtäviin, joissa he voisivat loistaa. Toisaalta muotoilijat eivät välttämättä osaa hakea tehtäviin, jotka heille soveltuisivat.

10.3 Muotoilutyötä ristipaineessa

Vaikka muotoilijoiden usko tulevaisuuteen on säilynyt kohtalaisen vahvana, alan rakenteelliset haasteet ja muuttuva toimintaympäristö luovat painetta uudistumiselle. Osa vastaajista nosti esiin huolen ns. perinteisempien muotoilualojen, kuten tuotesuunnittelun ja käsityöpohjaisten alojen aseman heikkenemisestä ja jäämisestä immateriaalisen suunnittelun varjoon. Tekoälyn, globaalin verkkokaupan ja uusien tuotantomallien vaikutukset muuttavat työnkuvia ja vaativat muotoilijoilta uudenlaista osaamista.

Muotoilijan rooli tulee ylipäätään muuttumaan entistä enemmän strategisemmaksi ja moniammatilliseksi. Maturiteetin kasvaessa myös odotukset muotoilulle kasvavat. Muotoilijoilta edellytetään kykyä soveltaa osaamistaan laajasti eri konteksteissa ja yhä monimutkaisempien haasteiden parissa, jolloin työkenttä muuttuu entistä kompleksisemmaksi. Samalla muotoilijoiden on pystyttävä osoittamaan työnsä vaikuttavuutta ja liiketoiminnallista arvoa entistä selkeämmin sekä sopeutumaan organisaatioiden tehokkuusvaatimuksiin ja kasvaviin resurssipaineisiin.

> Muotoilun hyödyt ymmärretään, mutta siitä ei olla valmiita maksamaan asianmukaista hintaa. Koko ajan tehostetumpaan työntekoon painostus ajaa työntekijät uupumuksen partaalle. Tilanne on kestämätön.

Yhteenveto

Pääosa (77 %) muotoilualan palkansaajista työllistyi yksityisellä sektorilla vuonna 2025. Alan työnantajat ovat suuria, sillä 70 prosenttia palkansaajista toimi vähintään 50 henkilöä työllistävissä yrityksissä tai julkisyhteisöjen organisaatioissa. Osuus on suuri, sillä esimerkiksi keskisuuria ja suuria yrityksiä on vain 0,8 prosenttia Suomen kaikista yrityksistä.

Toimialoittain tarkasteltuna 15 prosenttia palkansaajista työllistyi ICT-alalla. Toiseksi ja kolmanneksi suurimpia toimialoja olivat yliopistot ja ammattikorkeakoulut (opetustoimi) sekä insinööri- ja arkkitehtitoimistot. Varsinaisissa muotoilun palveluyrityksissä toimi vain seitsemän prosenttia alan palkansaajista. Siten pääosa muotoilijoista työllistyy muualla kuin alan erikoistuneissa yrityksissä.

PALKANSAAJAT VAROVAISEN LUOTTAVAISIA

Ornamon kyselystä ilmenee, että muotoilualan palkansaajista (ml. lomautetut) kaksi kolmasosaa piti alkuvuonna 2025 työpaikkansa säilymistä varmana tai melko varmana, vaikka Suomen työllisyystilanne on heikentynyt ja kansantalouden yleinen lähitulevaisuuden kuva jatkuu haasteellisena. Epävarmuutta työpaikkansa säilymistä koki kolmasosa kyselyyn vastanneista.

Varmuutta työpaikan pysyvyyttä lisää se, että noin 85 prosenttia alan palkansaajista on vakituisessa työsuhteessa. Vakituisessa työsuhteessa olevista kokoaikatyössä on 79 prosenttiyksikköä ja osa-aikatyössä kuusi prosenttiyksikköä. Määräaikaisissa työsuhteissa oli viisitoista prosenttia alan palkansaajista, mikä on samaa luokkaa kuin koko kansantaloudessa keskimäärin.

Tosin muotoiluala ei ole säästynyt sopeutustoimilta. Yleisimpiä sopeuttamistoimia ovat työtehtävien muutokset, joita on tehty joka kuudesosassa työpaikkoja. Työtehtävien muutokset ovat sopeutustoimia, joita voi olla odotettavissa lisää yli 60 prosentissa työpaikkoja. Järeämpiä sopeuttamis- ja säästötoimenpiteitä ovat irtisanomiset ja lomautukset, joista molempia on tehty kuudesosassa työpaikkoja.

TYÖTTÖMIEN TYÖMARKKINATILANNE HAASTEELLINEN

Ornamon kyselyyn osallistuneista työttömiä työnhakijoita oli kymmenen prosenttia. Iältään työttömät ovat keskimääräistä nuorempia, sillä yli 60 prosenttia heistä oli alle 40-vuotiaita. Heidän työuransa pituus on myös keskimääräistä lyhyempi, sillä yli 50 prosenttia oli ollut työelämässä alle kuusi vuotta. Työttömistä yli vuoden työtä hakeneita pitkäaikaistyöttömiä oli runsas neljännes.

Yli 60 prosenttia työttömistä pitää työllistymismahdollisuuksiaan melko tai erittäin epätodennäköisinä kuluvan vuoden aikana, sillä myös koko Suomen työllisyystilanne on heikentynyt keväällä 2025. Vaarana on pitkäaikaistyöttömyyden kasvu. Siksi 80 prosenttia muotoilualan työttömistä tarvitsee paljon tai jonkin verran apua henkilökohtaiseen työn hakuun tai urasuunnitteluun.

PALKOISSA SELVÄÄ NOUSUA VAJAALLA 30 PROSENTILLA

Ornamon kyselyyn vastanneiden muotoilualan palkansaajien kuukausipalkkojen keskiarvo oli 4 524 euroa ja mediaani 4 260 euroa alkuvuonna 2025. Edellisestä vuodesta kuukausipalkat nousivat 28 prosentilla palkansaajia. Ne pysyivät ennallaan 69 prosentilla ja alenivat vain kahdella prosentilla palkansaajia. Siten palkkojen muutosten saldoluku oli muotoilualalla plus 26 prosenttia.

Palkkojen nousu on perustunut aiempaa enemmän henkilökohtaiseen suoriutumiseen pohjautuvaan korotukseen ja yleiskorotuksen ylittävään työnantajakohtaiseen korotukseen. Palkat ovat nousseet takavuosia useammin myös työpaikan vaihdosten yhteydessä. Tämä on osoittaa samalla sitä, että työpaikkojen vaihtuvuus on lisääntynyt muotoilualalla pandemian jälkeen.

Alan palkkahaitari on lavea, sillä runsas kolmannes ansaitsi vähintään 5 000 euroa kuukaudessa, mutta kymmenesosalla ansiot jäivät alle 3 000 euroon kuukaudessa. Kyselyaineiston pohjalta arvioiden ansiotaso nousee, kun henkilön koulutustaso kohoaa, työkokemusta ja ikää kertyy tai työnantajan kokoluokka suurenee. Julkisyhteisöissä keskiansiot olivat hieman parempia kuin yksityisellä puolella.

RUNSAAT 50 PROSENTTIA TYYTYVÄISIÄ TOIMEENTULOONSA

Ornamon kyselyn mukaan 53 prosenttia alan palkansaajista oli tyytyväisiä ansiotasoonsa. Sitä vastoin 47 prosenttia ilmoitti, että ansiotaso oli joko hieman tai aivan liian pieni työtehtäviin nähden. Miehet ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet ovat keskimäärin tyytyväisempiä ansiotasoonsa kuin naiset ja alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet palkansaajat.

Palkkatasoon tyytyväisten määrä on kuitenkin lisääntynyt ja tyytymättömien määrä on alentunut vuodesta 2022, mitä voidaan pitää myönteisenä kehityksenä. Käytännössä henkilöt, jotka ovat tyytyväisiä ansiotasoonsa siten, että palkka on samalla oikeassa suhteessa työmäärään, ansaitsivat keskiarvopalkalla arvioituna 4 797 euroa ja mediaanipalkalla mitattuna 4 700 euroa kuukaudessa.

VAJAALLA 30 PROSENTILLA SIVUTOIMIA

Palkansaajista 28 prosenttia työskenteli toissijaisesti toisen työnantajan palveluksessa, yrittäjänä tai freelancerina alkuvuonna 2025. Sivutöissä on kyse mahdollisuus- ja pakkoyrittäjyyden yhdistelmästä, mikä vähentää toimeentulon epävarmuutta. Kyse on myös hauskasta harrastuksesta, joka tarjoaa mahdollisuuden toteuttaa ammatillisia intohimoja, ylläpitää osaamista tai kokeilla itsenäistä yrittäjyyttä.

Sivutoimisena hankitut tulot ovat alalla tosin pieniä ja laskutustaso on melko matala. Vain kuudella prosentilla sivutöistä saadut tulot muodostavat vähintään viidenneksen kokonaistuloista. Etenkin pakollisen YEL-vakuuttamisen työtulon alaraja on sivutoimisessa yritystoimisessa yksi virstanpylväs, mikä saattaa estää myynnin kasvattamista. Vuonna 2025 alaraja on suunnilleen 9 208 euroa.

USKO TULEVAISUUTEEN JATKUU VAHVANA

Noin 60 prosenttia alan palkansaajista oli kokonaisuudessaan erittäin tai melko tyytyväinen nykyiseen työhönsä vuonna 2025. Tyytymättömiä oli viisitoista prosenttia. Loppuosa oli osin tyytyväisiä, mutta osin tyytymättömiä joihinkin asioihin. Työtyytyväisyyden saldoluku oli 45. Saldoluku koheni vuodesta 2024, kun tyytyväisten osuus on kohonnut ja ”siltä väliltä -ryhmän” koko on pienentynyt.

Lähes 70 prosenttia totesi, että nykyiset työtehtävät sopivat hyvin henkilön saamaan koulutukseen. Kokonaan toista mieltä oli vajaa kymmenen prosenttia. Koulutusasteittain tarkasteltuna ylemmän korkeatutkinnon suorittaneiden keskuudessa oli enemmän niitä, joiden mielestä työtehtävät sopivat hyvin henkilön saamaan koulutukseen kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden joukossa.

Ornamon vuoden 2025 kyselyyn vastanneista myös 38 prosenttia vastanneista suhtautui alan tulevaisuuteen melko tai erittäin optimistisesti. Kohtalaisesti eli osin optimisteisesti ja osin pessimistisesti tulevaisuuteen luotti 43 prosenttia. Kokonaisuudessaan palkansaajat suhtautuivat muotoilualan tulevaisuuteen jokseenkin myönteisesti huolimatta heikosta yleisestä talouskehityksestä ja kysyntätilanteesta.

YRITTÄJÄTOIMINTA PÄÄOSIN YKSINYRITTÄJYYTTÄ

Ornamon kyselyyn vastanneista 29 prosenttia oli yrittäjiä. Yrittäjistä puolestaan 37 prosenttia oli elinkeinonharjoittajia. 46 prosenttia yrittäjistä toimi osakeyhtiöissä, viisi prosenttia henkilöyhtiöissä ja yksi prosenttia osuuskunnissa. Yksitoista prosenttia oli verokortilla ilman y-tunnusta toimivia freelancereita. Noin 75 prosenttia oli yksinyrittäjiä. Vain 25 prosenttia työllisti vähintään kaksi henkilöä itsensä mukaan lukien.

Kyselyjen mukaan toimeksiantojen määrä jäi lähes joka toisella yrittäjällä alle kymmeneen vuonna 2024. 26 prosentilla toimeksiantojen määrä oli 10-29 ja myös vain 26 prosentilla se nousi vähintään 30 toimeksiantoon. Keskimääräinen työtuntien laskutushaarukka on sen sijaan lavea, sillä se oli alle 50 euroa tunnissa 24 prosentilla ja yli sata euroa 17 prosentilla yrittäjistä.

Monet muotoilualan yrittäjät ovat hyvin pienituloisia. Ainoastaan 46 prosentilla yrittäjistä kokonaisvuositulot ylittivät 30 000 euroa, mikä voisi tarkoittaa työllistymistä kokopäiväisesti ja voisi minimissään taata riittävän toimeentulon yhdelle henkilölle. Keski- ja hyvätuloiksi luokiteltavia vähintään 50 000 vuodessa ansaitsevia oli Ornamon kyselyyn vastanneista yrittäjistä vain viidennes.

Alhainen tulotaso on osittain tulosta heikentyneestä työtilanteessa. Vain 26 prosenttia Ornamon vuoden 2025 kyselyyn osallistuneista yrittäjistä olikin tyytyväisiä työtilanteeseensa. Sen sijaan tyytymättömiä oli 44 prosenttia. Heikentynyt kysyntätilanne on heijastunut samalla yrittäjien palkkiotasoon. Palkkiotasoonsa tyytyväisiä oli vain 21 prosenttia ja tyytymättömiä 46 prosenttia

VALON PILKAHDUKSIA

Kyselyyn vastanneista yrittäjistä vain neljännes ilmoitti, että liikevaihto oli kasvanut vuonna 2024. Liikevaihdon supistumisesta ilmoitti 41 prosenttia, joten liikevaihdon kasvun saldoluvuksi tuli miinus 17 prosenttia. Myös kannattavuuden, vakavaraisuuden, henkilöstön määrän ja tilauskannan osalta vuoden 2024 kehitystä kuvaavat saldoluvut olivat valitettavasti negatiivisia.

Odotukset vuoden 2025 kehityksestä ovat puolestaan optimistisia, sillä 56 prosenttia kyselyyn vastanneista uskoo liikevaihdon lisääntyvän vuoteen 2024 verrattuna. Sama koskee kannattavuutta, sillä miltei puolet vastanneista odottaa kannattavuuden paranevan kuluvan vuoden aikana. Liikevaihdon supistumista ja kannattavuuden heikkenemistä ennakoi enää noin viidennes vastaajista.

Optimismi vahvistuu, kun tarkastellaan yleisiä kysyntä- ja suhdannenäkymiä. Yrittäjistä 37 prosenttia uskoo kysyntä- ja suhdannenäkymien paranevan jo kuluvan vuoden 2025 aikana ja suhdanteiden paranemista osoittava saldoluku on plus viisi. Kolmen seuraavan vuoden perspektiivillä tätä mieltä oli 60 prosenttia vastanneista ja suhdanteiden kohenemista osoittava saldoluku nousee plus 39 prosenttiin.

RAHOITUS KASVUN PULLONKAULANA

Myös kasvuhalut ovat yrittäjien keskuudessa vahvoja, sillä voimakkaasti kasvuhakuisia yrityksiä oli alalla kymmenen prosenttia vastanneista ja mahdollisuuksien kasvavia oli peräti 46 prosenttia. Nämä osuudet olivat paljon suuremmat kuin kasvuhakuisia yrityksiä on kaikista maamme pk-yrityksistä Suomen Yrittäjien tuoreimman keväällä 2025 julkistetun pky-barometrin mukaan.

Myös yrittäjien kasvutavoitteet ovat muotoilualalla suhteellisen kovia, sillä 37 prosenttia kasvuhakuisista yrityksistä asetti vuoden 2025 tavoitteeksi vähintään 20 prosentin liikevaihdon kasvun. Tärkein kasvukeino on myynnin ja markkinoinnin edistäminen. Seuraavaksi tärkeimpänä pidetään tuotevalikoima laajentamista sekä uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä.

Kasvua rahoitetaan silti etupäässä omalla tulorahoituksella. Toisella sijalla ovat apurahat. Sitä vastoin julkisen yritystoiminnan rahoitustuen (Business Finland, ELY-keskus, yms.) merkitys on ollut muotoilualalla pieni. Riippuvuutta oman yrityksen kassavirrasta ja apurahoista voidaan pitää hitaana väylänä yritystoiminnan kehittämisessä varsinkin matalasuhdanteiden aikana.

Lähteitä

ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskus KEHÄ: *Työvälitystilasto maaliskuu 2025.* (www.keha-keskus.fi)

Ornamo ry: *Design Työ 2024, Muotoilijoiden työelämä tilastojen ja kyselytutkimusten valossa*. Helsinki 2024. (www.ornamo.fi)

Ornamo ry: *Yrityskatsaus 2024, Raportti muotoilualan yritysten lähiajan suhdanneodotuksista, yritystoiminnan laajuudesta, yritysten toiminnan kehittämisen osa-alueista ja yritysvastuullisuudesta*, Helsinki 2024.

Ornamo ry: *Vuoden 2025 jäsenkyselyn pohjamateriaali*.

Lith, Pekka: *Yrityskatsaus 2025, Tilastollinen raportti Elinkeinoelämän Keskusliitto EK ry:lle Suomen yritysrakenteesta, yrityskannan uudistumisesta ja vientiyrityksistä*, Suunnittelu- ja tutkimuspalvelut Pekka Lith, Vantaa 2025.

Tilastokeskus: *Toimialaluokitus 2008*, käsikirjoja 4, Helsinki 2008.

Tilastokeskus: *Työvoimatutkimuksen tilastot, palkkarakennetilastot, alueellinen yritystoimintatilasto ja yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto.*

Tilastokeskus: *Työvoimatutkimus maaliskuu 2025*, tiedote 22/04/2025, Helsinki 2025.

ORNAMO